

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

**KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2017.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izveštaj nezavisnog revizora

Konsolidovani bilans uspeha

Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu

Konsolidovani bilans stanja

Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine

Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene

1-83

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima ProCredit Bank a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") i njenog zavisnog društva (u daljem tekstu "Grupa") koji uključuju konsolidovani bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usled pronevere ili greške.

Odgovornost revizora

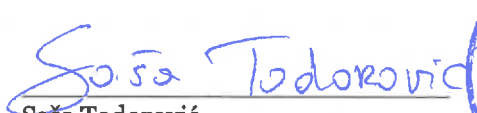
Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Ova regulativa zahteva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uverenje da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

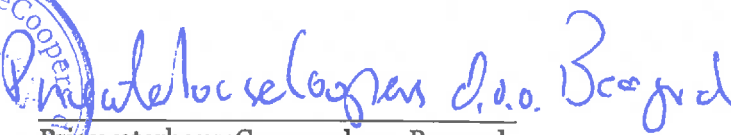
Revizija podrazumeva primenu postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima sadržanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalog usled pronevere ili greške. Pri proceni ovih rizika revizor ceni interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe u cilju izbora adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola Grupe. Revizija takođe obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšteg prikaza konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Verujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Saša Todorović
Licencirani revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

Beograd, 20. april 2018. godine

Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 1. januara do 31. decembar 2017. godine

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Broj napomene	2017.	2016.
Prihodi od kamata	2.6, 4	4.245.773	4.912.893
Rashodi od kamata	2.6, 4	(913.147)	(1.034.802)
Neto prihod po osnovu kamata	4	3.332.626	3.878.091
Prihodi od naknada i provizija	2.7, 5	1.204.302	1.187.504
Rashodi naknada i provizija	2.7, 5	(214.648)	(201.904)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5	989.654	985.600
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	2.20, 6	49.086	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	2.20, 6	-	21.475
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	2.9.3, 7	-	47.408
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	126.823	176.171
Ostali poslovni prihodi	9	253.995	98.718
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	2.9, 10	6.380	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	2.9, 10	-	(68.233)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		4.758.564	5.139.230
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(1.122.163)	(1.204.206)
Troškovi amortizacije	12	(292.902)	(321.547)
Ostali rashodi	13	(1.919.043)	(1.726.646)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1.424.456	1.886.831
Porez na dobitak	2.21, 14, 15	(240.596)	(286.351)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		1.183.860	1.600.480
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		1.183.860	1.600.480
ZARADA PO AKCIJI (u dinarima)	2.22, 17	323	437

U Beogradu,

Dana 30. mart 2018. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara do 31. decembar 2017. godine

POZICIJA	Broj napomene	(u hiljadama dinara)	
		2017	2016
DOBITAK PERIODA		1.183.860	1.600.480
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina	34	74.617	1.331
Aktuarski dobiti		-	-
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	33	18.048	-
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	16	(13.900)	(200)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda		78.765	1.131
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		1.262.625	1.601.611
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		1.262.625	1.601.611

U Beogradu,

Dana 30. mart 2018. godine

 Igor Anić
 Član izvršnog odbora

 Svetlana Tolmačeva Dingarac
 Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Bilans stanja na dan 31. decembar 2017. godine

		(u hiljadama dinara)	
POZICIJA	Broj napomene	31.12.2017.	31.12.2016.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.12, 18	11.021.264	10.281.913
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	2.9.2	1.546	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.9.3, 19	3.558.832	2.316
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.9.1, 20	4.755.685	3.491.874
Kredit i potraživanja od komitenata	2.9.1, 21	73.676.435	71.935.394
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2.20, 22	-	20.102
Nematerijalna ulaganja	2.14, 23	280.845	285.461
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.13, 24	2.714.562	2.701.265
Tekuća poreska sredstva	2.21	28.693	28.636
Ostala sredstva	25	519.003	475.607
UKUPNO AKTIVA		96.556.865	89.222.568
PASIVA			
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	2.20, 26	2.214	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2.20, 26	-	8.444
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.9.4, 27	24.946.210	21.708.484
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.9.4, 28	52.180.774	48.285.204
Subordinirane obaveze	2.9.4, 29	3.692.709	3.848.758
Rezervisanja	2.17, 30	94.849	102.163
Tekuće poreske obaveze	2.21,31	5	-
Odložene poreske obaveze	2.21,32	58.150	38.696
Ostale obaveze	33	642.146	464.965
UKUPNO OBAVEZE		81.617.057	74.456.714
KAPITAL			
Aksijski kapital	2.22, 34	6.439.757	6.439.757
Dobitak	2.22, 34	6.163.441	6.068.252
Rezerve	2.22, 34	2.336.610	2.257.845
UKUPNO KAPITAL	2.22, 34	14.939.808	14.765.854
UKUPNO PASIVA		96.556.865	89.222.568

U Beogradu,

Dana 30. mart 2018. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

POZICIJA	(u hiljadama dinara)	
	2017.	2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5.989.544	6.414.209
Prilivi od kamata	4.414.211	5.095.805
Prilivi od naknada	1.214.832	1.202.046
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	360.501	116.358
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.786.134)	(4.046.618)
Odlivi po osnovu kamata	(987.140)	(1.017.600)
Odlivi po osnovu naknada	(214.434)	(201.825)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.133.394)	(1.207.816)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(448.102)	(249.442)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2.003.064)	(1.369.935)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.203.410	2.367.591
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	276.069	5.188.357
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	91.486
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	4.228
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	276.069	5.088.991
Povećanje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	3.652
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(11.009.650)	(6.306.438)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(7.557.984)	(6.306.438)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(3.451.666)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	1.249.510
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(9.530.171)	-
Plaćeni porez na dobit	(463.139)	(327.498)
Isplaćene dividende	(925.370)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(10.918.680)	922.012
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	3.416.461	31.411
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	3.416.461	31.411
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(412.642)	(620.420)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(412.642)	(620.420)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.003.819	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	(589.009)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	91.417.246	81.089.276
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	232.540	2.058.668
Prilivi po osnovu uzetih kredita	19.047.493	5.270.197

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	72.137.213	73.760.411
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(84.668.174)	(80.715.830)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	(387.528)	(2.001.436)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(12.085.439)	(4.946.077)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(72.195.207)	(73.768.317)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	6.749.072	373.446
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	101.099.320	92.723.253
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(102.265.109)	(92.016.804)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	-	706.449
NETO SMANJENJE GOTOVINE	1.165.789	-
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	5.923.672	5.799.197
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	21.139.218	11.277.490
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	18.602.865	11.859.464
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA		
(Napomena 39)	7.294.236	5.923.672

U Beogradu,

Dana 30. mart 2018. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

OPIS	Akcijski i			Rezerve iz		Revalorizacione	Dobitak	Ukupno
	ostali	Emisiona	Revalorizacione	dobiti i	rezerve			
	kapital	premija	rezerve	ostale	rezerve			
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	1.131	667.862	4.452.622	13.204.105	
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	(55.012)	-	1.131	(55.012)
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	1.600.480	-	1.600.480
Prenos sa rezervi na rezultat usled uklanjanja rezervi - smanjenje	-	-	-	-	-	15.150	-	15.150
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	613.981	613.981	6.068.252	14.765.854	
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	103.777	613.981	6.068.252	14.765.854	
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	(25.012)	-	-	(25.012)
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	-	1.183.860	-	1.183.860
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	(1.088.671)	-	(1.088.671)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	692.746	692.746	6.163.441	14.939.808	

U Beogradu,

Dana 30. mart 2018. godine

Igor Anić

Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac

Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

ZA 2017. GODINU

Sadržaj

SADRŽAJ

1. Opšte informacije.....	3
2. Osnove za sastavljanje i značajne računovodstvene politike	3
3. Upravljanje finansijskim rizicima.....	17
4. Prihodi i rashodi od kamata.....	52
5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija.....	52
6. Neto dobitak po osnovu finansijskih derivata	53
7. Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju	53
8. Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	53
9. Ostali poslovni prihodi	53
10. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno različitih vanbilansnih stavki	55
11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	55
12. Troškovi amortizacije.....	55
13. Ostali rashodi.....	56
14. Porez na dobitak.....	57
15. Dobitak/(Gubitak) po osnovu odloženih poreza	59
16. Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat	59
17. Zarada po akciji	59
18. Gotovina i sredstva kod centralne banke	59
19. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.....	61
20. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	61
21. Krediti i potraživanja od komitenata	61
22. Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	63
23. Nematerijalna ulaganja.....	63
24. Nekretnine, postrojenja i oprema	64
25. Ostala sredstva.....	65
26. Obaveze po osnovu finansijskih derivata.....	67
27. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68
28. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima.....	69
29. Subordinirane obaveze	70
30. Rezervisanja.....	71
31. Tekuće poreske obaveze	73
32. Odložene poreske obaveze.....	73
33. Ostale obaveze.....	74
34. Kapital.....	75
35. Potencijalne obaveze	77
36. Usaglašavanje potraživanja	78
37. Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije	78
38. Odnosi sa povezanim stranama.....	78
39. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	82
40. Događaji nakon dana bilansa stanja	83

1. Opšte informacije

"ProCredit Bank" a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je Ugovorom o osnivanju "Micro Finance Bank" a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- deviznim, devizno-valutnim, i menjačkim poslovima,
- izdavanjem hartija od vrednosti i novčanih kartica,
- čuvanjem sredstava i hartija od vrednosti i upravljanjem njima,
- kupovinom i prodajom hartija od vrednosti,
- izdavanjem jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva,
- poslovima platnog prometa,
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti,
- kupovanje i naplata potraživanja, kao i pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 85/2001 od 10. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ("veliko ovlašćenje").

U 2003. godini, Micro Finance Banka a.d. Beograd je promenila naziv u ProCredit Bank a.d. Beograd. Promena naziva je upisana u registar Trgovinskog suda u Beogradu 12. septembra 2003. godine pod brojem XVI-Fi-8824/03.

Banka je član ProCredit grupe, ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit grupe.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu u Beogradu u ulici Milutina Milankovića 17 i u 8 filijala – 2 u Beogradu, 2 u Novom Sadu, Kragujevcu, Nišu, Subotici, i Pančevu; 17 poslovnica od kojih 5 u Beogradu, 2 u Novom Sadu, 2 u Kragujevcu, 2 u Nišu, i po jedna u, Somboru, Zrenjaninu, Šapcu, Pančevu, Čačku i Subotici.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu „Lizing“). Banka i ProCredit Leasing čine Grupu. U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društva za osiguranje, Skupština Lizinga je dana 01.01.2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i čija saglasnost za pokretanje postupka likvidacije se očekuje u toku 2018. godine.

Grupa je na dan 31. decembra 2017. godine imala 424 zaposlena (31. decembra 2016. godine – 546 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100000215. Poreski identifikacioni broj Lizinga je: 103723748.

2. Osnove za sastavljanje i značajne računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su dosledno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su dosledno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

a) Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svojim zavisnim pravnim licem. Zavisno pravno lice je pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je u 100% vlasništvu Banke.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) za 2017. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Standardi i tumačenja koja su prvi put u primeni u tekućem periodu:

- Izmene i dopune MRS 7 – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Dopune MSFI 12 uključene u godišnja poboljšanja MSFI ciklus 2014-2016 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Izmene i dopune MRS 12 Porezi na dobitak (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);

Rukovodstvo Grupe je razmatralo uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Grupe i smatra da njihovo usvajanje nema materijalno značajne efekte na finansijske izveštaje Grupe u periodu njihove početne primene.

U trenutku sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja, objavljeni su sledeći standardi i tumačenja koji su primenljivi u narednom periodu:

- MSFI 9 Finansijski instrumenti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine); Glavne karakteristike novog standarda su:
 - Finansijska sredstva potrebno je klasifikovati u tri kategorije vrednovanja: ona koja će se naknadno vrednovati metodom amortizovanog troška, ona koja će naknadno vrednovati metodom pravične (fer) vrednosti kroz izveštaj ostalom rezultatu (FVOCI) i ona koja će se naknadno vrednovati metodom pravične (fer) vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL).
 - Klasifikacija dužničkih instrumenata proizilazi iz poslovnog modela Banke za upravljanje finansijskom imovinom i da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Ukoliko se dužnički instrumenti drže radi prikupljanja novčanih tokova, oni se mogu vrednovati metodom amortizovanog troška, ukoliko ispunjavaju kriterijume SPPI testa. Dužnički instrumenti, koji zadovoljavaju zahteve SPPI testa, a drže se u portfoliju, koji Banka može, u isto vreme, držati radi prikupljanja novčanih tokova i radi prodaje, mogu se klasifikovati kao vrednovani po fer vrednost kroz ostali rezultat. Finansijska sredstva koja ne sadrže novčane tokove koji se odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate moraju se vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (npr. derivati). Ugrađeni derivati više se ne prikazuju odvojeno od finansijske imovine i za njih će se proveravati ispunjenost uslova SPPI testa.
 - Investicije u vlasničke instrumente se uvek vrednuju po fer vrednosti. Međutim, rukovodstvo Banke može neopozivo izboriti da prikaže promene u fer vrednosti kroz ostali rezultat, uz

uslov da se instrument ne drži radi trgovanja. Ukoliko se vlasnički instrumenti drže radi trgovanja, promene u fer vrednosti se moraju iskazati kroz bilans uspeha.

- Većina zahteva MRS 39 za klasifikaciju i vrednovanje finansijskih obaveza ostaje nepromenjena i prema MSFI 9. Ključna promena je da se od Banka može zahtevati da iskaže efekte promena u vlastitom kreditnom riziku finansijskih obaveza predviđenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kroz izveštaj o ostalom rezultatu.
- MSFI 9 uvodi novi model za priznavanje gubitaka usled obezvređenih đena – metod očekivanih kreditnih gubitaka (ECL). Metod se vodi pristupom koji se sastoji od "tri nivoa", baziranim na promenama kreditnog kvaliteta finansijske imovine od početnog priznavanja. U praksi, nova pravila znače da će Banka morati da prizna trenutni gubitak jednak 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima prilikom prvobitnog priznavanja finansijske imovine koja nije obezvređenih đena (ili očekivanim kreditnim gubicima za celokupan životni vek instrumenta, ukoliko se radi o potraživanjima). Tamo gde je postojao značajni porast u kreditnom riziku, ispravka vrednosti se obračunava koristeći očekivane kreditne gubitke za celokupan životni vek instrumenata, umesto 12-mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. Model uključuje operativna pojednostavljenja za lizing, zakup i potraživanja.

Rukovodstvo Banke je sprovedo projekat implementacije MSFI 9 uz nadzor ProCredit Holding AG & CO KGaA i u skladu sa gore pomenutim principima ustanovljenim na nivou ProCredit Holding AG & CO KGaA. Na osnovu preliminaranih obračuna i analiza sprovedenih do datuma sastavljanja ovih finansijskih izveštaja, očekuje se da prelazak na MSFI 9 rezultuje povećanjem kapitala u aproksimativnom iznosu od RSD 59.240 hiljada RSD, u najvećoj meri uzrokovanim smanjenjem početnog stanja rezervisanja za očekivane gubitke u 2018. godini u odnosu na krajnje stanje ispravke vrednosti u 2017. godini obračunatih u skladu sa MRS 39 (uključujući rezervisanja za vanbilansne izloženosti). Navedeno umanjenje rezervisanja je uslovljeno promenom načina obračuna PD i LGD parametara (u daljem tekstu: PD/LGD modela). Novi PD/LGD model, koji je usklađen sa zahtevima MSFI 9, uzima u obzir i naplatu otpisanih plasmana, što je različito u odnosu na prethodni PD/LGD model koji je bio zasnovan isključivo na migracionim analizama i nije uzimao u obzir naplatu otpisanih plasmana. Činjenica da je banka u periodu obuhvaćenom priikom razvoja novog PD/LGD modela, od 2007 do 2016, ostvarila naplatu otpisanih plasmana u ukupnom iznosu od EUR 13,061,604 odnosno RSD 1,547,443 hiljada preračunato po srednjem kursu na dan 31.12.2017, odnosno 36% od ukupnog iznosa otpisanih plasmana, doprinela je smanjenju nivoa rezervisanja u posmatranom periodu.

• .

Gore navedena procena efekta je preliminarana, budući da nisu finalizirane sve aktivnosti na obezbeđivanju potpune implementacije MSFI 9 u Banci:

- MSFI 9 će zahtevati da Banka izmeni računovodstvene procese i interne kontrole,
- i pored toga što je paralelni obračun sproveden u drugoj polovini 2017. godine, novi sistemi i relevantne kontrole nisu bile operativne u dužem vremenskom periodu,
- nove računovodstvene politike i procedure, pretpostavke, prosuđivanja i tehnike procenivanja će biti predmet izmena sve dok Banka ne finalizuje svoje prve finansijske izveštaje koji uključuju datum prve primene.

Ne očekuju se značajne promene kod finansijskih obaveza, osim promena u fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha koje su pripisive promenama kreditnog rizika određenog instrumenta, a koje će biti prikazane kroz ostali rezultat.

Novi standard takođe uvodi proširene zahteve obelodanjivanja i promena u prezentaciji. Od ovih zahteva, očekuje se da promene prirodu i obim obelodanjivanja o finansijskim instrumenata Banke, posebno u godini usvajanja novog standarda.

- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti u sklopu MSFI 4 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- IFRIC 22 tumačenja – Devizno poslovanje i razmatranje unapređenja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);

- Dopune MRS 40 - Transferi investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene i dopune MSFI 2 Plaćanje akcijama – Odmeravanje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine)
- MSFI 16 Lizing (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- MSFI 17 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).
- IFRIC 23 Neizvesnost tretmana poreza na dobit (izdat 07. juna 2017.godine i primenjuje se na godišnje periode počev od 01 januara 2019.godine ili kasnije).

Rukovodstvo Grupe trenutno razmatra uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Grupe, kao i datum njihovog stupanja na snagu.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev nekretnina, derivata i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, koji su vrednovani po fer vrednosti.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičkih računovodstvenih procena. Takođe zahteva od menadžmenta da iskoristi svoj sud u procesu primene računovodstvenih politika. Iako se procene baziraju na najboljim saznanjima rukovodstva o tekućim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procena. Oblasti koje uključuju viši nivo prosuđivanja ili kompleksnosti, ili oblasti gde su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje prikazane su u Napomeni 2.3.

2.2. Uporedni podaci

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Grupe za 2015. godinu.

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Grupa vrši procene i pretpostavke koje utiču na iznose sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima za sledeću finansijsku godinu. Procene i mišljenja se neprekidno evaluiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koja se smatra da su razumna u datim okolnostima.

a) Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Grupa najmanje na mesečnoj bazi revidira svoje kreditne portfolije radi procene obezvređenja. Pri utvrđivanju da li bi rashodi po osnovu obezvređenja trebalo da se evidentiraju u bilansu uspeha, Grupa donosi sud da li postoje bilo kakvi dostupni podaci koji ukazuju na to da postoji merljivo smanjenje procenjenih budućih tokova gotovine od nekog portfolija kredita pre nego što to smanjenje bude moglo da se identifikuje sa pojedinačnim kreditom u tom portfoliju. Ovi dokazi mogu da uključe dostupne podatke koji ukazuju na to da je nastala nepovoljna promena u statusu zajmoprimca u Grupi u pogledu plaćanja ili nacionalnim/lokalnim ekonomskim uslovima koji su u korelaciji sa neizvršenjima obaveza po osnovu sredstava u Grupi. Kada planira buduće tokove gotovine rukovodstvo planira procene zasnovane na istorijskom iskustvu sa gubicima po sredstvima sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima obezvređenja koji su slični karakteristikama sredstva u portfoliju. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenjivanje iznosa i rasporeda budućih tokova gotovine redovno se revidiraju radi smanjenja svih razlika između procena gubitka i stvarnog iskustva sa gubitkom. Banka je tokom 2017. godine izvršila promenu pondera rezervisanja za kreditni rizik. Promena pondera je izvršena u saglasnosti sa ProCredit Grupom, a na bazi relevantnih migracionih analiza koje su obavljene u skladu sa važećim

politikama koje regulišu oblast kreditnog rizika. Promene pondera rezervisanja za kreditni rizik su prikazane u napomeni 3.2.2. Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik. Gubici usled ispravke vrednosti za pojedinačno značajne plasmane bazirani su na proceni diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih plasmana, imajući u vidu otplate i realizaciju bilo kojih sredstava koja služe kao kolaterali tih plasmana. Porast ili smanjenje od 10__% ostvarenih gubitaka u poređenju sa procenjenim budućim diskontovanim novčanim tokovima pojedinačno značajnih plasmana, koji bi mogli da nastatnu usled razlika u iznosima i vremenskim rasporedima novčanih tokova, rezultirali bi u porastu ili smanjenju ispravke vrednosti u iznosu od RSD 109,420 hiljada (2016: RSD 105,174__ hiljada).

b) Rezervisanja

Rezervisanja su, u velikoj meri, stvar prosuđivanja, posebno kad su u pitanju sudski sporovi. Grupa procenjuje verovatnoću nastanka nepovoljnog događaja koji je rezultat prošlog događaja, i ako je procenjeno da će događaj nastati sa više od pedeset procenata verovatnoće, Grupa vrši rezervisanje ukupnog iznosa obaveze. Grupa primenjuje princip konzervativnosti u procenama, ali zbog visokog stepena neizvesnosti, u nekim slučajevima, procena može da odstupa od konačnog ishoda spora. Metodologija obračuna rezervisanja za pravne rizike opisana je u tački 2.17.

c) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos plaćen poreskim organima na osnovu zakona Republike Srbije. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Utvrđivanje poreske obaveze zahteva primenu određenih procena. U situaciji kada je finalna poreska obaveza različita od inicijalno priznate poreske obaveze, navedena razlika utiče na poresku obavezu perioda u kome je razlika utvrđena.

d) Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrednost investicija kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma merenja. Za period bilansa uspeha, rukovodstvo Banke i Lizinga je revidiralo modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način odslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

e) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovna sredstva“) se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, tehničkom razvoju i promenama na koji utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za korišćenje korisnog veka trajanja.

f) Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2.5. Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe prikazuju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Grupa posluje ("funkcionalna valuta"). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima (RSD) koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao neto prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

U RSD	31.12.2017.	31.12.2016.
USD	99.1155	117.1353
EUR	118.4727	123.4723
CHF	101.2847	114.8473

2.6. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, osim finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju ili su određeni po fer vrednost kroz bilans uspeha se priznaju u okviru 'prihoda od kamata' i 'rashoda od kamata' u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod koji računa troškove otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškove dodeljivanja kamatnih prihoda ili kamatnih troškova u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza, odnosno kada nije moguće pouzdano proceniti tokove gotovine ili očekivano trajanje finansijskog instrumenta, koriste se ugovorni tokovi gotovine tokom celog ugovorenog perioda finansijskog instrumenta. Kada se računa efektivna kamatna stopa, Grupa procenjuje tokove gotovine uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primer, mogućnost plaćanja unapred) ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju i amortizuju kao prihod od kamata na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene metode efektivne kamatne stope. Naknade po osnovu odobrenih kredita prikazane su u okviru pozicije Prihoda od kamata.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja (Napomena 3.1) i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

Grupa nastavlja obračun zatezne kamate nakon obezvređenja plasmana u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamata već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Grupe.

2.7. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija se priznaju u momentu nastanka usluge, a po načelu uzročnosti prihoda i rashoda na obračunskoj osnovi. Ostale naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

2.8 Prihodi od dividendi

Dividende se priznaju u bilansu uspeha kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

2.9 Finansijska sredstva i obaveze

• Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva koja se drže do dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Grupa vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Grupa klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze namenjene trgovanju.

• Inicijalno priznavanje

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva ili obaveze koja se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim obavezama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnjanja, odnosno na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

• Naknadno merenje

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha se nakon inicijalnog priznavanja iskazuju po fer vrednosti.

Fer vrednosti finansijskih sredstava koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište finansijskih sredstava koja se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Finansijske obaveze se nakon početnog priznavanja vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

• Prestanak priznavanja

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i zbira primljene naknade i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

• **Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

Grupa procenjuje na svaki izveštajni datum da li postoji objektivan dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici pri obezvređenju se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog procenjivanja sredstva (slučaj gubitak) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Kriterijumi koje Grupa koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju uključuju:

- Značajni finansijski problemi emitenta ili dužnika
- Kršenje ugovornih obaveza, kao što je kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate
- Ako Grupa učini zajmoprimcu iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske probleme zajmoprimca, ustupak koji zajmodavac inače ne bi razmatrao
- Ako postaje verovatno da će zajmoprimac pasti pod stečaj ili biti podvrgnut drugoj finansijskoj reorganizaciji
- Nestanak aktivnog tržišta za to finansijsko sredstvo zbog finansijskih problema
- Dostupni podaci koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje procenjenih budućih tokova gotovine od neke grupe finansijskih sredstava od početnog priznavanja tih sredstava, iako se to smanjenje još ne može povezati sa pojedinačnim finansijskim sredstvima u toj grupi, uključujući nepovoljne promene u statusu zajmoprimca u grupi u pogledu plaćanja ili nacionalne ili lokalne ekonomske uslove koji su u korelaciji sa neizvršenjima obaveza po osnovu sredstava u Banci ili Lizingu.

Grupa prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako Grupa utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju pojedinačno za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, uključuje sredstvo u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje. Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procenjivanje obezvređenja. Individualna procena obezvređenja je tehnika utvrđivanja potencijalnog gubitka za izloženosti koje se smatraju pojedinačno značajnim.

Iznos gubitka je odmeren kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrednosti sredstava se smanjuje upotrebom računa ispravke vrednosti i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospeća ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za odmeravanje bilo kog gubitka zbog obezvređenja je tekuća efektivna kamatna stopa određena prema ugovoru.

Za potrebe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika (tj. na bazi procesa klasifikacije od strane banke koji uzima u obzir vrstu sredstva, delatnost, geografsku lokaciju, vrstu instrumenta obezbeđenja, status dospelih a nenaplaćenih potraživanja i druge relevantne faktore). Ove karakteristike su relevantne za procenu budućih novčanih tokova za grupe takvih sredstava koja ukazuju na sposobnost poverioca da plati sve iznose u skladu sa ugovorenim uslovima sredstva koje se procenjuje.

Budući novčani tokovi u grupi finansijskih sredstava koja se grupno procenjuju za obezvređivanje su procenjeni na bazi ugovorenih novčanih tokova sredstava u Grupi, istorijskog iskustva u ostvarivanju gubitaka za sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika koje ima Grupa kada su u pitanju nerestrukturirana potraživanja i Procredit Grupe kada su u pitanju restrukturirana potraživanja i vanbilansne izloženosti. Iskustvo u ostvarivanju gubitaka je prilagođeno na bazi tekućih podataka koji se mogu uočiti da bi odrazilo efekte tekućeg stanja koje nije uticalo na period u kojem je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno i da bi otklonilo efekte uslova u prethodnom periodu koji trenutno ne postoje.

Kada je kredit nenaplativ, umanjeње vrednosti se radi preko računa ispravke vrednosti za obezvređenje kredita. Takvim kreditima se umanjuje vrednost nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog rejtinga), prethodno priznati gubitak zbog obezvređenja se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti. Iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

2.9.1 Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Svi kredit i potraživanja se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Svi kredit i pozajmice priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Nakon inicijalnog priznavanja, naknadna odmeravanja se vrše po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktno umanjenje vrednosti. Amortizovana vrednost se izračunava uzimanjem u obzir svih troškova odobravanja kredita kao i svih popusta ili premija u vezi sa izmirenjem obaveza.

2.9.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva namenjena trgovanju se klasifikuju u ovu kategoriju ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, ili ako je tako označeno od strane rukovodstva. Derivativni finansijski instrumenti su takođe klasifikovani kao instrumenti koji se drže radi prodaje osim ako su određeni kao instrumenti zaštite od rizika.

Kupoprodaje finansijskih sredstava priznaju se po fer vrednosti na datum trgovanja, tj. dan kada se Grupa obavezala da će kupiti ili prodati sredstvo. Dobici i gubici proistekli iz promena u fer vrednosti derivata koji se vode zajedno sa određenim finansijskim sredstvima ili finansijskim obavezama se uključuju u u neto dobitke/(gubitke) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

2.9.3 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivativna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti.

Nerealizovani dobici i gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok to sredstvo nije obezvređeno. Kada se finansijska sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju otuđe ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspeha kao dobici ili gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Grupa poseduje nederivativna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju. Nekotirane akcije čija se vrednost ne može pouzdano izmeriti iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualno obezvređenje. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se iskazuju po fer vrednosti.

2.9.4 Depoziti, kredit i subordinirane obaveze

Depoziti, kredit i subordinirane obaveze su osnovni izvor finansiranja Grupe, početno se vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati.

Depoziti, krediti i subordinirane obaveze se naknadno prikazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i otkupne vrednosti se priznaje u bilansu uspeha i razgraničavaju se na period korišćenja kredita primenom metoda efektivne kamatne stope.

2.9.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

2.10. Sporazumi o prodaji i ponovnoj kupovini

Hartije od vrednosti kupljene po sporazumu o ponovnoj prodaji („reverse repos“) evidentiraju se kao Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija. Reverse repos su uključeni u poziciju Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ukoliko im je rok dospeća kraći od tri meseca od datuma kupovine. Razlika između cena prodaje i ponovne kupovine tretira se kao kamata i razgraničava se na period trajanja sporazuma.

2.11. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke iskazani su po amortizovanom trošku u okviru bilansa stanja i obuhvataju stanja sa rokom dospeća kraćim od tri meseca od dana pribavljanja, uključujući gotovinu na žiro računu, stanje na deviznom računu banke, gotovinu u trezoru i blagajni kako u dinarima tako i u stranoj valuti, obaveznu deviznu rezervu izdvojenju kod Narodne banke Srbije, kao i deponovane viškove likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije.

Za potrebe sastavljanja Izveštaja o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se: gotovina na žiro računu, gotovina u blagajni i trezoru u dinarima i stranoj valuti, čekovi i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti i devizni računi banke.

2.12. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva čine nekretnine, oprema, ostala osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi.

Sva osnovna sredstva izuzev nekretnina prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja. Istorijska vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci tih pozicija.

Nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Vrednovanja nekretnine nakon njenog početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti vrši se po modelu revalorizacije (fer vrednosti). Nakon početnog priznavanja nekretnine, evidentiranje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njenu fer vrednost na dan revalorizacije umanjuje se za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju. Revalorizacija se radi na svakih pet godina, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo ako bi se koristila fer vrednost na datum bilansa stanja. Procenu nepokretnosti mogu vršiti samo ovlašćeni procenitelji.

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos sredstava ili priznaju kao posebno sredstvo, kako je prikladno, samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi vezane za tu poziciju priticati Grupi i kada vrednost pozicije može pouzdano da se izmeri. Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Amortizacija se obračunava na revalorizovanu vrednost nekretnina, odnosno nabavnu vrednost za ostala osnovna sredstva po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Opis	% za 2017.	% za 2016.
Poslovne zgrade	2,50%	2,50%
Računarska oprema	20%	20%
Nameštaj	10%	10%
Sefovi	15,50%	15,50%
Bankomati	14,30%	14,30%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	prema roku zakupa poslovnog prostora	prema roku zakupa poslovnog prostora

Rezidualna vrednost sredstava i korisni vek upotrebe se revidiraju i odgovarajuće koriguju na svaki datum bilansa stanja.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda/ostalih rashoda.

2.13. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja stečena kupovinom se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna ulaganja obuhvataju softver, licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe i perioda na koji su licence izdate.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Grupa i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna ulaganja.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnih ulaganja po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 5 godina, amortizaciona stopa iznosi 20% (2016: 20%), osim ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

2.14. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadiive vrednosti. Nadoknadiiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja umanjenja vrednosti.

2.15. Lizing / Zakupi

Grupa kao zakupac

Zakup u kome značajan deo rizika i koristi od vlasništva ostaje na zakupodavcu klasifikuje se kao poslovni zakup.

Grupa uglavnom zaključuje ugovore o poslovnom zakupu. Ukupna plaćanja po osnovu poslovnog zakupa terete rashode u bilansu uspeha na osnovi proporcionalnoj periodu zakupa. Kada se poslovni zakup okonča pre isteka perioda zakupa, svaka se isplata koju zahteva zakupodavac kao kaznu, priznaje kao rashod u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

Grupa kao davalac finansijskog lizinga

Finansijski lizing je lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali i ne mora preneti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa kao davalac lizinga priznaje sredstva data u finansijski lizing u bilansu stanja kao finansijske plasmane jednake visini neto investiranja u lizing. Priznavanje finansijskog prihoda zasniva se na obrascu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neizmiren iznos neto ulaganja po osnovu finansijskog lizinga.

Bruto ulaganje u lizing predstavlja ukupan iznos minimalnih lizing rata i bilo koje negarantovane preostale vrednosti koja pripada davaocu lizinga. Neto ulaganja u lizing predstavljaju bruto ulaganja u lizing, umanjena za nezarađeni finansijski prihod, koji je obračunat po kamatnoj stopi koja je definisana ugovorom o finansijskom lizingu, a koji se iskazuje analitički na kontima potraživanja po osnovu finansijskog lizinga.

Ulaganja u lizing iskazana u bilansu stanja u okviru pozicije „Kredit i potraživanja od komitenata“ naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti umanjenoj za procenjenu ispravku vrednosti potraživanja.

Lizing rate koje se odnose na obračunski period, izuzimajući troškove za usluge, iskazuju se na teret bruto ulaganja u lizing kao smanjenje glavnice i nezarađenog finansijskog prihoda.

Finansijski prihodi, odnosno prihodi od kamata po osnovu finansijskog lizinga se priznaju na način koji odražava konstantan periodični prinos na preostali iznos neto ulaganja u finansijski lizing.

2.16. Rezervisanja za pravni rizik

Rezervisanja za odštetne zahteve po sudskim sporovima se priznaju kada: Grupa ima postojeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj meri verovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, verovatnoća da se zahteva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao celine. Rezervisanje za pravne rizike priznaje se u punom iznosu ako je verovatnoća odliva sredstava veća od verovatnoće da do odliva sredstava neće doći.

Rezervisanja se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i specifične rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog protoka vremena se priznaje kao trošak rezervisanja.

Kod rezervisanja za pravne sporove kao diskontna stopa koristi se prosečna kamatna stopa za plasmane grupe u EUR i RSD (u zavisnosti od valute obračuna) iz aktuelnog cenovnika Grupe u skladu sa prosečnom visinom rezervisanja po sporu i prosečnim procenjenim vremenom trajanja spora. S obzirom na to da se obračun rezervisanja radi dva puta godišnje, diskont se ne radi za sporove kod kojih se okončanje spora očekuje u narednom obračunskom periodu.

2.17. Ugovori o finansijskoj garanciji

Ugovori o finansijskim garancijama su ugovori koji zahtevaju da izdavalac vrši određena plaćanja da obešteti imaoca za gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanja u roku a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Pomenute finansijske garancije izdaju se bankama,

finansijskim institucijama i drugim organima u ime klijenata u cilju obezbeđenja kredita, obezbeđenja prekoračenja po računima i drugih bankarskih usluga.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj evidenciji po fer vrednosti na dan izdavanja garancije. Nakon inicijalnog priznavanja obaveze po osnovu pomenutih garancija, naknadno se vrednuju po vrednosti većoj od inicijalnog odmeravanja, korigovanoj za amortizaciju obračunatu s ciljem da se u bilansu uspeha prizna prihod od naknade ostvaren na proporcionalnoj osnovi u toku važenja garancije i najbolje moguće procene potrebnog troška kako bi se izmirile sve finansijske obaveze nastale na dan bilansa stanja. Ove procene se utvrđuju na osnovu iskustva stečenog na sličnim transakcijama i gubicima nastalim u prošlosti kao i na osnovu prosuđivanja rukovodstva.

Rezervisanja za potencijalne gubitke po garancijama se priznaju u Bilansu uspeha kao rashod po osnovu obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.

2.18. Primanja zaposlenih

Primanja zaposlenih obuhvataju obaveze za redovne zarade definisane ugovorom o radi i obaveze za doprinose.

a) Porezi i doprinosi za socijalno osiguranje

Grupa i zaposleni izdvajaju doprinose u državne penzione fondove na obaveznoj osnovi. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, i iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Kada se doprinosi uplate, Grupa nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

b) Ostala primanja zaposlenih

Grupa isplaćuje otpremnine zaposlenima u skladu sa odredbama Zakona o radu Republike Srbije prilikom redovnog penzionisanja. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Definisana penziona obaveza se procenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primenom metode projektovane kreditne jedinice.

Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

Aktuarski dobici i gubici, ukoliko su materijalno značajni, se knjiže na teret ili u korist kapitala, dok se troškovi tekućeg rada, minulog rada i kamate knjiže na teret ili u korist bilansa uspeha

Pretpostavke koje aktuari koriste prilikom izračunavanja otpremnina po osnovu penzionisanja su sledeće:

- Prosečna bruto zarada u Republici Srbiji za mesec novembar 2017. godine
- Procenjeno godišnje povećanje zarada od 3,50% (31.12.2016: 3,50%);
- Diskontna stopa od 4% (31.12.2016: 4%) i
- Stopa fluktuacije -4% (31.12.2016: -7%).

2.19. Derivati i računovodstvo zaštite

Grupa ne koristi računovodstvo hedžing transakcija i jedini derivati koje koristi su valutni i kamatni opcioni ugovori u cilju zaštite od promene kursa stranih valuta i rizika promene kamatnih stopa. Ovi derivati iskazani su po fer vrednosti.

Navedeni derivati ne ispunjavaju kriterijume da budu evidentirani primenom računovodstva hedžing transakcija, pa su dobiti i gubici od promena fer vrednosti derivata evidentirani direktno u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika“.

Derivatni finansijski instrumenti se početno klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti na datum kada se zaključi ugovor o derivatnom finansijskom instrumentu, a zatim se ponovo mere po fer vrednosti. Fer vrednosti se dobijaju iz ponuđenih tržišnih cena na aktivnim tržištima uključujući nedavno obavljene tržišne transakcije. Svi derivatni finansijski instrumenti iskazuju se kao sredstva kada je fer vrednost pozitivna, a kao obaveza kada je fer vrednost negativna.

Grupa je u izveštajnom periodu imala samo ekonomske transakcije zaštite.

2.20. Porez na dobitak i odloženi porezi

Porez na dobitak predstavlja iznos plaćen poreskim organima na osnovu zakona Republike Srbije. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Procenjene mesečne rate se obračunavaju od strane članica Grupe i plaćaju mesečno unapred.

Porez na dobitak u iznosu od 15% (2016: 15%) se plaća na dobit obračunatu u poreskoj prijavi.

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima.

Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Glavne privremene razlike nastaju iz amortizacije nekretnina, revalorizacije određenih finansijskih sredstava i obaveza uključujući derivativne ugovore, rezervisanja za penzije i druga primanja zaposlenih nakon penzionisanja i prenesene poreske kredite.

Odložena poreska sredstva i obaveze, izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Poreski efekat po osnovu poreskih gubitaka koji je raspoloživ za prenos u naredni period priznaje se kao sredstvo kada je verovatno da će buduće oporezive dobiti biti na raspolaganju, a na čiji teret će se ovi poreski gubici iskoristiti.

Odloženo poresko sredstvo priznaje se do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porez koji se odnosi na ponovno odmeravanje fer vrednosti ulaganja u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju koje se evidentiraju direktno na teret ili u korist kapitala, takođe se direktno evidentira na teret ili u korist kapitala i naknadno priznaje zajedno sa odloženim dobitkom ili gubitkom u bilansu uspeha.

2.21. Kapital

Kapital Grupe obuhvata akcijski kapital, emisiju premiju, rezerve i akumuliranu dobit.

(a) Troškovi emisija akcija

Dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati izdavanju novih akcija ili sticanju pravnog lica se prikazuju u kapitalu kao odbitak, umanjen za porez od priliva sredstava.

(b) Dividende od običnih akcija

Dividende po osnovu običnih akcija priznaju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati.

Zarada po akciji predstavlja ostvarenu dobit podeljenu brojem akcija kao što je prikazano u Napomeni br. 17.

2.22. Oduzeta imovina

Sredstva stečena naplatom potraživanja Banke

Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u poziciju „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Takva sredstva se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju po nižoj od nabavne i tržišne cene umanjene za troškove prodaje. Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava stečenih naplatom potraživanja uključeni su u „Ostale poslovne prihode / Ostale rashode“.

Preuzeti predmeti lizinga

Preuzeti predmeti lizinga predstavljaju preuzete predmete lizinga usled neispunjenja ugovornih odredbi od strane klijenata. Preuzeti predmeti lizinga se vrednuju prema vrednosti nedospеле glavnice na dan preuzimanja predmeta a predmeti pronađeni i preuzeti nakon otpisa plasmana se vrednuju prema procenjenoj vrednosti.

2.23. Transakcije sa povezanim licima

Lice se smatra povezanim ako jedno lice ima mogućnost da kontroliše drugo lice ili da na to drugo lice izvrši značajan uticaj prilikom donošenja finansijskih i poslovnih odluka. Povezana lica uključuju, članove bankarske Grupe u kojoj je Grupa, članove Upravnog i Izvršnog odbora Banke i Lizinga, članove organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske Grupe kao i njihovu najbližu rodbinu, sve zaposlene koji su članovi kreditnih odbora odnosno sva lica koja imaju autorizacioni limit, lica sa učešćem u Banci i u licima koja su članovi bankarske Grupe u kojoj je Banka kao i članovi porodica ovih lica. Transakcije slične prirode obelodanjuju se agregatno. Sve transakcije sa povezanim licima se ostvaruju u uobičajenom toku poslovanja i na principu transakcija između nezavisnih strana.

3. Upravljanje finansijskim rizicima

Poslovanje Grupe je izloženo različitim vrstama rizika. Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojim je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Izvršni odbor Banke definiše politike i procedure za upravljanje rizicima, koje su u saglasnosti sa zajedničkom strategijom i politikom upravljanja rizicima usvojenom na nivou ProCredit grupe, kao i zakonskim i podzakonskim aktima važećim na teritoriji Republike Srbije. Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke. Upravni odbor Banke razmatra i vrednuje navedene strategije i politike, kao i adekvatnost i efikasnost samog procesa upravljanja rizicima u Grupi. Izvršni odbor Banke sprovodi strategiju i politiku

upravljanja rizicima u skladu sa odlukama Upravnog odbora. Takođe, Izvršni odbor odobrava procedure za upravljanje rizicima.

Proces upravljanja rizicima organizovan je kroz sistem komiteta za upravljanje rizicima. Komiteti za upravljanje rizicima se održavaju redovno u dinamici predviđenoj procedurama rada tih komiteta, a uz obavezno učešće članova Izvršnog odbora Banke. Ti komiteti su:

- Komitet za upravljanje kreditnim rizikom
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom
- Komitet za upravljanje operativnim rizicima

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Grupe, tj. Odeljenju za upravljanje rizicima.

Vrste rizika

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim vrstama rizika:

- 3.1. kreditni rizik;
- 3.2. tržišni rizici u koje spadaju:
 - 3.2.1. rizik od promene kamatnih stopa,
 - 3.2.2. devizni rizik – rizik od promene kursa valuta,
 - 3.2.3. fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza;
- 3.3. rizik likvidnosti Grupe;
- 3.4. rizici izloženosti Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica,
- 3.5. rizici ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 3.6. rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena;
- 3.7. operativni rizik, uključujući i pravni rizik, kao i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Grupe;
- 3.8. rizici vezani za adekvatnost kapitala Grupe.

3.1. Kreditni rizik

Grupa je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Grupi u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Grupa:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- povećava kreditnu izloženost samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima jasno definisane politike, procese i procedure za odobravanje plasmana, adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje kreditnim rizikom sa jasnom podelom dužnosti u delu koji se tiče odnosa sa klijentima i dela analize kreditne sposobnosti komitenata

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Grupa je definisala opreznju politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja. Krediti se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- Ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente),
- U slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),

- Dobra kreditna istorija u Grupi odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji),
- Adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente),
- Adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

3.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik

Grupa je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti. Grupa je istovremeno razvila dve vrste standarda za klasifikaciju plasmana, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti kako bi poštovala standarde koje zahteva:

1. zakonska regulativa koju propisuje Narodna banka Srbije (NBS) i
2. interna politika rezervisanja.

Prema metodologiji NBS sva potraživanja banke se klasifikuju prema odredbama iz Zakona o bankama (Službeni glasnik RS br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odluke o upravljanju rizicima banke (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. Odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016 i 119/2017), Odluke o merama za očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema (Službeni glasnik RS br. 34/2011 i 114/2017) i Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Interna Politika Rezervisanja

Bankarska grupa obračunava ispravku vrednosti kreditnih plasmana (rezervisanja) na mesečnom nivou za klijente za koje se ispravke vrednosti formiraju na nivou portfolija (grupna rezervisanja) kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

U slučaju grupnog rezervisanja (rezervisanja na nivou portfolija), prvo se sprovodi klasifikacija klijenata u određene klase rizika a zatim se primenjuje opšti ponder za svaku klasu rizika kroz automatsku obradu na obračunatu osnovicu dok se kod obračuna individualne ispravke vrednosti utvrđuje individualno ispravka vrednosti na nivou klijenta i povezanih lica u skladu sa nivoom rizika kojem je Bankarska grupa izložena.

Ukupna ispravka vrednosti potraživanja se sastoji od zbira obračunate ispravke vrednosti za potraživanja koja se nalaze u svakoj klasi rizika (obračunatih grupnih rezervisanja) i pojedinačnih ispravki vrednosti za klijente koji se procenjuju na individualnoj osnovi.

Za vanbilansne stavke Bankarska grupa izdvaja rezervisanja na teret rashoda, na osnovu interne metodologije, koja definiše izdvajanje određenog nivoa rezervisanja u zavisnosti od tipa vanbilansne stavke.

U trenutku odobrenja kredita, prema internoj klasifikaciji kreditni proizvod će se klasifikovati u klasu I (kredit nije u docnji u momentu odobravanja). Kreditna pravila i politika upravljanja kreditnim rizikom Banke, dozvoljavaju kreditiranje jedino klijenata sa dobrim poslovnim rezultatima koja ispunjavaju stroge kriterijume kreditne sposobnosti definisane od strane Banke i njenih akcionara, čime se postiže ex ante stroga i prudencijalna ocena kreditnog rizika klijenata.

Grupna / pojedinačna rezervisanja

Rezervisanja se obračunavaju primenom opšteg pondera za internu klasu rizika za klijenta i povezana lica po principu kontaminacije, na utvrđenu osnovicu u slučaju grupnog rezervisanja, dok u slučaju individualnog rezervisanja se utvrđuje individualni iznos rezervisanja za klijenta koji ispunjava određene kriterijume.

Grupna rezervisanja

Na grupnoj osnovi kreditni plasmani se klasifikuju u određene interne klase rizika za partiju, prema broju dana doznje, a rezervisanja se formiraju primenom opšteg pondera za određenu klasu rizika partije na osnovicu, koja je definisana u daljem tekstu. Opšti ponder je rezultat migracione analize, koja predstavlja istorijski razvoj portfolija na osnovu kojeg se definišu ponderi koji predstavljaju verovatnoću da određena partija bude u statusu neizmirivanja obaveza prema grupnoj politici. Opšti ponder rezervisanja u prethodnom periodu i ekvivalent prosečnih istorijskih gubitaka Banke za restrukturirani portfolio, za restrukturirani portfolio i vanbilansne izloženosti je ponder koji se koristi za veliki broj partija, dakle definisan je kao prosečna veličina na nivou portfolija.

Pravila za obračun osnovice za rezervisanja

Rezervisanja za gubitke se prema internoj politici izdvajaju za kredite, kreditne kartice (iznos u korišćenju i neiskorišćeni iznos), dozvoljena prekoračenja po tekućim računima pravnih i fizičkih lica, proteste po garancijama, odnosno za bilansnu aktivu Banke koja je izložena kreditnom riziku i vanbilansnu izloženost Banke koja potencijalno može biti izložena riziku.

Osnovicu za rezervisanja čine:

- Nedospeli iznos glavnice
- Dospela glavnica i dospela i obračunata, a nedospela kamata, proknjižena zatezna kamata
- Odobren minus po tekućem računu – iskorišćen deo odobrenog limita (bilansna potraživanja), iznos u nedozvoljenom minusu
- Kreditne kartice – iskorišćen deo odobrenog limita (bilansno potraživanje) kao i iznos u prekoračenju odobrenog limita
- Bilansna potraživanja nastala po osnovu vanbilansne aktive, protesti po garancijama i plaćenim akreditivima, kao i vanbilansni deo potraživanja
- Provizije za dokumentarne usluge i zatezne kamate po provizijama
- Provizije po računima iz platnog prometa, i po računima fizičkih lica, ukoliko ukupan portfolio ovih provizija prelazi 0.2% ukupne aktive Banke.

Potraživanje kao osnova za obračun rezervisanja za gubitke po kreditnim proizvodima se umanjuje za iznos depozita kao i prvoklasnih garancija izdatih od strane Evropskog investicionog fonda (EIF).

Pravila za klasifikaciju

Klasifikacije partije/klijenta se utvrđuje primenom sledećih principa:

- Princip broja dana u kašnjenju po partiji klijenta
- Princip kontaminacije, odnosno posmatra se partija/klijent i sve partije povezanih lica, a zatim se svim partijama dodeljuje najlošija klasa rizika koju ima neka partija. Ukoliko se klijent nalazi u više od jedne grupe povezanih lica, klijent će imati najlošiju klasu koju ima bilo koja partija u nekoj od grupa povezanih lica. Princip kontaminacije se odnosi na sva potraživanja osim na provizije po računima fizičkih lica i po računima u platnom prometu. Navedeno pravilo je uvedeno zbog principa materijalne značajnosti, odnosno navedene provizije nisu materijalno značajna potraživanja na nivou pojedinačnog klijenta.
- Portfolio restrukturiranih kredita prema internim pravilima za restrukturiranje, ima svoju klasifikaciju drugačiju u odnosu na ostatak portfolija. Postoji sledeća podela restrukturiranih kredita: Standard, Watch i Impaired. Za sve tri kategorije restrukturiranih kredita ukoliko nisu u kašnjenjima ili kasne do 30 dana, u obračunu se primenjuju veći ponderi rezervisanja u odnosu na ostali portfolio bez kašnjenja ili sa kašnjenjem do 30 dana.
- Za pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i za preduzetnike brisane iz registra, ukoliko nisu u kašnjenjima preko 30 dana, u obračunu se primenjuju viši ponderi rezervisanja u odnosu na ostali portfolio bez kašnjenja ili sa kašnjenjem do 30 dana.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)
Ponderi za rezervisanja

Klasifikacija	31.12.2017.				31.12.2016.			
	Individually beznachajne izlozenosti		Individually znachajne izlozenosti		Individually beznachajne izlozenosti		Individually znachajne izlozenosti	
	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja
Docnja u otplati ne postoji ili docnja do 30 dana								
Izlozenost preko 10,000 eur	I	0.58%	I	0.58%	I	1.01%	I	1.01%
Izlozenost ispod 10,000 eur		1.16%		1.16%				
Restrukturirani krediti – standard, docnja do 30 dana,	Standard	4%	Standard	4%	Standard	4%	Standard	4%
Restrukturirani krediti – watch, docnja do 30 dana,	Watch	9%	Watch	4%	Watch	10%	Watch	4%
Restrukturirani impaired – docnja do 30 dana	Impaired	16%	Impairment	4%	Impaired	16%	Impairment	4%
Preduzetnici-brisani iz registra, docnja do 30 dana	I	7%	Impairment	Individually određen	I	7%	Impairment	Individually određen
Pravna lica-brisani iz registra, u stečaju i likvidaciji, docnja do 30 dana	I	50%	Impairment	Individually određen	I	50%	Impairment	Individually određen
Docnja između 31 i 90 dana								
Izlozenost preko 10,000 eur	II	26%	Impairment	Individually određen	II	40%	Impairment	Individually određen
Izlozenost ispod 10,000 eur		40%						
Docnja između 91 i 180 dana								
Izlozenost preko 10,000 eur	III	49%	Impairment	Individually određen	III	70%	Impairment	Individually određen
Izlozenost ispod 10,000 eur		70%						
Docnja preko 180 dana i raskinuti ugovori	IV	90%	Impairment	Individually određen	IV	90%	Impairment	Individually određen
Vanbilansna izlozenost:								
Vanbilansna izlozenost – platve garancije nema znakova obezvrdenosti								
Izlozenost preko 10,000 eur	Vb	0.44%	Vb	0.44%	Vb	0.51%	Vb	0.51%
Izlozenost ispod 10,000 eur		0.80%		0.60%				
Vanbilansna izlozenost – ostali dokumentarni proizvodi nema znakova obezvrdenosti								
Izlozenost preko 10,000 eur	Vb	0.22%	Vb	0.22%	Vb	0.25%	Vb	0.25%
Izlozenost ispod 10,000 eur		0.30%		0.30%				
Vanbilansna izlozenost platve garancije – postoje znaci obezvrdenosti								
Izlozenost preko 10,000 eur	Vb	17.50%	Impairment	Individually određen	Vb	20.00%	Impairment	Individually određen
Izlozenost ispod 10,000 eur		20.00%						
Vanbilansna izlozenost – ostali dokumentarni proizvodi postoje znaci obezvrdenosti								
Izlozenost preko 10,000 eur	Vb	17.50%	Impairment	Individually određen	Vb	20.00%	Impairment	Individually određen
Izlozenost ispod 10,000 eur		20.00%						

Individualna procena rezervisanja (impairment)

Pojedinačna rezervisanja se obračunavaju za klijente čiji je ukupan dug prema Banci preko EUR 30,000 u trenutku klasifikacije (podrazumeva klijenta i sve partije povezanih lica) i gde je kašnjenje preko 30 dana na kraju meseca (odnosi se i na standardni plasman kao i na restrukturirane plasmane, pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i preduzetnike brisane iz registra, a koji nisu u kašnjenjima preko 30 dana). Takođe ukoliko postoje znakovi obezvređenja za vanbilansna potraživanja preko EUR 30,000 obračunavaju se rezervisanja na individualnoj osnovi.

Pojedinačna rezervisanja mogu da se obračunaju čak i ako klijent nije u kašnjenju preko 30 dana na kraju meseca (preko EUR 30,000 neizmirenog duga klijenta i povezanih lica u trenutku klasifikacije), ako postoje promene u poslovanju klijenta, odnosno postoje indicije da će potraživanje da dospe u kašnjenje preko 30 dana. Učestalost praćenja finansijskog položaja dužnika određuje se na kreditnom odboru u skladu sa politikom Banke. Takođe, kreditni odbor procenjuje kreditni rizik u skladu sa kriterijumima definisanim pravilima i propisima Banke.

Prilikom monitoringa svakog dužnika uzimaju se u obzir svi faktori koji mogu imati uticaj na smanjenje kreditne sposobnosti dužnika ili smanjenje kvaliteta sredstva obezbeđenja i koji mogu dovesti do potencijalnih problema u naplati potraživanja, kao na primer:

- Informacije o finansijskim problemima dužnika ili potencijalnom narušavanju finansijske situacije. Mogućnost da klijent prestane sa poslovanjem usled finansijskih problema, smrti ili bolesti vlasnika, promene menadžmenta, promena u strukturi kupaca ili dobavljača, promene u konkurenciji koje imaju značajne efekte na poslovanje klijenta
- Smanjenje vrednosti ili likvidnosti sredstva obezbeđenja
- Istorijски trend plaćanja rata kredita, na osnovu kojeg se može zaključiti da je malo verovatno da će ceo kredit biti vraćen od strane dužnika
- Ostali faktori, kao što su opšti ekonomski uslovi, regionalni rizik, rizik industrije, regulatorni rizik, zavisnost od kupaca i dobavljača i sl.

Članovi odeljenja za kreditne rizike koji su zaduženi za upravljanjem kvalitetom portfolija rade na izradi analize individualnih rezervisanja (ispravke vrednosti) za takav plasman na osnovu koje se određuje ponder za individualno rezervisanje, uzimajući u obzir i naplatu putem sredstva obezbeđenja.

Osnovica

U slučaju individualnih ispravki vrednosti, osnovica predstavlja ukupan iznos bilansnog potraživanja (dospela i nedospela glavnica, dospele kamate) i iznos vanbilansnih potencijalnih obaveza.

Analiza diskontovanih novčanih tokova (impairment analiza) – definisanje individualne ispravke vrednosti

Individualna ispravka vrednosti potraživanja se utvrđuje na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Individualna analiza se radi na nivou grupe povezanih lica. Revizija individualne analize se radi kvartalno za svakog klijenta za koga je odluka da se rezerviša sa individualnim ponderom. Ukoliko u toku kvartala dođe do značajnih promena u odnosu na momenat kada je prethodno utvrđen individualni iznos rezervisanja, potrebno je uraditi novu analizu i utvrditi novi iznos rezervisanja. Pri obračunu individualne ispravke, iznos rezervisanja predstavlja pokazatelj potencijalnog gubitka za Banku iskazan u apsolutnom iznosu.

Individualna analiza se radi uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne kriterijume:

- ukupan dug klijenta (grupe povezanih lica) po svim kreditnim (bilansnim) proizvodima u Banci, uključujući proteste po garancijama, kao i potencijalne obaveze (dokumentarni proizvodi- ukoliko je iznos pojedinačnih potraživanja preko EUR 30,000)
- očekivani problemi u naplati kredita i problemi sa kojima se klijent suočava
- podaci o tipu i vrednosti sredstva obezbeđenja, kao i mogućnost aktiviranja sredstva obezbeđenja
- očekivana naplata kredita putem plaćanja dužnika

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

- očekivana naplata putem prinudne naplate od aktiviranja sredstava obezbeđenja kredita u naredne 3 godine i troškova aktiviranja.

Za potrebe određivanja iznosa za pojedinačno rezervisanje potraživanja od određenog dužnika, potrebno je:

- Sačiniti projekciju novčanih tokova, koja će sadržati podatke o dospeću rata kredita, kao i o očekivanoj naplati kredita plaćanjem dužnika i naplatom od prodaje sredstava obezbeđenja
- Diskontovati buduće novčane tokove očekivane naplate primenom ponderisane efektivne kamatne stope svih kredita dužnika
- Izračunati očekivani gubitak, na datum individualne analize, kao razliku između potraživanja od dužnika i sadašnje vrednosti očekivane naplate po osnovu tih potraživanja

Politika otpisa

Opšte pravilo Banke je otpis svih kredita koji su u docnji sa otplatom kredita više od 360 dana kod kojih je ostatak duga veći od EUR 10,000 i kredita koji su u docnji preko 180 dana za sve kredite kod kojih je ostatak duga manji od EUR 10,000. Otpis se vrši samo u slučajevima kada je plasman rezervisan 100%, i kada ne postoje sredstva obezbeđenja (kolateral ili jemstva) koja mogu biti izvor naplate.

Odnos klasifikacije po pravilima NBS i internoj politici Banke

Sledeća tabela prikazuje pregled kategorija rizika i pridruženih pondera rezervisanja po kriterijumima NBS i internom klasifikacijom banke važećom na dan 31. decembar 2017. godine:

Kategorizacija po kriterijumima NBS			Klasifikacija po kriterijumima Banke	
Oznaka	Ponderi rizika po odluci NBS	Ponderi koje primenjuje Banka	Oznaka	Ponder rizika
A	0%	0%	I	0.58%
				1.19%
			I – Standard	4%
			I – Watch	9%
			I-Impaired	18%
B	2%	2%	II	26%
				40%
V	15%	15%	III	49%
				70%
G	30%	30%	IV	90%
D	100%	100%	Impairment	Individualno određen
			Vanbilans – plative garancije	0.44%
				0.60%
			Vanbilans – ostale izloženosti	0.22%
				0.30%

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeća tabela prikazuje pregled kategorija rizika i pridruženih pondera rezervisanja po kriterijumima NBS i internom klasifikacijom banke važećom na dan 31. decembar 2016. godine:

Kategorizacija po kriterijumima NBS			Klasifikacija po kriterijumima ProCredit Banke	
Oznaka	Ponderi rizika po odluci NBS	Ponderi koje primenjuje PCB	Oznaka	Ponder rizika
A	0%	0%	I	1.04%
			I – Standard	4%
			I – Watch	10%
			I-Impaired	19%
B	2%	2%	II	40%
V	15%	15%	III	70%
G	30%	30%	IV	90%
D	100%	100%	Impairment	Individualno određen
			Vanbilans – plative garancije	0.51%
			Vanbilans – ostale izloženosti	0.25%

Sva potraživanja prema jednom komitentu ili grupi povezanih komitenata svrstavaju se u istu kategoriju. Ukoliko među pojedinačnim potraživanjima postoje razlike u klasi rizika, celokupno potraživanje prema jednom komitentu ili grupi povezanih komitenata se klasifikuje u najnepovoljniju klasu rizika od onih koje postoje po osnovu pojedinačnih potraživanja. Ovo pravilo važi za kriterijume klasifikacije po internom modelu, dok se klasifikacija po NBS modelu vrši na nivou dužnika.

Sledeća tabela prikazuje procentualno učešće pojedinih klasa rizika u ukupnim plasmanima komitentima po kriterijumima NBS kao i pridružene pondere rizika koji su računati kao procentualni odnos iznosa rezervisanja po svakoj kategoriji rizika:

31.12.2017.			31.12.2016.	
Klase	Potraživanja	Ponder rizika	Potraživanja	Ponder rizika
A	47.49%	0.00%	50.78%	0.00%
B	38.52%	2.00%	37.24%	2.00%
V	10.86%	15.00%	7.93%	15.00%
G	1.39%	30.00%	1.50%	30.00%
D	1.73%	100.00%	2.55%	100.00%
Total	100.00%		100.00%	

31.12.2017.			31.12.2016.	
Klase	Potraživanja	Ponder rizika	Potraživanja	Ponder rizika
I	82.07%	0.59%	82.31%	1.07%
II	0.10%	31.73%	0.20%	40.45%
III	0.05%	56.08%	0.11%	70.87%
IV	0.52%	89.98%	0.73%	89.83%
Impairment	1.90%	29.79%	1.93%	36.35%
Vanbilans	15.36%	0.14%	14.73%	0.16%
Total	100.00%		100.00%	

Pridruženi ponderi rizika u ovom slučaju predstavljaju iznos rezervisanja za kreditni rizik primenjen na ukupan iznos portfolija za svaku klasu rizika. Odstupanje ovih izračunatih pondera u odnosu na propisane pondere u skladu sa internom klasifikacijom i klasifikacijom po kriterijumima NBS, javlja se kao posledica odbitnih stavki koje menjaju iznos osnovice za obračun rezervisanja u svakoj kategoriji rizika. U tabeli iznad uključen je ceo bilansni i vanbilansni portfolio za koji se vrši obračun internih rezervisanja.

U kategoriji I je prikazan i restrukturirani portfolio koji je u kašnjenju do 30 dana na 31. decembar 2017. godine.

Kvalitet kreditnog portfolija je na visokom nivou što se ogleda kroz nizak nivo rizičnog portfolija (definisano kao neotplaćeni deo kredita sa najmanje jednom ratom u kašnjenju preko 30 dana).

3.1.2 Klasifikacija potraživanja po osnovu finansijskog lizinga i rezervisanja za kreditni rizik

Lizing je izložen kreditnom riziku, u smislu da korisnici finansijskog lizinga neće biti u stanju da izmire svoje obaveze. Lizing nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Lizing ima utvrđena pravila kako bi obezbedilo da se finansijski lizing odobrava klijentima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju. Da bi smanjilo kreditni rizik Lizing preduzima sledeće korake:

- Procena kreditne sposobnosti klijenata koji zahtevaju finansiranje putem finansijskog lizinga;
- Procena kreditnog limita na osnovu procene rizika;
- Finansiranje klijenata sa zadovoljavajućom kreditnom istorijom i adekvatnim sredstvima obezbeđenja;
- Povremeni monitoring postojećih klijenata i predmeta lizinga u cilju sprečavanja povećanja rizika.

Gotovina se deponuje u finansijske institucije, za koje se smatra da u momentu deponovanja sredstava imaju minimalan rizik od neispunjenja obaveza.

Sva potraživanja po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se rangiraju prema internoj metodologiji i klasifikacija se obavlja primenom principa broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana. Princip broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana podrazumeva sledeću klasifikaciju bilansnih potraživanja prema komitentima:

1. u klasu I svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja bez kašnjenja ili sa kašnjenjem u otplati do 30 dana;
2. u klasu II svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 31 do 90 dana,
3. u klasu III svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana,
4. u klasu IV svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 181 ili više dana.

Pri tome se pod kašnjenjem podrazumeva broj dana kašnjenja pri otplati dospelih obaveza po osnovu kamate ili glavnice i to od datuma ugovornog dospeća neke od tih obaveza do datuma utvrđivanja klase rizika. Kašnjenja se prate na dnevnom nivou, a klase rizika se određuju svakog meseca i to poslednjeg dana u mesecu za prethodni mesec.

Obračun ispravke vrednosti se sprovodi mesečno. Osim po kašnjenju, za potrebe određivanja ispravke vrednosti posmatra se iznos potraživanja od klijenta kao i status ugovora i predmeta lizinga. U slučaju klijenata kod kojih je ukupno potraživanje po klijentu (sva potraživanja po jednom matičnom broju) manje od EUR 30.000, ispravka vrednosti se formira primenom određenog pondera rizika na osnovicu.

Obračun pojedinačne ispravke vrednosti potraživanja se radi za klijenta na kvartalnom nivou, za klijente koji na kraju meseca u kom kasne imaju ostatak duga po matičnom broju po svim partijama veći od EUR 30.000 i kašnjenje je veće od 30 dana (uključujući i kada je ugovor raskinut i predmet nije u posedu Društva), kao i za sve klijente za koje su preuzeti predmeti lizinga i u posedu su Lizinga.

Ispravka vrednosti individualno značajnih potraživanja i preuzetih predmeta lizinga u zamenu za nenaplaćena potraživanja se vrši tako što se nabavna vrednost predmeta lizinga amortizuje po stopi od 10% za svaku godinu od momenta nabavke do predviđenog momenta prodaje predmeta lizinga ili na osnovu procene trenutne vrednosti predmeta lizinga. Tako dobijena vrednost se dodatno diskontuje po stopi od 35% za vozila i agro opremu a 50% za sve ostalo (mašine i opremu).

Obračun ispravke vrednosti potraživanja uzima u obzir očekivane prilive od prodaje sredstava lizinga i eventualno drugih sredstava obezbeđenja, kao i ostale očekivane prilive iz redovnog operativnog poslovanja klijenta, zatim diskontovanje očekivanih priliva i svođenje na neto sadašnju vrednost (diskontovanje primenom efektivne kamatne stope), čime se dobija neto sadašnja vrednost budućih priliva. Razlika između potraživanja na dan kada se utvrđuje ispravka vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih priliva, predstavlja pojedinačnu ispravku vrednosti datog potraživanja.

Iznos ispravke vrednosti se formira prema sledećoj tabeli:

Status		<=10.000EUR	>10.000EUR	>30.000EUR
Dato u lizing Dospelo Prodato	0-30 dana	1.19%	0.58%	0.58%
	0-30 dana-brisani iz registra, preduzetnici	nivo portfolija, 7%	nivo portfolija, 7%	nivo klijenta
	0-30 dana-brisani iz registra, pravna lica	nivo portfolija, 50%	nivo portfolija, 50%	nivo klijenta
	31-90	nivo portfolija, 40%	nivo portfolija, 26%	nivo klijenta
	91-180	nivo portfolija, 70%	nivo portfolija, 49%	nivo klijenta
	>180	nivo portfolija, 90%	nivo portfolija, 90%	nivo klijenta
Oduzeto		nivo klijenta	nivo klijenta	nivo klijenta

Lizing vodi računa o kreditnoj izloženosti i da li postoji rizik da korisnici finansijskog lizinga neće biti u mogućnosti da u celosti ili delimično izmire obaveze koje su im dospеле. Menadžment Lizinga donosi odluke za sve izloženosti. Lizing prati izloženost kreditnom riziku svakog korisnika pojedinačno kao i za ceo portfolio na dnevnom, mesečnom i godišnjem nivou, ili kada se ukaže potreba za istim.

Izloženost kreditnom riziku se prati i kroz analizu predmeta koji će biti finansiran putem lizinga, tj. da li će u slučaju raskida ugovora realna fer vrednost predmeta lizinga biti dovoljna za pokriće potraživanja. Procene predmeta lizinga obezbeđuju da je neto vrednost potraživanja po ugovoru o finansijskom lizingu uvek manja od trenutne realne vrednosti predmeta lizinga na tržištu.

U zavisnosti od vrste predmeta lizinga prilikom sklapanja ugovora o finansijskom lizingu, Lizing zahteva u pojedinim slučajevima i dodatne instrumente obezbeđenja kao što su menice korisnika, ovlašćenje za naplatu, žiranti i ugovori o ponovnom otkupu sa dobavljačima.

Prilikom prodaje preuzetih predmeta lizinga ispod njihove knjigovodstvene vrednosti, iskknjižava se ispravka njihove vrednosti i knjiži se trošak prodaje ispod vrednosti zaliha u okviru pozicije Ostali rashodi. U ovom slučaju se na osnovu procene mogućnosti naplate može fakturisati trošak prodaje ispod vrednosti zaliha kao i svi troškovi preuzimanja i prodaje predmeta.

3.1.3. Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost Grupe

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na 31. decembar 2017. i 2016. godine koji prikazuje ukupnu izloženost Grupe kreditnom riziku.

Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana bankama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane NBS po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Grupa može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	2017	2016
Kreditni sa poslovnom svrhom	49,959,967	44,888,447
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	3,345,958	4,379,782
Poljoprivredni krediti	18,698,848	19,839,110
Potrošački krediti	1,494,118	2,504,991
Ostala potraživanja od komitenata*	168,073	232,673
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	9,471	90,082
Kreditni i potraživanja od komitenata	73,676,435	71,935,394
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,755,685	3,491,874
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,558,832	2,316
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	20,102
Ostala sredstva	520,232	475,607
Preuzete buduće obaveze	14,000,512	12,591,459
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku **	14,000,512	12,591,459
Stanje na dan 31. decembar (bilans i vanbilans)	96,511,696	88,516,752

* potraživanja po osnovu dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

** struktura svih vanbilansnih pozicija je prikazana u napomeni 33

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembar 2017., odnosno 31. decembar 2016. godine. Rukovodstvo na dalje analizira samo kreditnu izloženost prema kreditima i potraživanjima od komitenata, obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi stvarni kreditni rizik kao što se vidi iz strukture samih pozicija dalje u tekstu napomena. Menadžment smatra da ovakva struktura izloženosti na adekvatan način ilustruje postojanje kontrola nad izloženosti kreditnom riziku:

- 76.23% ukupne izloženosti odnosi se na plasmane komitentima (31. decembra 2016. godine: 80.8%), odražavajući osnovnu delatnost Grupe;
- 54.68% svih plasmana komitentima je obezbeđeno depozitima komitenata ili hipotekom na nepokretnoj imovini (31.12.2016. 53.56%)
- LTV ratio, predstavljen kao odnos ukupnog portfolija stambenih kredita i vrednosti kolateralna po tim plasmanima je na 31. decembar 2016. godine iznosio 95.20% (31.12.2016. 95.90%)

Tabela u nastavku prikazuje strukturu Kredita i potraživanja od komitenata po kriterijumima kašnjenja u otplati obaveza:

31.12.2017.	Kreditni i potraživanja od komitenata		
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	71,007,389	413,077	74,420,466
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,500,792	40,507	1,541,299
Portfolio koji je obezvređen	1,168,254	933,851	2,102,105
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,094,198	494,749	1,588,947
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	74,056	439,102	513,159
Ukupno	73,676,435	1,387,435	75,063,870

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

31.12.2016. Krediti i potraživanja od komitenata			
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68,918,480	737,476	69,655,956
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,872,840	91,815	1,964,655
Portfolio koji je obezvređen	1,144,074	1,241,148	2,385,222
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,051,737	605,805	1,657,542
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	92,337	635,343	727,680
Ukupno	71,935,394	2,070,439	74,005,833

Portfolio koji je obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od preko 90 dana, kao i sve one plasmane komitentima koji su na osnovu individualne procene mogućnosti naplate potraživanja svrstani u ovu kategoriju. Sledeća tabela prikazuje pregled strukture portfolija plasmana komitentima koji je bez kašnjenja i koji nije obezvređen na 31. decembar 2017. odnosno 2016. godine:

31.12.2017. (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Učešće (neto)
Kredit sa poslovnom svrhom	48,254,564	254,115	48,508,678	67.96%
Kredit za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	3,097,334	23,805	3,121,138	4.36%
Poljoprivredni krediti	18,140,877	120,140	18,261,017	25.55%
Potrošački krediti	1,337,824	14,958	1,352,783	1.88%
Finansijski lizing	8,717	59	8,776	0.01%
<u>Ostala potraživanja od komitenata</u>	<u>168,073</u>	<u>0</u>	<u>168,073</u>	<u>0.24%</u>
Ukupno plasmani komitentima	71,007,389	413,077	71,420,466	100.00%

31.12.2016. (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Učešće (neto)
Kredit sa poslovnom svrhom	43,003,515	444,106	43,447,621	62.40%
Kredit za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,119,070	46,139	4,165,209	5.98%
Poljoprivredni krediti	19,215,337	219,279	19,434,616	27.88%
Potrošački krediti	2,274,372	26,820	2,301,192	3.30%
Finansijski lizing	73,204	1,132	74,336	0.11%
<u>Ostala potraživanja od komitenata</u>	<u>232,982</u>	<u>-</u>	<u>232,982</u>	<u>0.34%</u>
Ukupno plasmani komitentima	68,918,480	737,476	69,655,956	100.00%

Svi plasmani komitentima predstavljeni u prethodnoj tabeli za 2017. godinu i 2016. godinu se nalaze i u klasi rizika po internim kriterijumima grupe.

Plasmani komitentima kod kojih postoji kašnjenje u otplati između 1 i 90 dana se smatraju portfoliom koji je u kašnjenju ali nije obezvređen, osim ukoliko analiza finansijske sposobnosti dužnika i mogućnosti naplate potraživanja Grupe potvrde da je potraživanje obezvređeno. Svako takvo potraživanje, bez obzira na broj dana kašnjenja u izmirivanju obaveza prema Grupi, svrstava se u kategoriju portfolija koji je obezvređen.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeće tabele prikazuju strukturu portfolija kredita koji su u kašnjenju, ali nisu obezvređeni, i to po tipovima, podtipovima plasmana i broju dana u kašnjenju u izmirivanju obaveza prema grupi na 31. decembar 2017. i 31. decembar 2016. godine.

31.decembar 2017.	Kreditni sa poslovno m svrhom	Poljoprivredni krediti	Potrošački krediti	Kreditni za unapređenje uslova stanovanja i stambeni krediti	Finansijski i lizing	Ostala potraživanja od komitenata	Ukupno
Nije u kašnjenju	440	-	722	-	-	-	1,162
Kašnjenja u otplati od 1 do 30 dana	953,372	197,559	121,275	172,694	-	-	1,444,900
Kašnjenja u otplati od 31 do 90 dana	17,140	19,813	9,548	7,952	277	-	54,730
Kašnjenja u otplati preko 90 dana *	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno neto izloženost	970,952	217,372	131,545	180,645	277	-	1,500,792
Ispravka vrednosti	16,501	12,007	7,432	4,546	21	-	40,507
Bruto izloženost	987,453	229,379	138,977	185,192	298	-	1,541,299

31.12.2016.	Kreditni sa poslovnom svrhom	Poljoprivredni krediti	Potrošački krediti	Kreditni za unapređenje uslova stanovanja i stambeni krediti	Finansijski i lizing	Ostala potraživanja od komitenata	Ukupno
Kašnjenja u otplati od 1 do 30 dana	1,000,320	418,555	202,741	179,719	11,575	-	1,812,910
Kašnjenja u otplati od 31 do 90 dana	59,249	64,947	17,564	5,781	1,134	-	148,674
Kašnjenja u otplati preko 90 dana*	3,071	-	-	-	-	-	3,071
Ukupno neto izloženost	1,023,177	445,956	210,633	180,936	12,139	-	1,872,840
Ispravka vrednosti	39,463	37,546	9,672	4,564	570	-	91,815
Bruto izloženost	1,062,639	483,502	220,305	185,500	12,709	-	1,964,655

* potraživanja po osnovu dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

Plasmani komitentima kod kojih postoji kašnjenje u otplati od 91 ili više dana se smatraju obezvređenim portfolijom. U portfolio obezvređenih potraživanja svrstavaju se takođe i individualno obezvređena potraživanja, tj. potraživanja po osnovu onih plasmana komitentima ili bankama čija finansijska sposobnost i mogućnost naplate potraživanja ukazuju na obezvređenost potraživanja

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U tabelama ispod prikazan je individualno obezvređen portfolio Grupe sa ispravkom vrednosti na 31. decembar 2017. i 31. decembar 2016.:

31. decembar 2017.	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnom svrhom	702,975	335,430	1,038,405
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	66,623	15,858	82,481
Poljoprivredni krediti	323,317	141,845	465,163
Potrošački krediti	1,282	1,615	2,897
Finansijski lizing	-	-	-
Ukupno	1,094,198	494,749	1,588,947

31. decembar 2016 (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnom svrhom	815,710	484,674	1,300,384
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	74,929	14,959	89,888
Poljoprivredni krediti	155,655	102,156	257,811
Potrošački krediti	2,537	1,392	3,929
Finansijski lizing	2,906	2,624	5,530
Ukupno	1,051,737	605,805	1,657,542

3.1.4 Uticaj sredstava obezbeđenja na obračunati nivo ispravke vrednosti

Tabele ispod pokazuje koji nivo ispravke vrednosti za individualno obezvređena potraživanja Grupe bi bio formiran, u slučaju da u individualni obračun ispravke vrednosti nije uračunat budući priliv od prodaje sredstava obezbeđenja. Uključivanje budućih novčanih priliva iz prodaje sredstava obezbeđenja smanjuje nivo obezvređenja. Budući očekivani prilivi gotovine od prodaje sredstava obezbeđenja bazirani su na osnovu procene tržišnih cena u vreme očekivane prodaje uz dodatno umanjenje vrednosti.

31.12.2017.**Kreditni i potraživanja od komitenata**

	Neto izloženost (nakon sredstava obezbeđenja)	Neto izloženost (pre sredstava obezbeđenja)	Ispravka vrednosti (bez primene obezbeđenja)	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	71,007,389	71,007,389	413,077	71,420,466
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,500,792	1,500,792	40,507	1,541,299
Portfolio koji je obezvređen	1,168,254	1,168,254	933,851	2,102,105
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,094,498	1,094,198	494,749	1,588,947
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	74,056	74,056	439,102	513,159
Ukupno	73,676,435	73,676,435	1,387,435	75,063,870

31.12.2016.**Kreditni i potraživanja od komitenata**

	Neto izloženost (nakon sredstava obezbeđenja)	Neto izloženost (pre sredstava obezbeđenja)	Ispravka vrednosti (bez primene obezbeđenja)	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68,98,480	68,918,480	737,447	69,655,927

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U kašnjenju ali nije obezvređen	1,872,840	1,872,840	91,815	1,964,655
Portfolio koji je obezvređen	1,144,074	92,337	2,292,885	2,385,222
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,051,737	-	1,657,542	1,657,542
Grupno obezvređen portfolio	92,337	92,337	635,343	727,680
Ukupno	71,935,394	70,883,657	3,122,147	74,005,804

Neto izloženost nakon primene sredstava obezbeđenja se razlikuje od neto izloženosti pre njihove primene samo u segmentu individualno obezvređenih potraživanja gde se na osnovu individualne procene mogućnosti naplate obračunavaju sva eventualna umanjenja ispravke vrednosti.

Instrumenti obezbeđenja koje Grupa koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, predmeti dati u finansijski lizing, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično.

Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Grupe za procenu vrednosti zaloge (kolaterala). Ukupna fer vrednost sredstava obezbeđenja ne uzimajući u obzir visinu izloženosti koju obezbeđuju na dan 31. decembar 2017. godine iznosi RSD 120,332,781 hiljada.

Struktura primljenih sredstava obezbeđenja na dan 31. decembar 2017. godine prikazana je u narednoj tabeli:

Vrsta kolaterala u 000 RSD	2017
Stambene nepokretnosti	15,994,481
Poslovne nepokretnosti	77,866,071
Pokretna imovina	26,465,801
Predmeti finansijskog lizinga *	6,428
Ukupno	120,332,781

Vrsta kolaterala u 000 RSD	2016
Stambene nepokretnosti	23,522,736
Poslovne nepokretnosti	75,869,980
Pokretna imovina	31,600,978
Predmeti finansijskog lizinga *	87,221
Ukupno	131,080,915

* vrednost ove vrste kolaterala je prikazana kao iznos nedospеле главнице по активним лизинг уговорима обзирајући да се сви планови отплате формирају у складу са амортизационим планом за конкретан тип предмета финансирања

3.1.5 Struktura i diverzifikacija kreditnog portfolija

Koncentracija rizika po privrednim delatnostima je takođe pod stalnim praćenjem. U pogledu sektorske koncentracije u okviru kreditnog portfolija, postoji značajna diversifikacija pa samim tim i nizak nivo rizika. Za analizu koncentracije portfolija kredita privredi korišten je HHI pokazatelj (Hirschman Hiefendahl Indeks) koji predstavlja zbir kvadrata relativnog učešća svake delatnosti u ukupnom portfoliju. Ukoliko je rezultat bliži 1, portfolio je više koncentrisan u jednoj delatnosti i obrnuto, ukoliko je rezultat bliži idealnoj proporciji to ukazuje na nisku koncentraciju kreditnog portfolija. U našem slučaju idealna proporcija je 1/104, odnosno HHI ratio u iznosu od 0.010 budući da je kreditni portfolio razvrstan u 104 različite poslovnih delatnosti. U sledećoj tabeli prikazane su vrednosti HHI pokazatelja u 2017. i 2016. godini:

31.12.2017.		31.12.2016.	
HHI Indeks prema iznosu kredita	HHI Indeks prema broju kredita	HHI Indeks prema iznosu kredita	HHI Indeks prema broju kredita
0.069	0.119	0.063	0.0000114

Sledeća tabele predstavlja osnov za tumačenje stepena izloženosti riziku koncentracije plasmana prema kriterijumima Hirschman Hiefendahl-a:

Nivo koncentracije	HHI
Nizak	0.0096-0.2572
Srednji	0.2573-0.5048
Visok	0.5049-0.7524
Kritičan	0.7525-1

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Grupe na dan 31. decembar 2017, odnosno 31. decembar 2016. prema tipovima delatnosti.

	31.12.2017.		31.12.2016.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Trgovina	18,272,541	24.80%	15,530,192	21.59%
Turizam	1,239,443	1.68%	1,509,440	2.10%
Transport	3,792,188	5.15%	3,553,772	4.94%
Druge usluge	2,970,876	4.03%	2,660,985	3.70%
Industrija i druga proizvodnja	15,644,689	21.23%	11,014,014	15.31%
Poljoprivreda	24,122,419	32.74%	24,663,085	34.29%
Građevinarstvo	2,162,195	2.93%	1,865,147	2.59%
Ostalo	5,462,921	7.41%	10,675,704	14.84%
Fizička lica	9,163	0.01%	463,055	0.64%
Ukupno	73,676,435	100%	71,935,394	100.00%

Sledeća tabela prikazuje geografsku raspodeljenost portfolija Grupe na 31. decembar 2017., odnosno 31. decembar 2016. godine.

	31.12.2017.		31.12.2016.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Beogradski region	25,714,450	34.90%	24,875,050	34.58%
Centralni region	7,536,520	10.23%	8,126,103	11.30%
Južni region	7,547,408	10.24%	7,802,992	10.85%
Severni region	32,878,058	44.62%	31,131,249	43.28%
Ukupno	73,676,435	100%	71,935,394	100.00%

Struktura kreditnog portfolija se redovno prati kroz sastanke Odbora za upravljanje kreditnim rizikom kako bi se identifikovala bilo koja vrsta rizika koncentracije. Događaji koji mogu imati uticaja na velike delove portfolija, bilo da su u pitanju geografske oblasti ili grane privrede, mogu voditi ka tome da Banka ustanovi limite za određene grupe klijenata koje pripadaju segmentima izloženim ovom zajedničkom risk faktorom.

3.2. Tržišni rizici

3.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovina.

Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Grupa ih redovno usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Grupe. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promenu cene aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeća tabela prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Grupe na 31. decembar 2017 godine, odnosno 31. decembar 2016. godine. Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa se odnose na kamatonosnu aktivu i pasivu u bilansu stanja Grupe, kao i na pozicije kamatonosne aktive i pasive iz pod-bilansa Grupe vezanog za EUR i pod-bilansa vezanog za dinare. U odnosu na prethodni obračunski period nije bilo promene u metodologiji obračuna efekata promene kamatnih stopa na prihode i kapital Grupe.

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	TOTAL	EUR	RSD	TOTAL	EUR	RSD
31. decembar 2017.	416,083	163,535	252,548	(416,083)	(163,535)	(252,548)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	TOTAL	EUR	RSD	TOTAL	EUR	RSD
31. decembar 2016.	369,590	75,202	294,388	(369,590)	(75,202)	(294,388)

Neusklađenost kamatonosne aktive i pasive je pre svega uzrokovana klasifikovanjem celokupne devizne obavezne rezerve u nekamatonosnu aktivu, a u skladu sa propisima Narodne banke Srbije, kao i kapitala Banke u nekamatonosnu pasivu. Grupa pažljivo prati izloženost riziku promena kamatnih stopa. Na dan 31. decembar 2017. godine Grupa nije imala važeće ugovore o svopu kamatnih stopa, kao ni na dan 31. decembar 2016. godine. Sa druge strane, Grupa u svom kreditnom portfoliju ima kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, vezanom za tromesečni i šestomesečni EURIBOR, koji je na dan 31. decembra 2017. godine iznosio RSD 30,569 miliona, dok je 31. decembra 2016. portfolio vezan za tromesečni i šestomesečni EURIBOR iznosio RSD 41,227 miliona. Grupa u svom kreditnom portfoliju ima i kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS i BELIBOR, koji je na dan 31. decembra 2017. godine iznosio RSD 8,445 miliona, dok je 31. decembra 2016. godine iznosio RSD 7,142 miliona. Izloženost Grupe riziku od promene kamatnih stopa na 31.12.2017. i 31.12.2016. prikazani su u sledećim tabelama. Tabele sadrži sredstva i obaveze izložene kamatnom riziku prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (Repricing Date) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

31. decembar 2017. godine

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosn o
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,021,264	3,900,525	-	-	-	-	-	7,120,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,755,685	4,750,089	-	-	-	-	-	5,596
Kredit i potraživanja od komitenata	73,676,435	40,365,454	3,527,390	4,718,454	9,058,084	12,957,095	2,677,553	372,405
Total	89,453,384	49,016,068	3,527,390	4,718,454	9,058,084	12,957,095	2,677,553	7,498,740

FINANSIJSKA PASIVA

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	24,946,210	7,923,938	3,073,532	2,916,798	5,289,658	5,250,854	-	491,430
Subordinirane obaveze	52,180,774	7,566,626	4,189,100	5,678,685	11,741,885	7,008,543	260,748	15,735,187
	3,692,709	3,672,654	-	-	-	-	-	20,055

Total	80,819,693	19,163,218	7,262,632	8,595,483	17,031,543	12,259,397	260,748	16,246,672
--------------	-------------------	-------------------	------------------	------------------	-------------------	-------------------	----------------	-------------------

Neto ročna neusklađenost	8,633,691	29,852,850	(3,735,242)	(3,877,029)	(7,973,459)	697,698	2,416,805	(8,747,932)
---------------------------------	------------------	-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	----------------	------------------	--------------------

Kumulativna neto ročna neusklađenost	29,852,850	26,117,608	22,240,579	14,267,120	14,964,818	17,381,623		
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--	--

31. decembar 2016. godine

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosn o
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	3,574,426	-	-	-	-	-	6,707,487
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,293,089	-	-	-	-	-	198,785
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,393	42,990,510	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	4,391,239
Total	85,709,180	49,858,025	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	11,297,511

FINANSIJSKA PASIVA

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	10,124,043	1,666,876	1,669,950	3,566,621	1,796,275	-	2,884,719
--	------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	---	-----------

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,203	14,194,176	3,150,154	4,733,975	8,526,799	1,877,924	170,845	15,631,330
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	-	-	-	-
Total	73,842,445	28,166,977	4,817,030	6,403,925	12,093,420	3,674,199	170,845	18,516,049
Neto ročna neusklađenost	11,866,735	21,691,048	(1,757,912)	(1,354,714)	(4,578,207)	4,191,212	893,845	(7,218,538)
Kumulativna neto ročna neusklađenost	21,691,048	19,933,136	18,578,422	14,000,215	18,191,427	19,085,272	11,866,734	

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***3.2.2. Devizni rizik – rizik od promene kursa valuta**

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kursa na finansijski rezultat ili kapital Grupe.

Grupa upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije (limit za otvorene devizne pozicije je 20% regulatornog kapitala) i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom (limit otvorene devizne pozicije 10% Bazel II kapitala u totalu). Grupa upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Grupa održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditni indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Sljedeća tabela prikazuje potencijalne efekte u slučaju rasta ili pada deviznih kursa od 1500 bazičnih poena na dobitke ili gubitke i kapital Banke na 31. decembar 2017. i 31. decembar 2016. godine. U odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo promena u metodologiji obračuna potencijalnih efekata promena deviznih kursa.

	Stanje otvorene devizne pozicije na osnovu bilansnih stavki		Efekat depresijacije RSD za 15%		Efekat apresijacije RSD za 15%	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
USD	(25,590)	141,969	(3,839)	21,295	3,839	(21,295)
EUR	430,142	1,278,203	64,521	(191,730)	(64,521)	191,730
Ostale valute	(603)	41,733	(90)	6,260	90	(6,260)

U slučaju depresijacije dinara za 15% ukupan efekat po Grupu na dan 31. decembar 2017. godine bio bi pozitivan iznosio bi RSD 60,592 hiljada (2016: negativan efekat depresijacije RSD 164,175 hiljada). U slučaju apresijacije dinara za 15% ukupan efekat po Grupu bi bio negativan i iznosio bi RSD 60,592 hiljada (2016: pozitivan efekat apresijacije RSD 164,175 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2017. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama:

	EUR (uključujući indeksirana sredstva i obaveze)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,208,791	33,497	188,408	4,590,568	11,021,264
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	1,546	1,546
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,223	-	-	3,556,609	3,558,832
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,316,038	80,253	58,783	1,300,611	4,755,685
Kredit i potraživanja od komitenata	58,386,063	-	-	15,290,372	73,676,435
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	280,845	280,845
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,714,562	2,714,562
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	28,693	28,693
Ostala sredstva	23,682	57	26	496,467	519,003
UKUPNO AKTIVA	67,936,797	113,807	247,217	28,260,273	96,556,865
PASIVA					
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	2,214	2,214
Finansijske obaveze koje inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	23,174,888	8,944	4,029	1,758,349	24,946,210
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	39,169,020	1,188,736	241,498	11,581,520	52,180,774
Subordinirane obaveze	3,692,709	-	-	-	3,692,709
Rezervisanja	-	-	-	94,849	94,849
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	5	5
Odložene poreske obaveze	-	-	-	58,150	58,150
Ostale obaveze	160,914	12,351	2,293	467,817	643,375
Kapital	-	-	-	14,939,808	14,939,808
UKUPNO PASIVA	66,197,531	1,210,031	247,820	28,902,712	96,558,094
Neto spot pozicija	1,739,266	(1,096,224)	(603)	(642,439)	
Neto forward pozicija	(1,309,123)	1,070,634	-	-	
Neto devizna pozicija	430,143	(25,590)	(603)	(642,439)	

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

AKTIVA	EUR (uključujući indeksirana sredstva i obaveze)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5,280,765	89,182	193,047	4,718,919	10,281,913
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	-	-	-	2,316
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	152,637	44,716	93,493	3,201,028	3,491,874
Kredit i potraživanja od komitenata	55,714,481	-	-	16,220,913	71,935,394
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	20,102	20,102
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	285,461	285,461
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,701,265	2,701,265
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	28,636	28,636
Ostala sredstva	15,724	12,201	14	447,668	475,607
UKUPNO AKTIVA	61,165,923	146,099	286,554	27,623,992	89,222,568
PASIVA					
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	8,444	8,444
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,460,613	-	-	247,871	21,708,484
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	33,573,511	1,490,925	244,473	12,976,295	48,285,204
Subordinirane obaveze	3,848,758	-	-	-	3,848,758
Rezervisanja	-	-	-	102,163	102,163
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	38,696	38,696
Ostale obaveze	97,846	3,223	348	363,548	464,965
Kapital	-	-	-	14,765,854	14,765,854
UKUPNO PASIVA	58,980,728	1,494,148	244,821	28,502,871	89,222,568
Neto spot pozicija	2,185,195	(1,348,049)	41,733	(878,879)	
Neto forward pozicija	(3,463,398)	1,490,018	-	-	
Neto devizna pozicija	(1,278,203)	141,969	41,733	(878,879)	

3.2.3. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Naredne tabele prikazuju knjigovodstvene iznose finansijskih sredstava i obaveza knjizene po fer vrednosti na dan 31. decembar 2017. i 2016. godine:

**Fer vrednost finansijskih instrumenata 2017
u '000 RSD**

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti namenjena trgovanju	1,546	1,546			1,546
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,558,832	3,558,832		3,558,832	-

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Total	3,558,832	3,558,832	-	3,558,832	-
Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijske obaveze po fer vrednosti namenjene trgovanju	2,214	2,214			2,214
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Total	2,214	2,214	-	-	2,214

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Fer vrednost finansijskih instrumenata 2016**

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	20,102	20,102	-	-	20,102
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	2,316	2,316	-	-
Total	22,418	22,418	2,316	-	20,102
Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	8,444	8,444	-	-	8,444
Total	8,444	8,444	-	-	8,444

Naredne tabele prikazuje knjigovodstvene iznose i finansijskih sredstava i obaveza iskazanih po fer vrednosti na dan 31. decembar 2017. i 2016. godine:

Fer vrednost finansijskih instrumenata 2017

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11,021,264	11,021,264	-	11,021,264	-
Gotovina	1,724,129	1,724,129	-	1,724,129	-
Gotovina sa centralnom bankom	9,297,135	9,297,135	-	9,297,135	-
Kredit i potraživanja od banaka	4,755,685	4,755,685	-	-	4,755,685
Kredit i potraživanja od komitenata	73,676,435	76,365,506	-	-	76,365,506
Total	89,453,384	92,142,455	-	11,021,264	81,121,191
Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24,946,210	23,345,160	-	-	23,345,160
Obaveze prema finansijskim institucijama	20,322,076	18,721,026	-	-	18,721,026
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci	4,624,134	4,624,134	-	-	4,624,134
Total	52,180,774	52,238,054	-	-	52,238,054
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	10,078,594	9,961,439	-	-	9,961,439
Obaveze prema finansijskim institucijama	42,102,180	42,276,615	-	-	42,276,615
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3,692,709	3,692,709	-	-	3,692,709
Subordinirane obaveze	80,819,693	79,275,923	-	-	79,275,923
Total	80,819,693	79,275,923	-	-	79,275,923

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Fer vrednost finansijskih instrumenata 2016**

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10,281,913	10,281,913	-	10,281,913	-
Gotovina	2,069,448	2,069,448	-	2,069,448	-
Gotovina sa centralnom bankom	8,212,465	8,212,465	-	8,212,465	-
Kredit i potraživanja od banaka	3,491,874	3,491,874	-	-	3,491,874
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	71,642,936	-	-	71,642,936
Total	85,709,181	85,416,723	-	10,281,913	75,134,810

Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	21,699,595	-	-	21,699,595
Obaveze prema finansijskim institucijama	9,725,725	9,716,836	-	-	9,716,836
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci	11,982,759	11,982,759	-	-	11,982,759
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	50,028,106	-	-	50,028,106
Obaveze prema finansijskim institucijama	5,776,438	5,776,438	-	-	5,776,438
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	42,508,766	44,251,668	-	-	44,251,668
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	3,848,758
Total	73,842,446	75,576,459	-	-	75,576,459

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Fer vrednost najbolje odražava tekuću tržišnu cenu. Procenjene fer vrednosti finansijskih instrumenata određene su od strane Grupe na bazi postojećih raspoloživih tržišnih informacija, odgovarajuće metodologije, procene i neophodnog prosuđivanja za tumačenje podataka kod utvrđivanja fer vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

Fer vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti zbog toga što je ročnost ovih plasmana do šest meseci i zbog toga obračun fer vrednosti ovih plasmana nije potreban.

Kredit i potraživanja od komitenata

Fer vrednost potraživanja po osnovu plasmana komitentima je obračunata na bazi očekivanih tokova gotovine primenom trenutno važeće kamatne stope na dan bilansa stanja. Knjigovodstvena i fer vrednost kredita i potraživanja od komitenata je iskazana umanjena za ispravku vrednosti procenjenih gubitaka.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Procenjena fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Fer vrednost obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što su ove obaveze kratkoročne i obračun fer vrednosti ovih obaveza nije potreban.

Fer vrednost oročenih depozita je obračunata diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom važećih kamatnih stopa za depozite ročnosti preko šest meseci kod kojih sadašnje kamatne stope iz cenovnika nisu jednake ugovorenim za ove depozite. Imajući u vidu da je ovakvih depozita veoma malo, razlika knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti je mala.

Primljeni krediti uključuju primljene kredite od banaka i drugih međunarodnih finansijskih institucija. Fer vrednost kratkoročnih obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što je ročnost ovih obaveza do šest meseci i zbog toga obračun fer vrednosti ovih obaveza nije potreban.

Fer vrednost kredita od drugih međunarodnih finansijskih institucija se obračunava kod kredita koji su ugovoreni sa fiksnim i varijabilnim kamatnim stopama i to diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit grupe.

Fer vrednost subordiniranih obaveza obračunata je primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe i to samo za obaveze sa fiksnom kamatnom stopom.

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje korišćenjem zvaničnih srednjih kurseva Narodne banke Srbije kao i primenom zvaničnih kamatnih stopa za posmatranu ročnost derivata.

3.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- državne hartije od vrednosti
- depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- depozite sa tržišta novca;
- kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- subordinirane kredite;
- akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima.

Grupa upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Grupa u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Grupa izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne Grupe Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, uži pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR). Pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Grupe prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Grupe (investicioni rang); depoziti kod Narodne Grupe Srbije; čekovi i druga

novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju. Likvidna potraživanja Grupe drugog reda čine ostala potraživanja Grupe koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

Obaveze Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze Grupe koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze Grupe sa ugovorenim rokom dospeća.

Pokazatelj pokrića likvidne aktive (LCR) predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Obračun elemenata datog pokazatelja te samim tim i samog pokazatelja, vrši se u skladu sa zahtevima Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti Grupe Narodne Grupe Srbije (Službeni glasnik RS, br.103/2016).

Grupa je tokom 2017. i 2016. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti iznad regulativom propisanog minimuma. Takođe Grupa je tokom 2017. godine imala pokazatelj pokrića likvidne aktive iznad propisanog minimuma.

Grupa poseduje i rezerve likvidnosti u vidu odobrenih, a nepovučenih kreditnih linija i navedena rezerva likvidnosti na 31. decembar 2017. godine iznosi RSD 3,911 miliona (31.12.2016: RSD 3,951 miliona).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

Tabela u daljem tekstu prikazuje sredstva i obaveze grupisane u odgovarajuće grupe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan bilansa stanja 31. decembar 2017. godine, odnosno 31. decembar 2016. godine.

31.12.2017.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,021,264	11,021,264	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,755,685	4,755,685	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	73,676,435	2,733,105	5,868,599	8,836,403	16,220,944	30,337,351	9,680,033
Total	89,453,384	18,510,055	5,868,599	8,836,403	16,220,943	30,337,351	9,680,033
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25,384,569	588,778	3,148,660	3,446,961	7,808,028	9,656,475	735,668
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	52,513,927	21,459,597	4,259,941	5,993,024	13,428,714	6,841,734	530,919
Subordinirane obaveze	3,692,709	20,055	-	-	-	1,777,091	1,895,563
Vanbilans Garancije	5,630,364	5,630,364	-	-	-	-	-
Total	87,221,568	27,698,794	7,408,600	9,439,985	21,236,741	18,275,299	3,162,150
Neto ročna neusklađenost	2,231,816	(9,188,739)	(1,540,002)	(603,581)	(5,015,797)	12,062,052	6,517,883
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(9,188,739)	(10,728,741)	(11,332,323)	(16,348,120)	(4,286,068)	2,231,816

31.12.2016.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	10,281,913	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,491,874	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	2,971,426	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306
Total	85,709,181	16,745,213	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

FINANSIJSKA PASIVA						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	3,934,234	1,666,876	2,237,237	4,338,323	9,531,814
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	26,249,326	3,150,154	5,039,655	8,832,479	3,987,124
Subordinirane obaveze	3,848,758	21,117	-	-	-	-
Vanbilans Garancije	5,337,026	5,337,026	-	-	-	-
Total	79,179,472	35,541,703	4,817,030	7,276,892	13,170,802	13,518,938
Neto ročna neusklađenost	6,529,709	(18,796,490)	980,012	2,330,990	1,675,654	16,216,344
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(18,796,490)	(17,816,478)	(15,485,488)	(13,809,834)	2,406,510
						6,529,709

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Grupa poseduje i rezerve likvidnosti u vidu odobrenih, a nepovučenih kreditnih linija i navedena rezerva likvidnosti na 31. decembar 2016. godine iznosi RSD 3,951 miliona (31. decembar 2015: RSD 9,608 miliona).

Grupa se ne bavi špekulativnim poslovima – poslovima kupovine ili prodaje finansijskih sredstava ili valute čiji je osnovni cilj ostvarenje profita na osnovu očekivanih kretanja njihovih cena. Ugovori o kupoprodaji finansijskih sredstava i valute zaključuju se jedino sa ciljem zatvaranje pozicije likvidnosti, odnosno umanjavanja izloženosti finansijskim i tržišnim rizicima. Grupa je na kraju 2017. godine imala izloženosti po osnovu svop i spot transakcija koje nemaju značajan uticaj na ukupnu likvidnost.

Tabela u daljem tekstu prikazuje derivate po fer vrednosti koje je Grupa imala na dan 31.12.2017. odnosno 31.12.2016. godine.

31.12.2017.

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 do 6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Pregled derivata							
Derivati - forvardi (aktiva)	-	-	-	-	-	-	-
Derivati - svopovi (aktiva)	1,241	1,241	-	-	-	-	-
Derivati - svopovi (pasiva)	2,214	2,214	-	-	-	-	-

31.12.2016.

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 do 6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Pregled derivata							
Derivati - forvardi (aktiva)	2	2	-	-	-	-	-
Derivati - svopovi (aktiva)	11,830	10,295	1,535	-	-	-	-
Derivati - svopovi (pasiva)	7,975	7,971	4	-	-	-	-

Rizici izloženosti Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica

Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica je definisano Politikom upravljanja kreditnim rizikom, a u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011 i 94/2011, 119/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016 i 119/2017), zahtevima akcionara banke, kao i ograničenjima postavljenim na osnovu ugovora o kreditu sa međunarodnim finansijskim organizacijama.

Banka se u svom poslovanju pridržava pravila da zbir svih njenih velikih izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 400% kapitala Banke (granični nivo od 400% u skladu sa regulativom dok je intrenom politikom za upravljanje kreditnim rizikom definisan granični nivo od 150%), gde se pod velikom izloženosti smatra izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica u visini većoj od 10% od kapitala. Banka kvartalno dostavlja NBS izveštaj o velikim izloženostima koji prelaze 10% kapitala banke. Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

Formiranje grupa povezanih lica je u skladu sa Zakonom o bankama i vrši se automatski u okviru IT aplikacije za klijenta, pravno lice/preduzetnika i njihove zakonske zastupnike.

Svojim kreditnim procedurama, a u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima (Službeni glasnik RS br. 45/2011 i 94/2011, 119/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016 i 119/2017) i Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 132/2012, 13/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017). Banka je propisala u kojim slučajevima će se lica smatrati povezanim:

Pravno lice i fizičko lice će se tretirati kao povezana ukoliko je fizičko lice vlasnik pravnog lica ili ukoliko učestvuje u upravljanju pravnim licem kroz menadžment funkciju.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

- Ukoliko fizičko lice nije formalni vlasnik, ali je Banci poznato da je ovo lice realni vlasnik preduzeća (nezvanični vlasnik, suvlasnik koji nije evidentiran u dokumentaciji),
- Ukoliko poslovanje jednog pravnog lica može značajno da utiče na poslovanje drugog pravnog lica (bilo pozitivno ili negativno), ili ukoliko može doći do preliivanja sredstava (profita ili gubitka) sa jednog na drugo preduzeće, tada je potrebno posmatrati ova dva lica kao povezana (glavni dobavljač / kupac koji ima dominantno učešće, povezana firma),
- Rodbinske i ostale veze između fizičkih lica mogu biti osnov za formiranje grupa povezanih lica

Na dan 31. decembar 2017. godine i 31. decembra 2016. godine Banka je bila u skladu sa svim limitima izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica propisanih od strane NBS.

3.4. Rizici ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva

Praćenje rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva organizovano je u skladu sa odredbama Zakona o Grupama (Službeni glasnik RS br. 107/2005 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Grupe Srbije o upravljanju rizicima (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 119/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016, 119/2017) i zahtevima akcionara Grupe i predstavlja sastavni deo procedura za upravljanje rizicima. Na 31. decembar 2017. Grupa nije imala značajnu izloženost ovoj vrsti rizika. Iznos ulaganja u osnovna sredstva i druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru iznosio je na dan 31. decembar 2017. godine 18.70% od kapitala Grupe, što je u granicama koje je propisala Narodna Grupa Srbije od 60.00%. Na 31. decembar 2016. godine ovaj pokazatelj je iznosio 17.64%.

3.5. Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena

Praćenje rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva organizovano je u skladu sa odredbama Zakona o Grupama (Službeni glasnik RS br. 107/2005 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Grupe Srbije o upravljanju rizicima (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 119/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016, 119/2017) i zahtevima akcionara Grupe i predstavlja sastavni deo procedura za upravljanje rizicima. Na 31. decembar 2017. Grupa nije imala značajnu izloženost ovoj vrsti rizika. Iznos ulaganja u osnovna sredstva i druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru iznosio je na dan 31. decembar 2017. godine 18.70% od kapitala Grupe, što je u granicama koje je propisala Narodna Grupa Srbije od 60.00%. Na 31. decembar 2016. godine ovaj pokazatelj je iznosio 17.64%.

3.6. Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena

Praćenje rizika zemlje porekla lica prema kome je Grupa organizovano je u skladu sa odredbama Zakona o Grupama (Službeni glasnik RS br. 107/2005 91/2010 i 14/2015) i Odluci o upravljanju rizicima (Službeni glasnik RS br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016, 119/2017).

U skladu sa pomenutim zakonskim odredbama Grupa je usvojila procedure da može kreditirati isključivo pravna lica, preduzetnike, registrovane poljoprivrednike i fizička lica koji su registrovani kao rezidenti Republike Srbije i koji obavljaju svoju delatnost na teritoriji Republike Srbije. Plasmani stranim Grupama rade se samo kao podrška održanju likvidnosti Grupe. Plasmani se sprovode u skladu sa limitima koje odobrava ALCO Grupe, a kojima su definisani maksimalni iznosi i rokovi plasmana sredstava. Pri tome Grupa može kratkoročno (do 3 meseca) plasirati sredstva u inostranstvu isključivo kod banaka rezidenata u državama OECD-a i to sa najmanje BBB- rejtingom po poslednjoj klasifikaciji Standard&Poor's-a ili Fitch-IBCA. Izuzetak od ovog pravila čine Grupe iz zemalja koje nisu članice OECD-a, ali pripadaju ProCredit grupi.

Imajući u vidu činjenicu da Grupa kreditnu aktivnost obavlja samo u Srbiji, tokom 2017. godine Grupa nije ozbiljno bila izložena rizicima zemlje porekla lica. Izloženost rizicima porekla lica takođe je bila na niskom nivou i tokom 2016. godine.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

3.7. Operativni rizik, uključujući i pravni rizik, kao i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Grupe

Grupa upravlja operativnim rizikom i reputacionim rizikom na osnovu internih procedura za upravljanje operativnim rizikom koje su u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne Grupe Srbije (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013 92/2013, 33/2015 i 61/2015, 61/1116, 103/116, 119/2017) kao i u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije (Službeni glasnik RS br. 23/2013 i 113/2013, 2/2017).

Grupa događaje sa elementima operativnih rizika evidentira u bazi operativnih rizika u skladu sa zakonskim propisima i internim procedurama same Grupe. Baza podataka sistematski i hronološki obuhvata stvarne ili potencijalne (nerealizovane) gubitke po osnovu operativnog rizika. Počevši od trećeg kvartala 2009. godine, a u skladu sa odredbama Odlukom o upravljanju rizicima Narodne Grupe Srbije (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013 92/2013, 33/2015 i 61/2015, 61/1116, 103/116, 119/2017) Grupa je redovno izveštavala NBS o gubicima po osnovu operativnog rizika. Grupa od januara 2012. godine za kalkulaciju kapitalnog zahteva za operativne rizike primenjuje pristup osnovnog indikatora u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Grupe (Službeni glasnik RS br. 46/2011, 6/2013, 51/2014, 103/2016), pri čemu će Grupa i dalje interno nastaviti da vodi bazu podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika.

Grupa je tokom prethodnog perioda razvijala procese praćenja, merenja i upravljanja pravnim rizikom kao rizikom od stvarnih ili potencijalnih negativnih efekata na kapital i/ili prihode Grupe. Na dan 31. decembar 2017. godine protiv Grupe se vodilo 189 pravnih sporova pred sudovima (31. decembra 2016. godine: 153). Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Banci za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 64,300 hiljada (2016: RSD 67,110 hiljada).

Grupa radi na stalnom poboljšanju upravljanja bezbednošću informacija kroz analizu pretnji za njihovu dostupnost, integritet i poverljivost. Kroz ovu funkciju se obezbeđuje visok nivo zaštite informacionih sredstava Grupe. Uspostavljen je Plan kontinuiteta poslovanja koji se redovno revidira i koji omogućava nesmetani rad servisa koje je Grupa odredila kao kritične u situaciji prekida redovnog poslovanja.

3.6. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe prilikom upravljanja kapitalom Grupe se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne Grupe Srbije;
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora;
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Grupe bi trebalo da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja Grupe, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj bančinih poslovnih mogućnosti.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna Grupa Srbije se izveštava na kvartalnom nivou.

Narodna Grupa Srbije zahteva da svaka Grupa održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala, a isto tako Grupa je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Grupe, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive Grupe;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala Grupe, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive Grupe;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive Grupe.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Grupa je dužna da ove pokazatelje održava na nivoima koji nisu niži od:

1. 4,5%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Grupe;
2. 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala Grupe;
3. 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe.

Kapital Grupe se sastoji iz:

- Kapital Grupe izračunava se kao zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital Grupe čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.
- Kako je u skladu sa podacima iz izveštaja o strukturi problematičnih kredita Grupe propisanih Odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka, učešće problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim dužnicima iz tih sektora na dan 30.06.2016 ispod nivoa od 10%, a takođe i na izveštajni dan, Grupa je od 31.12.2016 obračunala potrebnu rezervu za procenjene gubitke u iznosu koji je jednak nuli, u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Grupe.

Odluka o adekvatnosti kapitala Narodne Grupe Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za tržišni i operativni rizik. Tabele ispod pokazuju elemente kapitala i obračun adekvatnosti kapitala na dan 31. decembar 2017. godine, odnosno 31. decembar 2016. godine.

Kapital	15,190,956
Osnovni kapital	11,726,571
Osnovni akcijski kapital	11,726,571
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	6,439,757
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	3,663,012
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	2,776,745
Dobit	3,246,389
Dobit iz ranijih godina koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	3,246,389
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte Gruparske rizike	1,643,864
Ostale rezerve	1,643,864
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	-280,845
(-) Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	-280,845
DOPUNSKI KAPITAL	3,464,385
Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i pripadajuća emisiona premija	3,464,385
Uplaćen iznos subordiniranih obaveza	3,464,385
Napomena: Subordinirane obaveze koje su prestale da ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	208,267

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

	31.12.2016.
Osnovni kapital	11,044,550
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	3,663,012
Emisiona premija	2,776,745
Rezerve iz dobiti	1,643,864
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	3,246,390
Nematerijalna ulaganja	(285,461)
Regulatorna usklađivanja vrednosti	-
Dopunski kapital	4,380,224
Umanjenje osnovnog kapitala	(63,876)
Umanjenje dopunskog kapitala	(63,876)
Ukupni osnovni kapital	10,980,674
Ukupni dopunski kapital	4,316,348
Ukupni kapital	15,297,022

Kapitalni zahtev	31.12.2017.	Kapitalni zahtev	31.12.2016.
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/iskoruke po osnovu slobodnih isporuka	5,834,029	Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/iskoruke po osnovu slobodnih isporuka	8,732,986
Kapitalni zahtev za tržišne rizike	49,158	Kapitalni zahtev za tržišne rizike	-
Kapitalni zahtev za operativni rizik	883,658	Kapitalni zahtev za operativni rizik	957,018
Ukupni kapitalni zahtevi	6,766,845	Ukupni kapitalni zahtevi	9,690,004
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	17.16%	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	18.94%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	13.06%		
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	13.06%		

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Grupe koja predstavlja zbir:

- ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom;

- kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala definisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala, što iznosi 8%.

Zaštitni slojevi kapitala su:

1. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala
2. Kontraciklični zaštitni sloj kapitala
3. Zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu Grupu
4. Zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu Grupu
5. Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***4. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihode i rashode od kamata čine:

U hiljadama RSD	2017	2016
Banke i druge finansijske organizacije	134,138	126,081
Javni sektor	158,346	125,189
Pravna lica	1,936,954	2,051,064
Stanovništvo	1,687,420	2,076,228
Preduzetnici	327,356	534,150
Strana lica	65	181
Strane banke	1,494	-
Prihodi od kamata	4,245,773	4,912,893
Banke i druge finansijske organizacije	(39,832)	(32,073)
Javni sektor	(85,536)	(4,345)
Pravna lica	(94,146)	(118,208)
Stanovništvo	(130,012)	(241,172)
Preduzetnici	(1)	(3)
Strana lica	(1,675)	(3,002)
Strane banke	(40,321)	(24,691)
Strane finansijske institucije	(521,624)	(611,308)
Rashodi od kamata	(913,147)	(1,034,802)
Neto prihod po osnovu kamata	3,332,626	3,878,091

U okviru prihoda od kamate prikazan je iznos prihoda od kamata na obezvređene plasmane (efekat unwinding-a) u iznosu od RSD 53.298 hiljada (2016:RSD 50,635 hiljada).

5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

U hiljadama RSD	2017	2016
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	642,649	587,358
Naknade za bankarske usluge po kreditnim poslovima	89,582	102,873
Provizije iz poslovanja sa karticama	162,705	171,939
Provizije po izdatim garancijama	107,848	109,648
Naknade za usluge platnog prometa sa inostranstvom	151,763	154,177
Naknade za ostale bankarske usluge	49,755	61,509
Prihodi od naknada i provizija	1,204,302	1,187,504
Provizije za kredite	(66,597)	(85,960)
Usluge platnog prometa u zemlji	(25,034)	(21,004)
Usluge platnog prometa u inostranstvu	(81,445)	(63,258)
Rashodi iz poslovanja sa karticama	(34,370)	(28,664)
Ostali rashodi od provizija i naknada	(7,202)	(3,018)
Rashodi naknada i provizija	(214,648)	(201,904)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	989,654	985,600

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***6. Neto dobitak po osnovu finansijskih derivata**

U hiljadama RSD	2017	2016
Prihodi po osnovu svop kamatnih stopa	-	-
Prihodi po osnovu svop valuta	54,346	167,756
Prihodi po osnovu spot transakcija	305	
Prihodi po osnovu kvazi termin		99
Ukupan dobitak po osnovu finansijskih derivata	54,651	167,855
Rashodi po osnovu svop kamatnih stopa	-	-
Rashodi po osnovu svop valuta	(5,452)	(146,270)
Rashodi po osnovu spot transakcija	(81)	
Rashodi po osnovu kvazi termin	(32)	(110)
Ukupan gubitak po osnovu finansijskih derivata	(5,565)	(146,380)
Neto dobitak po osnovu finansijskih derivata	49,086	21,475

7. Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju

U hiljadama RSD	2017	2016
Prihodi po osnovu prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	47,408
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	47,408

8. Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

	2017	2016
Prihod od kursnih razlika	21,141,927	11,310,160
Prihod od efekata ugovorene valutne klauzule	591,317	1,369,618
Prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	21,733,244	12,679,778
Rashod od kursnih razlika	(18,605,512)	(11,887,949)
Rashod od efekata ugovorene valutne klauzule	(3,000,909)	(615,658)
Rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(21,606,421)	(12,503,607)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	126,823	176,171

9. Ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2017	2016
Dobici od prodaje plasmana	126,389	-
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	17,562	8,406
Prihodi od naknade za menice	1,529	3,047
Naknada štete od osiguranja	806	1,165
Prihodi od donacija	28,873	43,971
Nadoknada troškova od povezanih lica	12,285	8,212
Prihodi od naplaćenih troškova prilikom utuženja klijenta	8,099	7,700
Dobici od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	7,548	6,443
Prihodi od usklađivanja vrednosti predmeta lizinga	7,116	2,798
Ostali poslovni prihodi	3,971	6,000
Prihodi od ukidanja rezervisanja	39,817	10,976
Ukupno	253,995	98,718

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

Dobici od prodaje plasmana odnose se na prodaju dela otpisanih plasmana, Banka je po tom osnovu ostvarila prihod u iznosu od RSD 126.389 hiljada.

Prihodi od ukidanja rezervisanja odnose se najvećim delom na smanjenje iznosa pojedinačnih rezervisanja po osnovu sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 33,832 hiljada (2016: RSD 10,867 hiljada) i neiskorisceni godišnji odmor u iznosu od RSD 5.381 hiljada i smanjenje rezervisanja-rizik zemlje u iznosu od RSD 604 hiljada (2016:RSD 109 hiljada).

Nadoknade troškova od povezanih lica odnosi se na troškove smeštaja, transportne troškove i ostale usluge koje Banka plaća i vrši nadoknadu za članove Procredit grupe i Procredit Holdinga u iznosu od RSD 12,285 hiljada (2016: RSD 8,212 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***10. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki**

Prihodi i rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017	2016
Prihodi od ukidanja pojedinačnih ispravki vrednosti	804,699	864,702
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti datih kredita	1,849,995	2,801,849
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti datih ovedraftova i kreditnih kartica	12,095	20,899
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke	47,703	82,927
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti dokumentarnih poslova	48,872	54,751
Ukupno prihodi	2,763,364	3,825,128
U hiljadama RSD	2017	2016
Pojedinačne ispravke vrednosti	(1,024,385)	(782,939)
Ispravke vrednosti datih kredita	(1,696,210)	(3,116,943)
Ispravke vrednosti datih ovedraftova i kreditnih kartica	(10,328)	(17,944)
Rezervisanja za vanbilansne stavke	(48,138)	(71,869)
Ispravke vrednosti dokumentarnih poslova	(43,696)	(64,433)
Ukupno rashodi	(2,822,757)	(4,054,128)
Naplaćena otpisana potraživanja	148,221	199,499
Otpis nenaplativih potraživanja	(82,448)	(38,732)
Neto prihodi otpisanih potraživanja	65,773	160,767
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	6,380	(68,233)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

U hiljadama RSD	2017	2016
Troškovi neto zarada	668,516	707,955
Troškovi doprinosa na zarade	336,365	363,429
Troškovi poreza na zarade	87,318	92,060
Ostali lični rashodi - druga davanja radnicima	21,362	28,383
Troškovi angažovanja radnika za privremene poslove	13,612	14,983
Troškovi/(Prihodi) od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja za otpremnine	(5,010)	(2,604)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1,122,163	1,204,206

12. Troškovi amortizacije

U hiljadama RSD	2017	2016
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	275,596	294,943
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	17,306	26,604
Troškovi amortizacije	292,902	321,547

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Ostali rashodi**

Ostale rashode čine:

U hiljadama RSD	2017	2016
Troškovi zakupa	152,082	219,854
Troškovi marketinga	55,917	92,083
Troškovi materijala	33,195	46,787
Troškovi komunikacije	52,122	76,998
Troškovi platnih kartica	157,154	175,662
Troškovi osiguranja	267,719	261,537
Troškovi konsultantskih usluga	162,759	110,524
Troškovi obezbeđenje	46,538	51,784
Druga primanja zaposlenih	23,060	26,044
Troškovi seminara	83,099	55,513
Troškovi reprezentacije	21,610	21,352
Troškovi licenci	133,667	115,401
Troškovi e-bankinga	53,277	52,974
Troškovi doprinosa	13,222	18,569
Rashodi rezervisanja za pravni rizik	90,493	41,645
Troškovi održavanja	72,062	61,201
Nematerijalni troškovi	86,011	120,078
Troškovi agencije za naplatu potraživanja	14,663	16,345
Troškovi službenih putovanja	15,496	14,638
Transportni troškovi	17,356	13,812
Troškovi taksa	18,809	22,183
Troškovi manjkova i šteta	1,693	4,427
Troškovi revizije	12,574	10,053
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja osnovnih sredstava i oduzetih predmeta lizinga	98,324	27,524
Gubici od prodaje sredstava stecenih naplatom potraživanja	6,445	1,157
Gubici po osnovu prodaje plasmana	135,321	-
Obezvređenje predmeta lizinga	-	4,685
Rashodi od smanjenja vrednosti OS	15,286	-
Troškovi advokata	19,074	33,077
Troškovi poreza	42,539	20,703
Ostali poslovni rashodi	17,476	10,036
Ostali rashodi	1,919,043	1,726,646

Grupa, za poslovne prostore koje iznajmljuje, plaća zakupu fizičkim i pravnim licima u skladu sa ugovorima o zakupu. Ugovoreni periodi zakupa su od 5 do 10 godina. Cena zakupa je sa valutnom klauzulom, a plaćanje se vrši mesečno. Predviđeno je da su obe ugovorne strane u mogućnosti da raskinu ugovor, sa otkaznim rokom od 90 dana.

Troškovi marketinga čine pored štampi promo materijala, izrada marketinških rešenja, radio kampanje, emitovanje TV priloga i sl. i donacije.

Troškovi osiguranja se odnose na osiguranje imovine, osiguranje vozila, osiguranje transporta i obaveznu premiju osiguranja depozita fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica u skladu sa Zakonom o osiguranju depozita. Ukupni trošak osiguranja depozita za 2017. godinu iznosi RSD 248,231 hiljada (2016: RSD 242,966 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Troškovi konsultantskih usluga se većinom odnose na usluge predviđene „Management Service Agreement“ ugovorom sa ProCredit Holdingom u iznosu od RSD 136,365 hiljada (2016: RSD 95,137 hiljada) i ostale konsultantske usluge u iznosu od RSD 26,394 hiljada (2016: 15,387 hiljada).

Troškovi licenci predstavljaju troškove jednogodišnjeg korišćenja softvera i njihovo održavanje koje nisu vlasništvo Banke (Microsoft licence, SQL, Quipu, EMC, Siron, Sophos itd.)

Gubici od prodaje plasmana se odnose na prodaju dela plasmana i po tom osnovu Banka je imala gubitak u iznosu od RSD 135,322 hiljada.

Nematerijalne troškove čine:

	2017	2016
Održavanje službenih prostorija	11,852	15,037
Održavanje IT opreme i software-a	20,105	41,825
Troškovi komunalnih usluga	40,507	49,579
Ostali rashodi	13,547	13,637
Ukupno nematerijalni troškovi	86,011	120,078

14. Porez na dobitak

Komponente poreza na dobitak su:

	2017	2016
Porez na dobit	235,041	295,488
Gubitak po osnovu odloženih poreza	8,228	390
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(2,673)	(9,527)
Ukupno	240,596	357,735

Tabela u nastavku predstavlja usklađivanje oporezive dobiti i stvarnog poreskog rashoda:

U hiljadama RSD	2017	2016
Dobitak pre oporezivanja	1,424,456	1,888,195
Porez obračunat po poreskoj stopi od 15%	(213,668)	(283,229)
Novčane kazne i penali	(167)	(395)
Amortizacija iznad poreski priznatog iznosa	(8,609)	(7,199)
Ostali poreski nepriznati rashodi	(35,159)	(13,550)
Poreski nepriznati prihodi	22,559	12,495
Kapitalni dobici/gubici	3	(3,419)
Porez na dobit po osnovu gubitka poreskog kredita	-	(191)
Porez na dobit	(235,041)	(295,488)
Plaćen porez	235,036	295,488
Obaveza po osnovu poreza na dobit	(5)	-

Prikaz efektivne poreske stope:

	Stopa 2017.	2017	Stopa 2016.	2016.
Dobitak pre oporezivanja		1,424,456		1,888,195
porez po obračunatoj stopi	(15%)	(213,668)	(15%)	(283,229)
Dobitak po osnovu odloženih poreza		2,673		9,527
Gubitak po osnovu odloženih poreza		(8,228)		(390)
Nepriznati troškovi		(43,935)		(24,563)
Poreski nepriznati prihodi		22,562		12,495

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Porez na dobit po osnovu gubitka poreskog kredita		-		(191)
Efektivna kamatna stopa	(15%)	(240,596)	(15%)	(286,351)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***15. Dobitak/(Gubitak) po osnovu odloženih poreza**

U hiljadama RSD	2017	2016
Razlika između poreske i računovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	(6,409)	6,298
Odloženi poreski prihod po osnovu revalorizacije zgrade	2,673	2,610
Odloženi poreski rashod po osnovu otpremnina	(752)	(391)
Odloženi poreski prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja zaliha	(1,067)	620
Dobitak/(Gubitak) od realizacije odloženih poreskih sredstava	(5,555)	9,137

16. Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat

U hiljadama RSD	2017	2016
Odloženi poreski rashod po osnovu revalorizacije nekretnina	(11,193)	(200)
Odloženi poreski rashod po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(2,707)	-
Odloženi poreski rashod po osnovu aktuarskog dobitka	-	-
Gubitak od realizacije odloženih poreskih sredstava	(13,900)	(200)

17. Zarada po akciji

U apsolutnim iznosima	2017	2016
Iznos ostvarene dobiti koja pripada akcionarima	1,183,860,165	1,600,480,199
Ponderisani prosečni broj običnih akcija (ceo broj)	3,663,012	3,663,012
Zarada po akciji	323.19	436.93

Banka nema potencijalni efekat umanjenja zarade po akciji, nema konvertibilni dug niti opciju kupovine akcija po povoljnim uslovima.

18. Gotovina i sredstva kod centralne banke*a) Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:*

U hiljadama RSD	31.12.2017.	31.12.2016.
Žiro račun	3,897,578	3,574,426
Blagajna	690,045	1,142,007
Nedospela kamata po osnovu obavezne rezerve kod NBS	2,947	2,486
Dinarska novčana sredstva	4,590,570	4,718,919
Blagajna u stranoj valuti	1,034,084	927,441
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	5,396,610	4,635,553
Novčana sredstva u stranoj valuti	6,430,694	5,562,994
Stanje na dan 31. decembar	11,021,264	10,281,913

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine**

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

Regulativa Narodne banke Srbije u vezi sa obračunom obavezne rezerve se nije menjala tokom 2017. godine. Ispod se mogu naći stope koje su se primenjivale u periodu januar – decembar 2017. godine.

Obaveznu rezervu u dinarima banke obračunavaju:

- Po stopi od 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine
- Po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obaveznu rezervu u stranoj valuti banke obračunavaju:

- Po stopi od 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine i 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine
- Po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine i 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske obavezne rezerve plus 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve na obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, plus 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve na obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir 62% obračunate obavezne rezerve na obaveze u stranoj valuti do dve godine plus 70% obračunate obavezne rezerve za obaveze u stranoj valuti sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Banka ne obračunava obaveznu rezervu na stanje subordiniranih obaveza jer je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke.

Banka ne obračunava obaveznu rezervu na obaveze po osnovu sredstava koje je primila od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, i to posredstvom države kao glavnog dužnika, uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske i devizne obavezne rezerve u visini obračunate dinarske, odnosno devizne obavezne rezerve.

Obavezna rezerva se može koristiti u bančnim svakodnevnim operacijama. Narodna banka Srbije plaća kamatu u iznosu od 1.75% na obaveznu rezervu izdvojenu u dinarima. Na obaveznu rezervu izdvojenu u stranoj valuti Narodna banka Srbije ne plaća kamatu

b) Pregled efektivnih kamatnih stopa na depozite i plasmane NBS

Plasmani u RSD	31.12.2017.	31.12.2016.
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	1.75%	1.75%
Plasmani NBS po repo poslovima	2.58%	2.88%
Overnight depoziti kod NBS	2.00%	2.50%

19. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,558,832	2,316
Stanje na dan 31. decembar	3,558,832	2,316

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju državne obveznice Republike Srbije u iznosu od RSD 3.556.609 hiljada i akcije SWIFT u iznosu od RSD 2,223 hiljada (31.12.2016: RSD 2,316 hiljada, akcije SWIFT-a).

20. Krediti i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija

	2017.	2016.
Redovni devizni računi	1,672,531	279,798
Repo poslovi sa NBS	1,300,466	3,200,000
Novčana sredstva kod Centralnog registra	5,397	7,852
Kratkoročni depoziti povezanih banaka	1,777,091	-
Kredit finansijskih organizacija	48	4,303
Kamate finansijskih organizacija	1	13
Nedospela kamata	-	11
Naknade	67	47
Razgraničena potraživanja za proviziju od banaka	252	339
Razgraničen prihod od naknade po kreditima	-	(5)
Ukupno	4,755,852	3,492,358
Ispravka vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(167)	(484)
Stanje na dan 31. decembar	4,755,685	3,491,874

Promene na ispravkama vrednosti

	2017.	2016.
Početno stanje	484	524
Povećanje	53	163
Smanjenje	-	(212)
Kursne razlike	(370)	9
Stanje na kraju perioda	167	484

21. Krediti i potraživanja od komitenata

	2017.	2016.
Potraživanja po osnovu kredita	74,580,361	73,321,424
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	8,555	103,117
Potraživanje za kamatu i naknadu	694,731	914,700
Potraživanja po osnovu protesta po garancijama	97,255	86,289
Ukupno:	75,380,902	74,425,530
Razgraničena naknada za odobrenje kredita	(319,367)	(419,697)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata	(1,385,100)	(2,070,439)
Stanje na dan 31. decembar	73,676,435	71,935,394

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***b) Sektorska struktura**

U hiljadama RSD	Javni sektor	Pravna lica	Preduzetnici	Stanovništvo	Poljoprivrednici	Stranica	Ukupno 2017	Ukupno 2016
Kamate i naknade	168,073	237,438	34,487	48,946	205,643	144	694,731	914,700
Protesti	-	84,772	12,171	312	-	-	97,255	86,289
Kratkoročni plasmani U dinarima	-	15,817,031	849,891	110,237	3,788,345	-	20,565,504	999,553
Dugoročni plasmani U dinarima	-	32,614,869	3,104,892	5,496,932	12,806,721	-	54,023,414	72,424,988
Bruto plasmani komitentima	168,073	48,754,110	4,001,441	5,656,427	16,800,709	144	75,380,904	74,425,530
Razgraničena provizija za odobrenje kredita	-	(125,231)	(13,020)	(28,481)	(152,635)	-	(319,367)	(419,697)
Ispravka vrednosti	-	(559,142)	(208,740)	(231,973)	(385,247)	-	(1,385,102)	(2,070,439)
Stanje na dan 31. decembar	168,073	48,069,737	3,779,681	5,395,973	16,262,827	144	73,676,435	71,935,394

b) Promene na ispravkama

	31.12.2017.	31.12.2016.
Početno stanje na početku perioda	2,070,439	2,168,799
Povećanja	2,774,566	3,982,096
Smanjenja	(2,715,661)	(3,741,989)
Otpis	(628,790)	(313,214)
Unwinding	(53,298)	(50,635)
Kursna razlika	(62,156)	25,382
Stanje na kraju perioda	1,385,100	2,070,439

c) Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

	2017	2016
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	8,555	103,117
Potraživanje za kamatu i naknadu fin lizinga	2,984	4,936
Ukupno:	11,539	108,053
Razgraničena naknada za odobrenje kredita fin.lizinga	(31)	(1,314)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata fin lizinga	(2,037)	(16,657)
Stanje na dan 31. Decembar	9,471	90,082

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Društvo najvećim delom daje u finansijski lizing pokretnu imovinu po sledećim standardnim uslovima:

- Rok dospeća lizinga od 1 godine do 5 godina;
- Učešće od 0% do 30%;
- Kamatna stopa od 4.99% do 12.9% godišnje;
- Obračun kamate mesečno na ostatak duga;
- Troškovi odobrenja lizing ugovora su max 2% od neto vrednosti predmeta lizinga;

22. Potraživanja po osnovu finansijskih derivata

U hiljadama RSD	31.12.2017	31.12.2016
Valutni svop sa domaćim pravnim licima	0	2
Valutni svop sa stranim bankama	1,241	12,359
Valutni svop sa domaćim bankama	305	7,741
Stanje na dan 31. decembar	1,546	20,102

Najveći deo potraživanja po osnovu finansijskih derivata u iznosu od RSD 1,241 hiljada (31.12.2016: RSD 12,359 hiljada) se odnosi na fer vrednost valutnih svop-ova sa PCB Germany.

23. Nematerijalna ulaganja

U hiljadama RSD	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Licence za softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januara 2016. godine	222,758	463,073	685,831
Direktna povećanja	20,707	-	20,707
Prenos sa/na	(11,311)	11,311	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	232,154	474,384	706,538
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januara 2016. godine	-	394,473	394,473
Obračunata amortizacija	-	26,604	26,604
Stanje 31. decembra 2016. godine	-	421,077	421,077
Sadašnja vrednost na dan 1. januar 2016. godine	222,758	68,600	291,358
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2016. godine	232,154	53,307	285,461

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Nabavna vrednost			
Stanje 1. januara 2017. godine	232,154	474,384	706,538
Direktna povećanja	12,690	-	12,690
Prenos sa/na	(11,984)	11,984	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	232,860	486,368	719,228
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januara 2017. godine	-	421,077	421,077
Obračunata amortizacija	-	17,306	17,306
Stanje 31. decembra 2017. godine	-	438,383	438,383
Sadašnja vrednost na dan			
31. decembar 2017. godine	232,860	47,985	280,845

Najveći deo nematerijalnih ulaganja u pripremi se odnosi na licence za prelazak na grupni softver a čija se aktivacija ne očekuje pre 2018. godine.

Grupa ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek. Na dan 31. decembra 2017. godine, Grupa ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembar 2017. godine, Grupa nema ugovorenu obavezu za nabavku nematerijalnih ulaganja.

24. Nekretnine, postrojenja i oprema**a) Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:**

U hiljadama RSD	31.12.2017.	31.12.2016.
Ulaganja u tuđe objekte	64,858	142,709
Oprema	495,598	578,893
Ostala osnovna sredstva	15,576	21,143
Poslovne zgrade	1,939,369	1,926,950
Osnovna sredstava u pripremi	199,161	31,570
Stanje	2,714,562	2,701,265

b) Promene na osnovnim sredstvima u toku 2017. i 2016. godine bile su sledeće:

U hiljadama RSD	Ulaganja u tuđe objekte	Oprema	Ostala osnovna sredstva	Poslovna zgrada	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januara 2016. godine	223,162	1,534,906	135,818	2,263,307	122,926	4,280,119
Direktna povećanja	-	-	-	-	242,520	242,520
Revalorizacija	-	-	-	9,663	-	9,663
Prenos sa/na	76,331	205,793	19,959	31,793	(333,876)	-
Rashodovanje, prodaja i ostala smanjenja	(37,910)	(70,637)	(15,730)	(44,408)	-	(168,685)
Stanje 31. decembra 2016. godine	261,583	1,670,062	140,047	2,260,355	31,570	4,363,617

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Ispravka vrednosti**

Stanje 1. januara 2016. godine	110,679	954,469	127,665	279,941	-	1,472,754
Obračunata amortizacija	31,147	200,639	6,750	56,407	-	294,943
Rashodovanje i prodaja	(22,952)	(63,939)	(15,511)	(2,943)	-	(105,345)
Stanje 31. decembra 2016. godine	118,874	1,091,169	118,904	333,405	-	1,662,352
Sadašnja vrednost na dan						
1. januar 2016. godine	112,483	580,437	8,153	1,983,366	122,926	2,807,365

Sadašnja vrednost na dan

31. decembar 2016. godine	142,709	578,893	21,143	1,926,950	31,570	2,701,265
----------------------------------	----------------	----------------	---------------	------------------	---------------	------------------

Nabavna vrednost

Stanje 1. januara 2017. godine	261,583	1,670,062	140,047	2,260,355	31,570	4,363,617
Direktna povećanja	-	-	-	-	329,731	329,731
Revalorizacija	-	-	-	68,994	-	68,994
Prenos sa/na	20,144	118,041	6,361	17,594	(162,140)	-
Rashodovanje, prodaja i ostala smanjenja	(153,757)	(300,188)	(62,733)	(18,138)	-	(534,816)
Stanje 31. decembra 2017. godine	127,970	1,487,915	83,675	2,328,805	199,161	4,227,526

Ispravka vrednosti

Stanje 1. januara 2017. godine	118,874	1,091,169	118,904	333,405	-	1,662,352
Obračunata amortizacija	21,377	188,529	9,568	56,122	-	275,596
Rashodovanje i prodaja	(77,139)	(287,381)	(60,373)	(91)	-	(424,984)
Stanje 31. decembra 2017. godine	63,112	992,317	68,099	389,436	-	1,512,964
Sadašnja vrednost na dan						
31. decembar 2017. godine	64,858	495,598	15,576	1,939,369	199,161	2,714,562

Procene fer vrednosti poslovnih objekata vršili su ovlašćeni procenjivači tokom 2017. i 2016. godine. Na dan 31. decembar 2017. godine Banka nema nekretnina čija je procena starija od 5 godina.

Knjigovodstvena vrednost svih poslovnih zgrada koje se naknadno odmeravaju po modelu revalorizacije, pod pretpostavkom naknadnog odmeravanja po modelu nabavne vrednosti na dan 31. decembar 2017. godine iznosila bi RSD 1,195,475 hiljade.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Grupa ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembar 2017. godine, Grupa nema ugovorenu obavezu za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

25. Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
-----------------	-------	-------

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Potraživanja za isplaćene naknade po osnovu porodijskog odsustva i bolovanja	19,119	28,193
Potraživanja po osnovu platnih kartica	33,800	65,439
Zalihe sitnog inventara	2,071	2,700
Prolazni i privremeni računi	114,388	59,517
Nedospela kamata	-	1,024
Razgraničeni rashodi kamata	7,375	2,416
Dati avansi za ulaganje u građevinske objekte	2,220	27,877
Unapred plaćeni troškovi	126,037	86,485
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	5,832	13,806
Dati depoziti za zakup stana	2,702	4,026
Sredstva stečena naplatom potraživanja	101,380	141,612
Ostala sredstva	113,512	59,034
Avansi dati dobavljačima	11	38
Ostala sredstva	528,447	492,167
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(9,444)	(16,560)
Stanje na dan 31. decembar	519,003	475,607

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Promene na ispravkama vrednosti po ostalim potraživanjima**

Opis	2017.	2016.
Stanje na početku godine	16,560	19,770
Ispravke u toku godine	-	4,685
Otpis	-	(5,097)
Kursne razlike	(7,116)	(2,798)
Stanje na dan 31. decembra	9,444	16,560

Sredstva stečena naplatom potraživanja

	2017.	2016.
Vozila i oprema - do jedne godine	-	2,447
Vozila i oprema - starija od jedne godine	3,125	8,455
	3,125	10,902
Nekretnine - do tri godine	2,583	-
Nekretnine - starije od tri godine	95,342	130,369
	97,925	130,369

Kupci u zemlji - potraživanja po osnovu prodaje

	330	341
Stanje na dan 31. decembar	101,380	141,612

Banka svoja sporna potraživanja po kreditima naplaćuje iz pokretne ili nepokretne imovine klijenta a prema sudskom rešenju. Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Banka sredstva stečena naplatom potraživanja planira da proda.

Lizing na osnovu interne procene određuje njihovu fer vrednost koja se dobija diskontom očekivanog novčanog toka po osnovu priliva od prodaje a sve u skladu sa metodologijom odeljenja za upravljanje rizicima. U slučaju da je vrednost preuzetog predmeta lizinga (vrednost nedospele glavnice) veća od interno procenjene vrednosti preuzetog predmeta lizinga, pozitivna razlika se evidentira u okviru grupe računa ispravke vrednosti predmeta lizinga preuzetih u zamenu za nenaplaćena potraživanja.

26. Obaveze po osnovu finansijskih derivata

U hiljadama RSD	2017	2016
Valutni svop sa NBS	0	4
Valutni svop sa stranim bankama	2,214	8,440
Valutni svop sa ostalim pravnim licima	-	-
Stanje na dan 31. decembar	2,214	8,444

Celokupan iznos obaveza po osnovu finansijskih derivata u iznosu od RSD 2,214 hiljada (31.12.2016: RSD 8,444 hiljada) se odnosi na fer vrednost valutnih svop-ova sa Procredit Bank Germany.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***27. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci**

U hiljadama RSD	2017	2016
Transakcioni depoziti	338,709	3,419,758
Namenski depoziti	1,168	260
Drugi depoziti	9,507,581	7,447,643
Primljeni krediti	15,079,659	10,853,653
Ostale obaveze kamate i provizije	1,616	1,547
Nedospela kamata	74,035	57,909
Razgraničena provizija za primljene kredite	(56,558)	(72,286)
Stanje na dan 31. decembar	24,946,210	21,708,484

- Efektivna kamatna stopa na depozite u stranoj valuti od banaka kretala se u 2017. godini od 0.33% do 0.57%. U toku 2017. godine efektivna kamatna stopa na depozite u domaćoj valuti od banaka kretala se od 2.15% do 2.56%.

Primljeni krediti su prikazani u tabeli ispod:

Finansijska organizacija	Odobreni krediti u EUR	Stanje na dan 31.12.2017 u EUR	Dospeće	31.12.2017 Iznos u hiljadama dinara	31.12.2016 Iznos u hiljadama dinara
EFSE	15,000,000	15,000,000	2018	1,777,091	1,055,688
KFW	0	0		0	411,576
EBRD	120,000,000	60,000,000	2021	7,108,361	4,938,892
EIB	20,000,000	18,883,834	2019-2022	2,237,219	1,669,370
GGF	35,000,000	32,150,000	2020	3,808,897	2,469,446
Procredit bank Germany	5,000,000	1,250,000	2018	148,091	308,681
Stanje na dan 31. decembar	195,000,000	127,283,834		15,079,659	10,853,653

Grupa je uzela kredite sa kamatnom stopom u rasponu od 2% do 6M Euribor+4,7%.

Grupa ima obavezu da bude usaglašena sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa kreditorima KFW, EBRD, EFSE i GGF. Na dan 31.12.2017. Banka je bila usaglašena sa svim definisanim pokazateljima: racionom adekvatnosti kapitala, racionom otvorene kreditne izloženosti, racionom izloženosti prema pojedinačnom klijentu, racionom izloženosti prema povezanim licima, deviznim rizikom, racionom likvidnosti, racionom pokrića kašnjenja rezervisanjima i ostalim pokazateljima.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***28. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima**

U hiljadama RSD	2017	2016
stanovništvo		
-transakcioni	2,999,019	3,404,622
-štedni	20,209,753	20,809,145
-po osnovu kredita	972,478	966,054
-namenski	19,639	19,019
-ostale finansijske obaveze	15,182	10,406
nedospela kamata	83,327	157,789
privreda		
-transakcioni	12,107,022	12,545,529
-po osnovu kredita	801,311	1,228,747
-namenski	265,260	145,515
-ostali	6,775,556	3,795,009
-primljeni krediti	7,709,140	4,983,740
-ostale finansijske obaveze	181,358	188,003
-obaveze za kamatu	1,141	695
nedospela kamata	43,008	35,976
razgraničena provizija	(2,420)	(5,045)
Stanje na dan 31. decembar	52,180,774	48,285,204

Primljeni krediti su prikazani u tabeli ispod:

Finansijska organizacija	Odobren kredit u EUR	Stanje na dan 31.12. 2017 u EUR	Dospeće 31.12.2017 u 000	31.12.2016 u 000
KFW posredstvom NBS			-	2,694,166
PCH	35,000,000	35,000,000	4,146,545	
EIB posredstvom NBS	56,406,860	30,071,022	2019-2023 3,562,595	2,289,574
Stanje na dan 31. decembar	91,406,860	65,071,022	7,709,140	4,983,740

Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz finansijskih aktivnosti u vezi sa obavezama prema stranim bankama i fondovima i promenama tokom 2017. godine.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U hiljadama dinara	Obaveze prema stranim bankama i fondovima
Neto obaveze na dan 31.12.2016.	15,837,393
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	10,853,653
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,983,740
Tokovi gotovine	6,091,646
Efekti kursnih razlika	859,760
Neto obaveze na dan 31.12.2017	22,788,799
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15,079,659
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7,709,140

29. Subordinirane obaveze

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Neotplaćen iznos na dan 31.12.2017.(EUR)	Rok dospeća	2017	2016
ProCredit Holding	6,000,000	EUR	6,000,000	18.10.2023.	710,836	740,834
ProCredit Holding	10,000,000	EUR	10,000,000	01.06.2025.	1,184,727	1,234,723
ProCredit Holding	15,000,000	EUR	15,000,000	31.05.2022.	1,777,091	1,852,085
					3,672,654	3,827,642
Nedospela kamata					20,055	21,116
Stanje na dan 31. Decembar					3,692,709	3,848,758

Kamatna stopa na subordinirane obaveze kretala se u rasponu 6M Euribor+6,25% do 6M Euribor+6,7%.

U 2016-oj godini izvršena je promena poverioca gde je subordinirani kredit od EFSE Netherlands preuzet od strane ProCredit Holdinga, o čemu je obavestena NBS i dala saglasnost rešenjem br.V/3.1-1096/2/16 od 23. maja 2016. godine.

Tabela u nastavku odnosi se na tokove gotovine iz finansijskih aktivnosti u vezi sa subordiniranim obavezama i promenama tokom 2017. godine.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U hiljadama dinara	Subordinirane obaveze
Neto obaveze na dan 31.12.2016.	3,848,758
Tokovi gotovine	(309,976)
Efekti kursnih razlika	154,988
Ostale ne-gotovinske promene	(1,061)
Neto obaveze na dan 31.12.2017	3,692,709

30.Rezervisanja

U hiljadama RSD	2017	2016
Rezervisanja za vanbilans	23,947	24,172
Rezervisanja za troškove otpremnina	5,076	10,086
Rezervisanja za rizik zemlje	191	795
Rezervisanje za pravni rizik	65,635	67,110
Stanje na dan 31. decembar	94,849	102,163

Promene na rezervisanjima u toku 2016. godine su prikazane u sledećoj tabeli

U hiljadama dinara	Otpremnine	Pravni rizik	Vanbilans	Rizik zemlje	Ukupno
Početno stanje	12,690	49,615	34,928	-	97,233
Povećanje	-	40,741	71,869	904	113,514
Smanjenje	(2,604)	(10,867)	(82,927)	(109)	(96,507)
Iskorišćen iznos	-	(12,379)	-	-	(12,379)
Kursne razlike	-	-	302	-	302
Stanje na dan 31.12.2016. godine	10,086	67,110	24,172	795	102,163

Promene na rezervisanjima u toku 2017. godine su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Otpremnine	Pravni rizik	Vanbilans	Rizik zemlje	Ukupno
Početno stanje	10,086	67,110	24,172	795	102,163
Povećanje	108	90,492	48,138		138,738
Smanjenje	-5,118	-33,832	-47,703	-604	-87,257
Iskorišćen iznos		-58,135			-58,135
Kursne razlike			-660		-660
Stanje na dan 31.12.2017. godine	5,076	65,635	23,947	191	94,849

Grupa obračunava rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu nastati iz pravnih sporova u skladu sa metodologijom objašnjenom u Napomeni 2.17. Menadžment Grupe je odobrio visinu obračunatih rezervisanja

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

za pravne sporove i saglasan je sa procenom da neće nastati materijalno značajni gubici iz preostalih sudskih sporova iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

Na dan 31. decembar 2017. godine protiv Grupe se vodilo 218 pravnih sporova pred sudovima (31. decembra 2016: 153). Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Grupi za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 45,609 hiljada (2016: RSD 67,110 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***31. Tekuće poreske obaveze**

Na 31. decembar 2017. godine Banka ima tekuće poreske obaveze u iznosu od RSD 5 hiljada (2016: RSD 0 hiljada).

32. Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	43,292	49,701
Odložena poreska obaveza - revalorizacija nekretnina	(99,849)	(91,329)
Odložena poreska obaveza - revalorizacija finansijskih sredstava	(2,707)	-
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	762	1,513
Odložena poreska obaveza po osnovu aktuarskog dobitka	-	-
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	352	1,419
Stanje na dan 31. decembar	(58,150)	(38,696)

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po metodi obaveza koristeći efektivnu poresku stopu od 15% (2016:15%).

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski izvršivo pravo da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odloženi porez na dobit odnosi na istu fiskalnu vlast. Prihodi i rashodi od odloženog poreza evidentirani u bilansu uspeha obelodanjeni su u Napomeni 15.

Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda prikazan je u Napomeni 16.

Promene na odloženim poreskim sredstvima i obavezama:

2017	01.01.2017	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz IOR	Ukupno na 31.12.2017
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	49,701	(6,409)	-	43,292
Odložene poreske obaveze revalorizacije nekretnina	(91,329)	2,672	(11,192)	(99,849)
Odložene poreske obaveze revalorizacije finansijskih sredstava	-	-	(2,707)	(2,707)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	1,513	(751)	-	762
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskog dobitka	-	-	-	-
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	1,419	(1,067)	-	352
Odložene poreske obaveze	(38,696)	(5,554)	(13,899)	(58,150)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

2016	01.01.2016	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz IOR	Ukupno na 31.12.2016
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	43,403	6,298	-	49,701
Odložene poreske obaveze revalorizacije nekretnina	(93,739)	2,610	(200)	(91,329)
Odložene poreske obaveze revalorizacije finansijskih sredstava	(7,435)	7,435	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	1,904	(391)	-	1,513
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskog dobitka	(2,271)	2,271	-	-
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	799	620	-	1,419
Odložene poreske obaveze	(57,339)	18,843	(200)	(38,696)

33.Ostale obaveze

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017	2016
Dobavljači	80,067	93,369
Obaveze za plaćanje u inostranstvo po doznakama	98,613	40,373
Razgraničena provizija za izdavanje garancija i akreditiva	8,046	9,849
Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	28,679	35,308
Razgraničeni administrativni troškovi	10,835	7,680
Razgraničeni prihodi od subvenc.kamate	143,295	79,953
Obaveze za PDV	10,696	1,700
Obaveza za porez na prenos apsolutnih prava	341	7
Ostale obaveze iz poslovanja	255,081	163,035
Razgraničena provizija u valuti po kreditima	6,493	4,448
Razgraničeni ostali prihodi	-	29,243
Stanje na dan 31. decembar	642,146	464,965

Obaveze za plaćanje u inostranstvu po doznakama obuhvataju naloge rezidenata i nerezidenata za plaćanja ka inostranstvu, i u zemlji u devizama koje je moguće izvršiti sa istim datumom valute (SVD) ili sa valutom u budućnosti (T+2), a u skladu sa preporukom NBS.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Ostale obaveze iz poslovanja čine:	2017	2016
• Ugašeni računi	82,198	54,995
• Neraspoređeni računi	24,905	22,775
• Obaveze prema Fondu za razvoj	3,024	3,284
• Obaveze prema NKOSK-u	2,273	2,643
• Obaveze po osnovu otkupljene nepokretnosti	2,425	2,525
• Obaveze za procenu nepokretnosti	6,988	7,187
• Privremeni račun	72,036	16,429
• Obaveze u obračunu - VBE kartice	49,670	48,316
• Ostale obaveze	11,562	4,881
Ukupno ostale obaveze	255,081	163,035

34. Kapital

Kapital Grupe obuhvata:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Aksijski kapital - obične akcije	3,663,012	3,663,012
Emisiona premija	2,776,745	2,776,745
Rezerve iz dobiti	1,643,864	1,643,864
Revalorizacione rezerve	692,746	613,981
Akumulirani rezultat	4,979,581	4,467,772
Dobitak tekuće godine	1,183,860	1,600,480
Stanje na dan 31. Decembar	14,939,808	14,765,854

Aksijski kapital Grupe čini 3,663,012 običnih akcija nominalne vrednosti jednu hiljadu dinara po akciji što ukupno iznosi RSD 3,663,012 hiljada.

Struktura akcionara prema učešću u kapitalu i pravu odlučivanja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je sledeća:

Broj akcija	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Broj akcija	% vlasništva	Broj akcija	% vlasništva
ProCredit Holding AG & Co	3,663,012	100%	3,663,012	100%

Emisiona premija nastala je kao razlika između ukupne nominalne vrednosti akcija i dinarske protivvrednosti iznosa uplaćenog od strane akcionara Grupe po srednjem kursu Narodne Banke Srbije važećem na dan uplate. ProCredit Holding AG & CO KGaA je krajnji vlasnik ProCredit Bank ad Beograd 100%.

Akcionar ima pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti. Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije važećim na dan 31. decembar 2017. godine Banka ima dovoljno neto kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije. U skladu sa pomenutim Zakonom novčani deo akcijskog kapitala Banke ne sme biti manji od EUR 10.000.000, preračunatim po srednjem kursu na dan bilansa.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom za procenjene gubitke. Iznosi razlika između rezervisanja obračunatih u skladu sa propisima Narodne banke Srbije i rezervisanja obračunatih u skladu sa internim pravilima Banke su knjiženi na teret nedostajućih iznosa rezervi za procenjene gubitke po bilansnoj i vanbilansnoj aktivni, a u korist rezervi iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama.

Revalorizacije rezerve nastale su kao rezultat usklađivanja vrednosti nekretnina i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju sa fer vrednošću, kao i aktuarskih dobitaka.

U 000 RSD	2017	2016
Revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja nekretnina	677,405	613,981
Rezerve fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	15,341	-
Aktuarski dobitak	-	-
	692,746	613,981

Grupa je u 2016. godini prodala akcije Vise International i izvršila ukidanje revalorizacionih rezervi. Dobitak po osnovu prodaje Visa akcija knjižen je u okviru pozicije neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iznosu od RSD 47,408 hiljada

Promene na revalorizacionim rezervama po osnovu vrednovanja nekretnina

	2017	2016
Početno stanje na dan 1. januar	613,981	612,850
Povećanje revalorizacionih rezervi	89,958	1,331
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(11,193)	(200)
Stanje na dan 31. decembra	692,746	613,981

Akumulirana dobit obuhvata kumulirani neraspoređeni dobitak iz ranijih godina koja je proizašla iz razlike između prihoda i rashoda. Dobitak iz tekućeg obračunskog perioda predstavlja razliku između prihoda i rashoda umanjenu za porez na dobitak uvećan ili umanjen za dobitak ili gubitak po osnovu odloženih poreskih sredstava odnosno odloženih poreskih obaveza.

Neraspoređena dobit 2009. godine	123,853
Neraspoređena dobit 2011. godine	520,701
Neraspoređena dobit 2013. godine	826,902
Neraspoređena dobit 2014. godine	1,118,710
Neraspoređena dobit 2015. godine	1,862,456
Neraspoređena dobit 2016. godine	1,615,630
Akumulirani rezultat	6,068,252
Neraspoređena dobit tekuće godine	1,183,860
Raspodela dobiti iz ranijih godina	(1,088,671)
Ukupno	6,163,441

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***35. Potencijalne obaveze**

Vanbilansne stavke izložene banke prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljada RSD	31.12.2017	31.12.2016
Preuzete buduće obaveze		
Plative garancije		
U dinarima	715,056	692,294
U stranoj valuti	1,567,152	1,496,259
Carinske garancije	714,508	765,083
Činidbene garancije		
U dinarima	903,321	686,093
U stranoj valuti	1,000,362	1,104,296
Spot transakcije sa bankama	557,184	36,894
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti	8,422,126	7,614,765
Nostro pokriveni kratkoročni akreditivi	28,357	14,337
Ostali nepokriveni kratkoročni akreditivi	427,706	181,438
Ukupne vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	14,335,772	12,591,459

Struktura odobrenih neiskorišćenih okvirnih kredita je sledeća:

U hiljada RSD	31.12.2017	31.12.2016
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti		
Odobreni minusi po tekućim računima u dinarima	75,921	115,319
Odobreni okvirni krediti pravnim licima i preduzetnicima u dinarima	1,993,945	2,503,074
Odobreni krediti po kreditnim karticama u dinarima	162,159	189,130
Odobreni indeksirani revolving krediti	3,089,220	2,777,825
Odobreni dinarski revolving krediti	2,639,890	1,853,407
Odobreni krediti za projektno finansiranje	375,032	111,434
Odobreni neiskorišćeni gotovinski limit	85,959	64,576
Ukupni neiskorišćeni okvirni krediti	8,422,126	7,614,765

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivni, Grupa je formirala rezervu koja je iskazana u bilansu stanja kao obaveza po osnovu rezervisanja za vanbilans u iznosu od RSD 23,947 hiljada (2016: RSD 24,172 hiljada).

Naredna tabela prikazuje obaveze za operativni lizing za iznajmljivanje poslovnih prostorija:

31. decembar 2017	31. decembar 2016
-------------------	-------------------

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Manje od 1 godine	3,019	5,085
Između 1 i 5 godina	25,126	139,475
Više od 5 godina	299,406	552,398
	327,551	696,958

36. Usaglašavanje potraživanja

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Grupa je obavila usaglašavanja potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki svim pravnim licima i preduzetnicima na dan 30.11.2017. godine.

Od 17,227 ukupno poslanih izvoda otvorenih stavki, 1,026 je potvrđeno, 23 osporeno, ostali nisu vraćeni. Ukupna vrednost osporenih potraživanja Grupe iznosi RSD 45,527 hiljada.

37. Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	31.12.2017.	31.12.2016.
	10 miliona	124 miliona	124 miliona
Kapital	EUR	EUR	EUR
Adekvatnost kapitala	min 8%	17.20%	19.07%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	min 6%	13.10%	/
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	min 4.5%	13.10%	/
Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	18.70%	17.51%
Zbir velikih izloženosti banke	max 400%	16.43%	4.29%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	max 25%	16.43%	2.18%
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	min 100%	269.53%	/

38. Odnosi sa povezanim stranama

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u istočnoj Evropi, Latinskoj Americi i Africi, kao i banke u Nemačkoj. Matično društvo Grupe je ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi grupu. ProCredit Holding u svom sastavu ima i dve Akademije kao i kompaniju za izradu software-a Quipu. Na konsolidovanom nivou grupa je nadgledana od strane Bundes bank i BaFin-a. Sve članice grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju ProCredit bank a.d. Beograd, ProCredit Holding poseduje 100% običnih akcija Banke.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Transakcije koje se obavljaju izmedju članica grupacije uključuju kredite, depozite, usluge obuka zaposlenih i druge transakcije i predmet su analize transfernih cena za 2017. godinu.

a) Neizmirena potraživanja i obavezeprema povezanim licima na kraju godine su sledeća:

<i>U hiljadama RSD</i>	Ugovorna kamatna stopa	Matično pravno lice (PCH)	Ostala povezana lica	31.12.2017	31.12.2016
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			2,329,461	2,329,461	279,865
PCB Germany			2,329,343	2,329,343	279,742
-Ostali dati depoziti u stranoj valuti	-0.40%		1,777,091		
-Nostro računi	od -0.75% do 1.35%		552,252		
SPV			118	118	123
Ostala sredstva		7,910	1,509	9,419	3,666
PCB Germany			113		104
PCB Bosna			164		-
PCH		7,910			1,910
PCB Bugarska			134		-
QUIPU Shpk			1,098		1,652
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih trgovanju			5,115	5,115	7,971
PCB Germany			5,115		7,971

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

<i>U hiljadama RSD</i>	Ugovorna kamatna stopa	Matično pravno lice (PCH)	Ostala povezana lica	31.12.2017	31.12.2016
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci			5,537,182	5,537,182	5,090,350
PCB Bosnia			1,606	1,606	12,019
PCB Germany			5,403,024	5,403,024	2,070,271
- Depozit	0.50% - 0.90%		5,244,030		
- Kredit	Euribor 6M + 2.25%		148,091		
- Ostalo			10,903		
SPV			132,552	132,552	39,806
- Depozit	3 M Euribor + 1.5%		132,475		
- Ostalo			77		
PCB Bulgaria				-	2,968,254
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima			6,565,026	6,565,026	25,565
PCH		6,565,026			25,565
- Depozit	0.68% - 0.95%	2,387,119			
- Primljeni krediti	1.24% - 1.30%	4,146,545			
- Ostalo		31,362			
Subordinirane obaveze			3,692,709	3,692,709	3,848,758
PCH	6M Euribor + 1.24% - 1.30%	3,692,709			3,848,758
Ostale obaveze			6,968	9,846	16,814
QUIPU GMBH			8,905		-
KOS			941		280
PCH		6,968			-
Prihodi od kamata			0	1,130	1,130
PCB Germany			1,130		-
Rashodi od kamata			274,135	38,159	312,294
PCB Germany			23,481		14,064

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

PCH		274,135			194,676
SPV			403		330
PCB Bulgaria			14,275		4,910
U hiljadama RSD	Ugovorna kamatna stopa	Matično pravno lice (PCH)	Ostala povezana lica	31.12.2017	31.12.2016
Prihodi od naknada i provizija			485	485	493
SPV			485		493
Rashodi naknada i provizija		23,884	64,374	88,258	88,824
PCB Germany			64,374		57,988
PCH		23,884			30,836
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju			11,728	11,728	-
PCB Germany			11,728		-
Ostali poslovni prihodi		1,088	11,197	12,285	8,212
PCB Bosnia			1,029		3,768
PCB Germany			88		7
PCB Macedonia			1,439		659
PCB Romania			2,993		2,132
PCH		1,088			1,564
PCB Bulgaria			578		57
PCB Albania			1,013		-
PCB Georgia			1,380		-
PCB Moldova			734		-
PCB Ukraina			1,943		-
PCB Ecuador			-		25
Ostali rashodi		123,557	153,664	277,221	233,547
PCB Bulgaria			238		-
GA			64,149		49,665
PCB Kosovo			377		-
PCH		123,557			89,861
QUIPU GMBH			83,403		84,398
QUIPU Shpk			5,497		9,623

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

<i>U hiljadama RSD</i>	Ugovorna kamatna stopa	Matično pravno lice (PCH)	Ostala povezana lica	31.12.2017	31.12.2016
Preuzete i potencijalne obaveze sa povezanim licima					
Izdate plative garancije			79,377	79,377	65,835
Kosovo			31,988		16,446
ProCredit bank Germany			47,389		49,389
Potraživanja po osnovu primljenog revolving kredita		1,184,727		1,184,727	1,234,723
ProCredit Holding		1,184,727			1,234,723

b) Krediti zaposlenima

Grupa je u toku 2017. godine odobravalala kredite zaposlenima po uslovima koji se ne razlikuju od tržišnih. U toku 2017. godine Grupa je zaposlenima odobrila kredite u visini od RSD 9,101 hiljada (2016: RSD 48,354 hiljada).

Članovima Upravnog odbora u toku 2017. i 2016. godine nisu odobravani krediti.

c) Primanja rukovodstva i Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Grupe ostvaruju primanja po osnovu zarade. Bruto zarade isplaćene članovima Izvršnog odbora u toku 2017. godine iznose RSD 32.122 hiljada (2016: RSD 32.643 hiljada).

Ukupna bruto primanja članova Upravnog odbora iznose u 2017. godini iznose RSD 3.777 hiljada (2016: RSD 3.923 hiljada) dinara.

39. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

u dinarima:	2017.	2016.
Žiro račun	3,897,578	3,574,426
Gotovina u blagajni	690,043	1,142,007
	4,587,621	4,716,433
u stranoj valuti:		
Devizni računi	1,672,532	279,798
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1,034,083	927,441
	2,706,615	1,207,239
Stanje na dan 31. decembra	7,294,236	5,923,672

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine

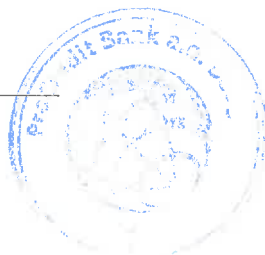
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

40. Događaji nakon dana bilansa stanja

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Konsolidovani Izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Beograd, mart 2018. godine

Sadržaj:

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit banke a.d.Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd.....	3
Ko su akcionari ProCredit banke?	6
Ključne specifičnosti ProCredit Grupe	6
2. Osnova za sastavljanje finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja.....	8
Koncept nastavka poslovanja.....	8
3. Informacije o kadrovskim pitanjima	12
4. Finansijski instrumenti	13
5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine	13
Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine	14
Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending).....	15
Stub 3 – Zeleno finansiranje.....	16
6. Planirani razvoj u narednom periodu	17
7. Aktivnosti istraživanja i razvoja.....	19
8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela.....	19
9. Postojanje ogranka.....	19
10. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika	19
11. Izloženost i upravljanje rizicima.....	21
Kreditni rizik.....	21
Klasifikacija.....	22
Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja.....	24
Instrumenti obezbeđenja.....	26
Izveštavanje i analiza kreditnog rizika.....	26
Rizik likvidnosti.....	28
Rizik kamatnih stopa.....	30
Devizni rizik Grupe.....	30
Rizik druge ugovorne strane.....	31
Adekvatnost kapitala.....	31
Operativni rizici.....	33
12. Događaji posle izveštajnog perioda.....	34

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu ProCredit banka u Srbiji ili Banka) je deo ProCredit Grupe, međunarodne bankarske grupacije sa sedištem u Nemačkoj, koja se već više od 20 godina bavi pružanjem bankarskih usluga privredi i stanovništvu.

Osnivač i jedini akcionar ProCredit banke u Srbiji je ProCredit holding sa sedištem u Frankfurtu, koji kao investiciona kompanija već dugo godina okuplja mnogo renomirane investitore poput Svetske banke, Nemačke razvojne banke KfW i Holandske razvojne finansijske kompanije (FMO).

Banka je sa radom u Srbiji počela 2001. godine, danas ima 25 poslovnih jedinica širom zemlje i više od 400 zaposlenih.

ProCredit Leasing (u daljem tekstu Lizing) je u 100% vlasništvu ProCredit Bank a.d. Beograd i ujedno članica ProCredit Grupe, predvođene matičnom kompanijom ProCredit Holding iz Frankfurta. ProCredit Leasing u Srbiji je osnovan februara 2005. godine od strane ProCredit Banke a.d. Beograd. Banka i Lizing čine u daljem tekstu Grupu. U skladu sa Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društva za osiguranje, Skupština Lizinga je dana 01.01.2018. godine donela Odluku o prestanku rada i pokretanju likvidacije, koja je u zakonskom roku dostavljena Narodnoj banci Srbije kao regulatornom telu, i čija saglasnost za pokretanje postupka likvidacije se očekuje u toku 2018. godine.

Kao razvojno orijentisana institucija, Grupa je u svom poslovanju prvenstveno usmerena na pružanje usluga sektoru malih i srednjih preduzeća, budući da taj segment u najvećoj meri doprinosi otvaranju novih radnih mesta i pruža značajan doprinos razvoju cele ekonomije. Grupa sprovodi odgovornu i prilagođenu kreditnu politiku, uz potpuno zaokruženu ponudu usluga namenjenih za preduzeća, poljoprivredna gazdinstva i građane, a svojim aktivnostima pruža i značajan doprinos razvoju kulture štednje i dugoročnog partnerstva sa klijentima.

Tokom proteklih godina, ProCredit banka u Srbiji je isplatila više od 676.000 kredita u iznosu od preko 5.6 milijarde evra. Od ukupnih plasmana, više od 94% su plasmani investirani u razvoj preduzetništva, malih i srednjih preduzeća i poljoprivrede u Srbiji. Važan segment u poslovanju Banke predstavljaju promocija i finansiranje unapređenja energetske efikasnosti u poslovanju domaćih preduzeća, proizvodnji poljoprivrednih gazdinstava i životu građana.

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (nastavak)

Na dan 31.12.2017. Grupa je imala ukupno 423 zaposlenih sledeće kvalifikacione strukture:

Stručna sprema	Broj zaposlenih
Magistri	0
Master studije	24
Osnovne akademske studije	12
Osnovne strukovne studije	6
Visoka stručna sprema	231
Viša stručna sprema	62
Srednja stručna sprema	88
Kvalifikovani	0
Ukupno	423
Funkcija	Broj zaposlenih
Rukovodeći kadar	45
Stručni kadar	366
Pomoćni kadar	12
Ukupno	423

Članovi Upravnog odbora Banke su:

Ime i prezime	Funkcija
Borislav Kostadinov	Predsednik Upravnog odbora
Rainer Ottenstein	Član Upravnog odbora
Goran Živkov	Član Upravnog odbora
Klaus Glaubitt	Član Upravnog odbora
Sandrine Massiani	Član Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Banke su:

Ime i prezime	Funkcija
Svetlana Tolmačeva Dingarac	Predsednica Izvršnog odbora
Ivan Smiljković	Član Izvršnog odbora
Igor Anić	Član Izvršnog odbora

Članovi Upravnog odbora Lizinga su:

Ime i prezime	Funkcija
Ivan Smiljković	Predsednik Upravnog odbora
Marija Nedović Ivković	Članica Upravnog odbora
Siniša Stanisavljević	Član Upravnog odbora

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (nastavak)

Članovi Izvršnog odbora Lizinga su:

Ime i prezime	Funkcija
Dragana Aleksić	Predsednica Izvršnog odbora
Sonja Ćurčić	Članica Izvršnog odbora

Banka svoje poslovanje obavlja preko Centrale i mreže ekspozitura, uslužnih centara i poslovnica:

Organizaciona jedinica	Adresa
Centrala Beograd	Milutina Milankovića 17
Filijala BG1 - Milutina Milankovića	Milutina Milankovića 17
Filijala BG2 – Milutina Milankovića	Milutina Milankovića 17
Filijala KG – Kneza Mihaila	Kneza Mihaila 276
Filijala NI – Vizantijski bulevar	Vizantijski Bulevar bb
Filijala NS 1 - Bulevar Cara Lazara	Bulevar cara Lazara 7b
Filijala NS 2 - Bulevar Cara Lazara	Bulevar cara Lazara 7b
Filijala SU - Cara Dušana	Cara Dušana 3
Filijala Pančevo	Miloša Obrenovića 19
Poslovnica BG - Bulevar despota Stefana	Bulevar despota Stefana 68c
Poslovnica BG - Kalenić	Kalenićeva 2
Poslovnica BG - Milutina Milankovića	Milutina Milankovića 17
Poslovnica BG - Požeška	Požeška 42a
Poslovnica BG - Zemun Glavna	Glavna 47
Poslovnica Čačak	Gospodar Jovanova 12
Poslovnica KG - Kneza Mihaila	Kneza Mihaila 276
Poslovnica KG - Kralja Petra	Kralja Petra I 3
Poslovnica NI - Trg Nikole Pašića	Trg Nikole Pašića 32b
Poslovnica NI - Vizantijski bulevar	Vizantijski bulevar bb
Poslovnica NS - Bulevar Cara Lazara	Bulevar cara Lazara 7b
Poslovnica NS - Modena	Modene 1
Poslovnica Pančevo	Miloša Obrenovića 19
Poslovnica Šabac	Gospodar Jevremova 28b
Poslovnica Sombor	Venac Radomira Putnika 24
Poslovnica Subotica	Cara Dušana 3
Poslovnica Zrenjanin	Jevrejska 1-3

Sedište ProCredit Lizing d.o.o je u Beogradu, ulica Milutina Milankovića 17. Lizing nema drugih organizacionih delova i ogranaka.

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (nastavak)

Ko su akcionari ProCredit banke u Srbiji?

ProCredit Grupu, u okviru koje danas posluje ProCredit banka u Srbiji, predvodi ProCredit Holding, sa sedištem u Frankfurtu na Majni u Nemačkoj.

Banka je član ProCredit grupe, ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit grupe.

Ključne specifičnosti ProCredit Grupe

ProCredit Grupa se sastoji od banaka i finansijskih institucija koje pružaju bankarske usluge u zemljama u razvoju u Istočnoj Evropi i Latinskoj Americi, kao i u Nemačkoj. ProCredit banke u svom poslovanju poštuju najviše standarde odgovornog bankarstva. Sve banke u okviru Grupe posluju kao „matične banke“ za mala i srednja preduzeća, poljoprivrednike i građane, dok u svom radu negujemo poslovni pristup zasnovan na etičkim vrednostima. Uspostavili smo pet osnovnih principa na kojima se zasniva poslovanje ProCredit institucija:

- **Transparentnost:** Klijentima, javnosti i našim zaposlenima pružamo transparentne informacije.
Na primer, trudimo se da naši klijenti u potpunosti razumeju uslove ugovora koje zaključuju sa nama, angažovani smo na polju finansijske edukacije u cilju podizanja svesti javnosti o opasnostima netransparentnih finansijskih ponuda.
- **Kultura otvorene komunikacije:** Komuniciramo međusobno na otvoren, fer i konstruktivan način. Konfliktima na radnom mestu pristupamo profesionalno, radeći zajedno na pronalaženju rešenja.

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (nastavak)

- **Društvena odgovornost i tolerancija:** Našim klijentima nudimo pouzdane i dobro utemeljene savete. Pre nego što ponudimo kredite klijentima, mi procenjujemo njihovu ekonomsku i finansijsku situaciju, njihov poslovni potencijal i njihovu mogućnost otplate kako bi se izbegla prezaduženost i pružile odgovarajuće finansijske usluge. Pored toga, svim klijentima i zaposlenima pristupamo uz poštenje i uvažavanje, bez obzira na njihovo poreklo, boju kože, jezik, pol ili verska uverenja. Takođe, vodimo računa o tome da se zahtevi za kredite procenjuju u pogledu usklađenosti podnosioca zahteva sa našom etičkom poslovnom praksom. Krediti se ne odobravaju preduzećima ili pojedincima ukoliko se sumnja da praktikuju rad koji je nebezbedan, štetan za životnu sredinu ili se kosi sa moralnim principima, što se posebno odnosi na korišćenje dečje radne snage.
- **Visoki profesionalni standardi:** Naši zaposleni preuzimaju ličnu odgovornost za kvalitet svog rada i konstantno rade na svom profesionalnom razvoju.
- **Lični integritet i posvećenost:** Prava i ličnost svih zaposlenih u ProCredit grupi uživaju najviše poštovanje. Istovremeno, od zaposlenih se u svakom trenutku se očekuje posvećenost i iskrenost.

U svom svakodnevnom radu, mi nismo fokusirani na kratkoročno povećanje profita, već na uspostavljanje i održavanje dugoročnog partnerstva sa svim svojim klijentima.

2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svim svojim zavisnim pravnim licem.

Zavisno pravno lice je pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe izrađuju se primenom metoda pune konsolidacije.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je u 100% vlasništvu Banke.

Finansijski izveštaji grupe (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) za 2017. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičkih računovodstvenih procena. Takođe zahteva od menadžmenta da iskoristi svoj sud u procesu primene računovodstvenih politika. Iako se procene baziraju na najboljim saznanjima rukovodstva o tekućim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procena. Oblasti koje uključuju viši nivo prosuđivanja ili kompleksnosti, ili oblasti gde su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje prikazane su u Napomenama.

Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja (nastavak)

ANALIZA KONSOLIDOVANOG BILANSA STANJA

Struktura ukupne bilansne aktive i pasive Grupe i učešće pojedinih kategorija je sledeća:

	Iznos u 000 RSD	%		Iznos u 000 RSD	%
AKTIVA			PASIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11.021.264	11,41%	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	2.214	0,00%
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	1.546	0,00%			
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.558.832	3,69%	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24.946.210	25,84%
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća			Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	52.180.774	54,04%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.755.685	4,93%	Subordinirane obaveze	3.692.709	3,82%
Kredit i potraživanja od komitenata	73.676.435	76,30%	Rezervisanja	94.849	0,10%
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika			Tekuće poreske obaveze	5	0,00%
Nematerijalna ulaganja	280.845	0,29%	Odložene poreske obaveze	58.150	0,06%
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.714.562	2,81%	Ostale obaveze	642.146	0,67%
Tekuća poreska sredstva	28.693	0,03%	Akcijski kapital	6.439.757	6,67%
Ostala sredstva	519.003	0,54%	Dobitak	6.163.441	6,38%
			Rezerve	2.336.610	2,42%
Stanje na dan 31.12.2017.	96.556.865	100%	Stanje na dan 31.12.2017.	96.556.865	100%

2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja (nastavak)

Ukupna bilansna aktiva Grupe ostvarila je rast od RSD 7.334.297 u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Najveći rast beleže krediti i potraživanja dati komitentima u iznosu od RSD 1.741.041 hiljada, odnosno 2,42% u odnosu na 2016. godinu. U sektorskoj strukturi datih kredita i depozita dominira sektor pravnih lica sa učešćem u ukupnim bruto plasmanima i iznosi RSD 51.697.317 hiljada, pri čemu dugoročni plasmani učestvuju sa 68,88%.

Rast beleže i krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u iznosu od RSD 1.263.811 hiljada, odnosno 36,19% u odnosu na 2016. godinu što je posledica povećanja stanja na deviznim računima i plasmana Procredit Bank Germany.

U strukturi obaveza došlo je do povećanja nivoa depozita prema drugim komitentima za RSD 3.895.570 hiljada, odnosno 8,07% u odnosu na 2016. godinu, što je uglavnom posledica povećanja oročenih depozita privrede.

Kapital Banke čini 14,47% ukupne pasive. Nije bilo promena u strukturi akcionara tokom 2017. godine. Tokom 2017. godine isplaćene su dividende u neto iznosu od RSD 925.370 hiljada.

Banka je u vlasništvu jednog akcionara koji ima učešće od 100% u ukupnom akcionarskom kapitalu. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Akcijski kapital	%Učešća
ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt	3.663.012	100,00
Ukupno	3.663.012	100,00

Detaljna struktura pozicija bilansa stanja i podaci o poslovnoj politici Grupe u pogledu plasiranje sredstava, naplate plasmana i ocene finansijskog stanja dužnika prikazani su u Napomenama uz Finansijske izveštaje.

Grupa je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu vršila usaglašavanje uzajamnih potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i nije bilo materijalno značajnih neusaglašenih potraživanja i obaveza.

ANALIZA BILANSA USPEHA

Grupa je prema finansijskim izveštajima za 2017. godinu iskazala prihode u iznosu od RSD 5.886.359 hiljada i rashode u iznosu od RSD 4.702.499 hiljada. Grupa je u tekućoj poslovnoj godini ostvarila dobitak od RSD 1.183.860 hiljada.

2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja (nastavak)

ANALIZA BILANSA USPEHA (nastavak)

Struktura prihoda i rashoda i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspeha za 2017. godinu je sledeća:

Opis	Ukupno u 000 RSD
Prihodi	
Prihodi od kamata	4.245.773
Prihodi od naknada i provizija	1.204.302
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	49.086
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	126.823
Ostali poslovni prihodi	253.995
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	6.380
Ukupno prihodi	5.886.359
Rashodi	
Rashodi od kamata	913.147
Rashodi naknada i provizija	214.648
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1.122.163
Troškovi amortizacije	292.902
Ostali rashodi	1.919.043
Porez na dobitak	235.041
Gubitak po osnovu odloženih poreza	5.555
Ukupno rashodi	4.702.499
Neto rezultat	1.183.860

Prihodi od kamata čine 72,13% ukupnih prihoda u 2017. godini, i smanjili su u odnosu na 2016. godinu, i to za RSD 667.120 hiljada, a prevashodno usled pada prihoda od kamata po osnovu preduzetnicima.

Rashodi kamata čine 19,42% ukupnih rashoda i smanjili su se u odnosu na 2016. godinu za RSD 121.655 hiljada. Najveći pad ostvarili su rashodi od kamata po osnovu plasmana pravnih lica.

Detaljna struktura pozicija bilansa uspeha prikazana je u Napomenama uz Finansijske izveštaje.

3. Informacije o kadrovskim pitanjima

ProCredit Banka i ProCredit Lizing ulažu značajne napore i sredstva u kontinuiran razvoj svojih zaposlenih. Tokom proteklih godina, tačnije u periodu od 2009. do kraja 2017. godine, investirano je oko 6,4 miliona evra u različite programe obuke i usavršavanja svojih zaposlenih.

Plan je da se tokom 2018. godine u programe obuke uloži oko milion evra. ProCredit Grupa raspolaže centrima za edukaciju u sopstvenom vlasništvu – Akademije se nalaze u Nemačkoj, Furth i Makedoniji, Veles. Intenzivni višegodišnji programi obuke se organizuju o trošku ProCredit Banke i ProCredit Lizinga kako za postojeće menadžere tako i za zaposlene kod kojih je prepoznat ovaj potencijal. Pored njih, za programe na akademijama mogu se prijaviti svi zaposleni koji imaju interesovanje za ovaj vid usavršavanja.

Posebna pažnja posvećuje se učenju engleskog jezika. Za zaposlene se organizuju šestonedeljni intenzivni kursevi jezika sa predavačima kojima je engleski maternji jezik. Ovi kursevi se takođe organizuju u sklopu ProCredit Akademija.

Osim pomenutih treninga za stalno zaposlene, periodično se organizuje i uvodna obuka iz oblasti bankarstva i finansija pod nazivom ProCredit Entry Programme u trajanju od šest meseci, namenjena diplomiranim studentima i zainteresovanim pojedincima sa praktičnim radnim iskustvom.

ProCredit Entry Programme predstavlja polaznu tačku za zaposlenje u Banci i tokom proteklih šest godina ovaj program je pohađalo više od 350 mladih diplomaca iz svih krajeva Srbije, od kojih je oko 200 primljeno u radni odnos u Banci i oni danas čine važan deo tima.

U ProCredit Banci i ProCredit Lizingu se posebno neguje kultura otvorene i direktne komunikacije, na svim nivoima. Tako svi zaposleni imaju redovne godišnje evaluacije rada sa timom evaluatora koji je sastavljen od predstavnika najvišeg menadžmenta, uključujući članove Izvršnog odbora. Ove evaluacije se sprovode od 2013. godine i značajno utiču na poboljšanje učinka rada, na upravljanje resursima. Pored detaljne godišnje evaluacije, svi zaposleni imaju i dva puta godišnje razgovore sa direktno nadređenim, tako da je omogućen stalan feedback koji pospešuje dvosmernu komunikaciju i omogućuje zaposlenima da steknu širu sliku razvojne strategije i svog ličnog doprinosa uspehu.

4. *Finansijski instrumenti*

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

Grupa ne koristi računovodstvo hedžing transakcija i jedini derivati koje koristi su valutni i kamatni opcioni ugovori u cilju zaštite od promene kurseva stranih valuta i rizika promene kamatnih stopa. Ovi derivati iskazani su po tržišnoj vrednosti.

Navedeni derivati ne ispunjavaju kriterijume da budu evidentirani primenom specijalnog računovodstva hedžing transakcija, pa su dobiti i gubici od promena tržišne vrednosti derivata evidentirani direktno u bilansu uspeha.

Derivatni finansijski instrumenti se početno klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti na datum kada se zaključi ugovor o derivatnom finansijskom instrumentu, a zatim se ponovo mere po fer vrednosti. Fer vrednosti se dobijaju iz ponuđenih tržišnih cena na aktivnim tržištima uključujući nedavno obavljene tržišne transakcije. Svi derivatni finansijski instrumenti iskazuju se kao sredstva kada je fer vrednost pozitivna, a kao obaveza kada je fer vrednost negativna. Dobici i gubici proizašli iz promena u fer vrednosti derivata se uključuju u neto prihod od trgovanja.

Grupa je u izveštajnom periodu imala samo ekonomske transakcije zaštite.

5. *Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine*

ProCredit banka i ProCredit lizing teže da kroz svoje poslovanje i pružanje usluga klijentima smanje uticaj na okolinu i životnu zajednicu u kojoj posluju. Poslovanje na način koji obezbeđuje održiv ekološki i socijalni pristup je centralna komponenta svih institucija koje su deo ProCredit grupe. S tim u vezi, sve ProCredit institucije definisale su i implementirale visoke standarde zaštite životne sredine i društvene zajednice u kojima posluju.

ProCredit banka i ProCredit lizing se u svom poslovanju pridržavaju Politike Grupe o upravljanju zaštitom životne sredine koja je implementirana u 2011. godini. Ova politika ažurirana je u toku 2016. godine i uskladjena sa zahtevima ISO 14001 standarda. Ovaj dokument opisuje pristup banke i lizinga po kojem institucija sistematski i sveobuhvatno smanjuje interni i eksterni uticaj na okolinu i zajednicu. ProCredit banka, kao i ProCredit lizing, su u potpunosti usvojili Sistem zaštite životne sredine (Environmental Management System - EMS). Kroz ovaj sistem, Banka i Lizing su u toku 2016. godine uspeli da smanje negativan uticaj na životnu sredinu, i to ne samo kroz interne mere za smanjivanje potrošnje energije i resursa, već i kroz finansiranje projekata energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije i ostalih mera za zaštitu životne sredine.

Banka i Lizing su u prethodnim godinama osnovale i Službu za energetska efikasnost i zaštitu životne sredine sa 2 stalno zaposlena radnika u čije zadatke, između ostalog, spadaju nadzor usaglašenosti banke sa važećim zakonima u oblasti zaštite životne sredine i stalno ohrabrivanje i podizanje svesti zaposlenih da u svom poslu primenjuju pravila i principe na kojima počiva pristup kompanija u upravljanju i očuvanju životne sredine.

5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (nastavak)

U toku 2016. godine, ProCredit banka je uskladila EMS sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001:2015 i tako postala nosilac ovog sertifikata iz oblasti upravljanja zaštitom životne sredine. Ovom sertifikacijom banka je potvrdila uskladenost sa zakonima iz oblasti zaštite životne sredine i plansko smanjivanje uticaja na okolinu uz uključivanje najvišeg rukovodstva u procese EMS-a. Krajem 2017. godine, uspešno je sprovedena i prva nadzorna provera od strane sertifikacione kuće, čime je potvrđena usaglašenost sa spomenutim standardom.

Sistemske i sveobuhvatne pristupe ovoj temi u ProCredit institucijama obavlja se kroz sledeća tri stuba:

Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine

Ovaj stub se odnosi na sve mere koje se preduzimaju u okviru banke i lizinga sa ciljem unapređenja zaštite životne sredine, odnosno smanjivanja negativnog uticaja na okolinu kroz potrošnju energije i resursa. Mere koje primenjujemo odnose se ne samo na one mere kojima se utiče na navike zaposlenih, već i mere koje se odnose na promene poslovnih procesa, kao i mere tehničkog unapređenja objekata i opreme koju koristimo u svakodnevnom poslovanju. Kako bismo pratili potrošnju energije i ostalih resursa u svom poslovanju koristimo alat (EMS tool) za upravljanje i praćenje potrošnje ovih stavki i to: električna i toplotna energija, gas, gorivo, voda, papir, papirni i drugi otpad, kao i emisije štetnih gasova sa efektom staklene bašte. Analiziraju se svi oblici potrošnje i na osnovu toga postavljaju se ciljevi za smanjenje potrošnje i uštedu ovih resursa, kroz definisanje Godišnjeg plana aktivnosti (Annual Environmental Plan).

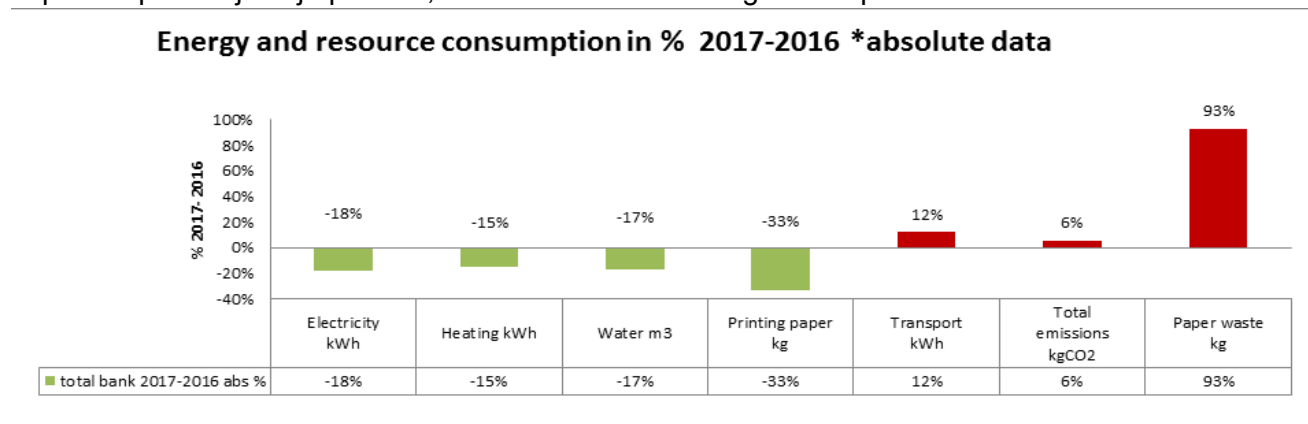
ProCredit institucije poštuju *Tehničko uputstvo za instaliranje energetske efikasne opreme* u svojim ekspoziturama a ono se odnosi na instaliranje kancelarijske opreme sa malom potrošnjom energije, zamenu klima uređaja efikasnijim klima uređajima, instaliranje LED sistema za osvetljenje, smanjenu potrošnju papira, odvajanje otpada i korišćenje hibridnih i električnih automobila u voznom parku. Ovaj dokument razvijen je od strane ProCredit Holdinga i IPC GmbH-a, konsultanta grupacije za implementaciju Sistema za upravljanje zaštitom životne sredine.

Što se ponašanja zaposlenih tiče, naši stručnjaci redovno pohađaju obuke posvećene zaštiti životne sredine, učestvuju u raspravama i brojnim aktivnostima banke i lizinga, čiji je cilj podizanja ekološke svesti građana u njihovim svakodnevnom životu, kako na poslu, tako i u njihovim domovima.

5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (nastavak)

Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine (nastavak)

Mere koje smo preduzeli tokom 2017. godine rezultirale su u smanjenju potrošnje gotovo svih aspekata potrošnje koje pratimo, što može da se vidi na grafiku ispod.

Pored konkretnih mera koje su preduzete i koje su rezultirale u smanjenju potrošnje gotovo svih resursa, banka i lizing su tokom 2017. reciklirala otpad i to:

- Papirni i kartonski otpad – 18.064 kg;
- Iskorišćeni toneri – 75 kg;
- Električni i elektronski otpad – 31.580 kg
- Sijalice – 200 kg.

Banka i Lizing će u toku 2018. nastaviti da se strogo pridržavaju standarda vezanih za Sistem zaštite životne sredine. To podrazumeva dalju implementaciju tehničkih i drugih mera u okviru institucije koji će doprineti daljem smanjivanju uticaja na životnu sredinu.

Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending)

Cilj postojanja ovog stuba jeste da se smanji eksterni uticaj koji banka i lizing imaju kroz finansiranje klijenata. Sve ProCredit banke imaju listu na kojoj se nalaze aktivnosti koje kao grupa nismo spremni da podržimo, finansiramo ili promovišemo jer nisu u skladu sa našim principima i negativno utiču na životnu sredinu. Tačnije, banka procenjuje koje potencijalne rizike klijentova aktivnost ima na okolinu, društvenu zajednicu, zdravlje i bezbednost ljudi. Primenom ekoloških aspekata u proces odobravanja lizinga i kredita, ProCredit institucije se trude da unaprede sveukupnu ekološku svest svojih klijenata.

To postižemo davanjem stručnih preporuka svim našim klijentima, kao i pružanjem mogućnosti našim klijentima da u ProCredit banci, odnosno ProCredit Lizingu, dobiju i koriste sve naše usluge pod uslovima koji su za njih najpovoljniji.

5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (nastavak)

Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending) (nastavak)

U svemu tome, mi se, sa jedne strane, trudimo da što pouzdanije ocenimo ekološki i društveni uticaj koji će imati investicije naših klijenata, a sa druge proveravamo da li je njihovo poslovanje u skladu sa našim principima, kao i važećim zakonima i propisima.

Takođe, promovišemo investicije u tehnologije i mere koje ne ugrožavaju životnu sredinu i pomažu smanjenju štetnih ekoloških uticaja ili koje poboljšavaju ekološki učinak.

Stub 3 – Zeleno finansiranje

I ovim stubom banka i lizing teže da unaprede eksterni uticaj na okolinu u kojoj posluje. U praksi, to znači da promovišemo ulaganja u energetske efikasnost, obnovljive izvore energije i ostale mere za zaštitu životne sredine.

ProCredit banka, kao i ProCredit lizing, su u proteklih nekoliko godina razvili i ponudili svojim klijentima veliki broj kreditnih linija, kao i stručnu podršku stručnjaka za finansiranje energetske efikasne rešenja i obnovljivih izvora energije.

Prednosti takvog pristupa i podrške su višestruke za domaću privredu, jer unapređenje energetske efikasnosti svim preduzetnicima, preduzećima i poljoprivrednicima u našoj zemlji pružaju mogućnost da unaprede svoje konkurentne prednosti, tačnije da značajno smanje troškove i povećaju svoju produktivnost, kao i kvalitet proizvoda.

Pored toga, sproveli smo i brojne aktivnosti posvećene unapređenju svesti naših klijenata - biznis klijenata i poljoprivrednika o važnosti ulaganja u energetske efikasna rešenja i obnovljivih izvora energije, a takođe smo svim zainteresovanim klijentima omogućili kreditnu podršku zahvaljujući kojoj mogu pod povoljnim uslovima da modernizuju svoje poslovanje, unaprede komfor života i osiguraju značajne uštede.

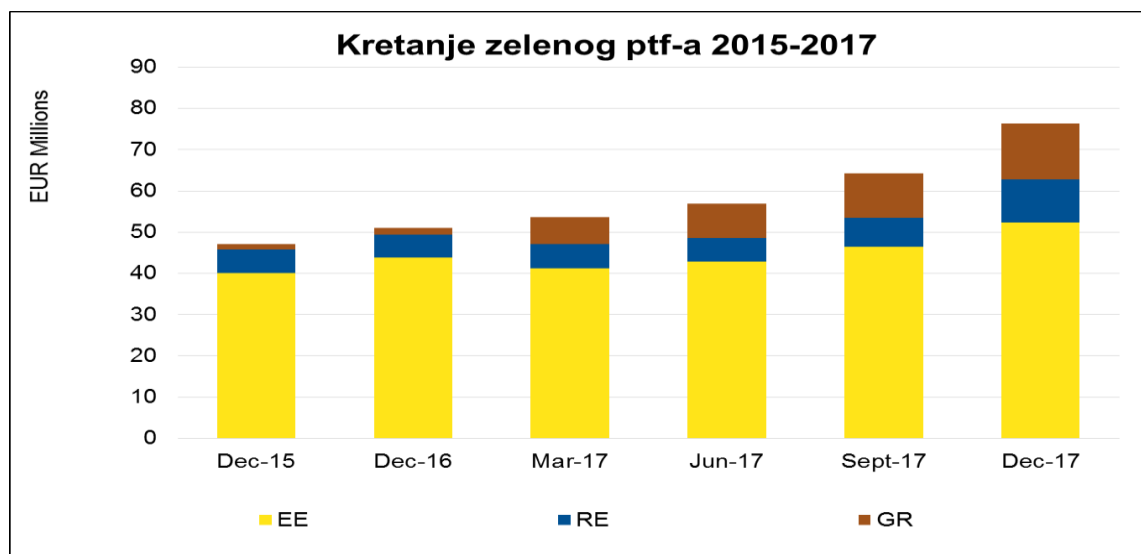
Banka i lizing su se istovremeno usredsredili i na edukaciju zaposlenih, organizujući brojne seminare i stalnu obuku, što je našim savetnicima pomoglo da shvate prednosti raznih energetske efikasne rešenja, kao i prednosti koje ona donose krajnjem korisniku.

Zahvaljujući tome, sada možemo da kažemo da su stručnjaci ProCredit banke i ProCredit lizinga pravi eksperti u finansiranju ekološki održivih rešenja, kao i da smo zahvaljujući tome danas lider u finansiranju ovih unapređenja.

5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine (nastavak)

Stub 3 – Zeleno finansiranje (nastavak)

Na grafiku ispod prikazan je nivo portfolija zelenih kredita u toku 2015-2017 godine.

Zeleni portfolio je na kraju 2017. godine dostigao EUR 76,3 miliona, uz učešće u celom portfoliju banke od 12,04%.

Uvereni smo da samo ovakav sistematski i celovit pristup zaštiti životne sredine ukazuje na našu istinsku posvećenost tim vrednostima i da, s druge strane, može da osigura održivost u upravljanju svim aktivnostima Banke koje se odnose na očuvanje životne sredine i društvene zajednice.

6. Planirani razvoj u narednom periodu

ProCredit Banka je razvojno orijentisana komercijalna banka koja je posebno usmerena na mala i srednja preduzeća, poljoprivredne proizvođače i primaoce plata, sa naročitim fokusom na razvoj i unapređenje kvaliteta bankarskih usluga, uz postizanje održivog razvoja i adekvatnih poslovnih performansi.

U poslovnim planovima za 2018. godinu planiran je realni rast kreditnog portfolija od skoro 14% kroz dalji razvoj dugoročnog partnerstva sa postojećim klijentima i uspostavljanje saradnje sa novim, pre svega u segmentu malih i srednjih preduzeća. Plan je da banka ojača tržišnu poziciju i učešće u obimu kreditiranja privrede što bi trebalo da dovede do značajnog rasta prosečnog isplaćenog iznosa kredita, u svim grupama klijenata.

6. Planirani razvoj u narednom periodu (nastavak)

U svim kategorijama klijenata koje opslužuje banka, očekuje se promena ročne strukture sa akcentom na dugoročno finansiranje, i pružanje podrške klijentima prilikom ulaganja u investicione projekte. Značajan deo planiranih isplata činiće krediti za finansiranje energetski efikasnih rešenja, što je jedan od strateških opredeljenja ProCredit banke. Ponuda kredita srednjim preduzećima je od 2013. godine obogaćena prekograničnim kreditima banke iz ProCredit grupe - ProCredit banke Nemačke, pre svega u dugoročnim kreditima za investiciona ulaganja za naše najveće klijente, što će omogućiti obezbeđivanje povoljnijih uslova kreditiranja za srednja preduzeća. Kada je u pitanju kreditiranje fizičkih lica, očekivano je dugoročno stabilno pozicioniranje prema klijentima sa srednjim i višim primanjima sa punim razumevanjem njihovih potreba i navika kroz jednostavne i kvalitetne usluge. Važan cilj u narednoj godini će biti i održavanje dobrog kvaliteta kreditnog portfolija, kao i stope naplate kredita u kašnjenju.

U građenju depozitne baze klijenata, kao podrške očekivanom rastu kreditnih plasmana, kao strateški cilj, kada su u pitanju pravna lica, određen je rast dinarskih depozita na tekućim računima i bolje iskorišćenje baze klijenata, prevashodno kroz veći obim platnog prometa sa našim sadašnjim i novim klijentima. Planiran je nastavak promocije fleksibilnih vidova štednje za fizička lica, uz očekivani značajan rast depozita na računima koji predstavljaju kombinaciju oročenih i štednih depozita fizičkih lica. Fokus će i dalje ostati na onim klijentima koji cene stabilnost i sigurnost svojih depozita, uz fleksibilan pristup novcu u svakom trenutku i isplativost uloga. Banka će se i dalje oslanjati na podršku međunarodnih finansijskih institucija koje ProCredit banku vide kao stabilnog partnera, uspešnog u plasiranju njihovih sredstava na tržištu Srbije.

Uz planiranu cenovno konkurentnu ponudu standardnih kredita, i dalje će se razvijati ponuda kredita svim pravnim licima kroz revolving kredite i kreditne linije, kako bi se proširila saradnja sa postojećim klijentima i istovremeno privukli novi klijenti. Veliki deo energije banka će uložiti u promovisanje kredita za energetsku efikasnost za pravna lica i stanovništvo. Kod kreditiranja malih i srednjih preduzeća, banka će i dalje imati u ponudi kredite od Evropske Investicione Banke, iz Programa Apexa kao i iz InnoFin i WBGF garancijskog programa koji je podržao Evropski investicioni fond.

U domenu razvoja zaposlenih radiće se na povećanju integracije novozaposlenih sa bankom, kroz pristup visoke odgovornosti, promovišući veću inicijativu zaposlenih i pažljivo birajući novozaposlene koji dele glavne vrednosti ProCredit grupe. Ulaganja u obuku i razvoj zaposlenih ostaće i dalje jedna od najvećih investicija banke.

Povećanje efikasnosti ostaje jedan od osnovnih ciljeva i izazova za narednu godinu. Promocija elektronskog, mobilnog bankarstva i zona za samousluživanje, pozicionirala je našu banku kao modernu instituciju koja je dostupna klijentima 24 sata dnevno. Gore navedene usluge će biti podržane novim softverskim sistemom koji će nastaviti da poboljšava efikasnost naših zaposlenih u poslovima sa klijentima.

6. Planirani razvoj u narednom periodu (nastavak)

Postizanje targetiranog prinosa na kapital od oko 9,7% u 2018. godini, i projektovanog profita od 1,4 milijardi dinara očekuje se pre svega od višeg nivoa portfolija, kao ključnog faktora održavanja zadovoljavajućeg nivoa profitabilnosti, ali i održavanje njegovog dobrog kvaliteta, snižavanja troškova finansiranja i povećanja operativne efikasnosti. Dobar kvalitet kreditnog portfolija sa pripadajućim troškovima rezervisanja će omogućiti ostvarivanje planiranih ciljeva u svakom segmentu. Adekvatno upravljanje operativnim troškovima će omogućiti blago poboljšanje racija troška prema prihodima (cost income ratio) na nivou ispod 60%.

7. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Grupa nema aktivnosti vezane za istraživanje i razvoj tržišta.

8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija , odnosno udela

Grupa nema aktivnosti vezane za otkup sopstvenih akcija, odnosno udela.

9. Postojanje ogranka

Grupa nema ogranke.

10. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima i adekvatnosti kapitala Banke, kao i odredbama statuta Banke. Struktura upravljanja rizicima u Lizingu organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o lizingu, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima u lizingu, kao i odredbama Statuta Društva.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Upravni odbor Banke i Lizinga odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Grupi i za nadzor nad tim sistemom, a dužan je i da obezbedi da Izvršni odbor Banke i Lizinga identifikuje rizike kojima je Grupa izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

10. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika (nastavak)

Odgovornost Izvršnog odbora Banke, u pogledu rizika, jeste da sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom, usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, odnosno analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima, a Odeljenje za upravljanje rizicima odgovorno je za identifikaciju, merenje, procenu i upravljanje rizicima koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju, kao i davanje mišljenja o novim proizvodima koji generišu rizik i ostalim opštim oblastima koje podrazumevaju rizik.

Politike za upravljanje rizicima koje se primenjuju u Banci, odobrene od strane Upravnog odbora, usklađene su sa važećim zakonskim okvirom i zahtevima Narodne banke Srbije.

Pored usklađenosti sa lokalnim regulatornim zahtevima, politike Banke poštuju zahteve regulatora Savezne Republike Nemačke. Banka o svojoj risk poziciji redovno obaveštava nadležna odeljenja Grupe za upravljanje rizicima na kvartalnom nivou. Odeljenja za upravljanje rizicima Grupe redovno prate ključne indikatore rizika, obezbeđujući dodatnu podršku u slučaju potrebe.

Upravljanje rizicima Lizinga obavlja Izvršni odbor Lizinga u saradnji sa odeljenjem za upravljanje rizicima ProCredit Banke u sklopu politika odobrenih od strane Upravnog odbora Lizinga.

Upravljanje rizicima na nivou Grupe je regulisano politikama po svim značajnim rizicima i Standardom za adekvatnost kapitala Banke i obračun kapaciteta za preuzimanje rizika. Obračun kapaciteta za preuzimanje rizika se bazira na principu da izloženost rizicima definisanim modelom svake banke u grupi ne sme da pređe limit od 60% kapaciteta za preuzimanje rizika, dok svi rizici ne smeju da pređu ukupan kapacitet za preuzimanje rizika. Statistički modeli i ostale procedure koriste se da se kvantifikuju rizici koji su nastali, a limiti se postavljaju za svaku kategoriju rizika kao i ograničenje agregatne izloženosti.

Ovo omogućava da su resursi potrebni za pokriće rizika dovoljni da apsorbuju gubitke koji mogu da nastanu i time zaštite investicije kreditora. Iako je definisan gornji limit korišćenja kapaciteta za preuzimanje rizika od 60%, izloženost Banke prema rizicima je na značajno nižem nivou u odnosu na propisani prag i tokom 2017. godine nije prelazila 23,5%.

11. Izloženost i upravljanje rizicima

Kreditni rizik

Grupa je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema grupi u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Grupa:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Grupa je definisala opreznu politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Kreditni se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- Ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača);
- Odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente);
- U slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača);
- Gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača);
- Dobra kreditna istorija u Grupi odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji);
- Adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente);
- Adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Klasifikacija

Grupa je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Grupe, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti. Grupa je istovremeno razvila dve vrste standarda za klasifikaciju plasmana, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti kako bi poštovala standarde koje zahteva:

- Zakonska regulativa koju propisuje Narodna grupa Srbije (NBS); i
- Interna politika rezervisanja.

Prema metodologiji NBS sva potraživanja banke se klasifikuju prema odredbama iz Zakona o bankama (Službeni glasnik RS br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odluke o upravljanju rizicima banke (Službeni glasnik RS br.45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. Odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016 i 119/2017), Odluke o merama za očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema (Službeni glasnik RS br. 34/2011 i 114/2017) i Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Kroz interni obračun rezervisanja Grupa obračunava ispravku vrednosti na mesečnom nivou za potraživanja kod kojih se ispravka vrednosti formira na nivou portfolija (grupna rezervisanja), kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

Na grupnoj osnovi potraživanja se klasifikuju u određene interne klase rizika, prvenstveno prema broju dana docnje. Rezervisanja se formiraju primenom opšteg pondera, definisanog za svaku klasu rizika, a na osnovicu potraživanja. Opšti ponder se definiše internom metodologijom koja je zasnovana na migracionoj analizi, koja predstavlja istorijski razvoj portfolija. Ponderi predstavljaju verovatnoću da određeno potraživanje bude u statusu dospelih, a neizmirenih obaveza.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Pojedinačna rezervisanja se obračunavaju za klijente čiji je ukupan dug prema Grupi preko EUR 30.000 u trenutku klasifikacije (podrazumeva klijenta i sve partije povezanih lica) i gde postoji kašnjenje preko 30 dana na kraju meseca. Ovaj princip odnosi se i na standardne plasmane, kao i na restrukturirane plasmane, zatim na pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i preduzetnike brisane iz registra, a koji nisu u kašnjenjima preko 30 dana.

Takođe, ukoliko za vanbilansna potraživanja preko EUR 30.000 evra postoje znakovi obezvređenja, obračunavaju se rezervisanja na individualnoj osnovi. Isti princip važi i za potraživanja po osnovu lizing ugovora.

Pojedinačna rezervisanja mogu da se obračunaju čak i ako klijent ne ispunjava navedene uslove, ako na primer postoje negativne promene u poslovanju klijenta, odnosno postoje indicije da će potraživanje da dospe u kašnjenje preko 30 dana.

Utvrđivanje stanja klijenata vrši se na osnovu redovnog finansijskog monitoringa.

Učestalost praćenja finansijskog položaja dužnika kroz finansijski monitoring određuje se na kreditnom odboru u skladu sa politikom Grupe. Takođe, kreditni odbor procenjuje kreditni rizik u skladu sa kriterijumima definisanim pravilima i procedurama Grupe.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta sa povezanim licima. Pojedinačna ispravka vrednosti utvrđuje se na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja ili dela potraživanja za koje se ne očekuje da bude naplaćeno.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na 31. decembar 2017. i 2016. godine koji prikazuje ukupnu izloženost Grupe kreditnom riziku. Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana grupama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane NBS po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Grupa može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju:

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	2017	2016
Kreditni sa poslovnom svrhom	49.959.967	44.888.447
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	3.345.958	4.379.782
Poljoprivredni krediti	18.698.848	19.839.110
Potrošački krediti	1.494.118	2.504.991
Ostala potraživanja od komitenata*	168.073	232.673
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	9.471	90.082
Kreditni i potraživanja od komitenata	73.676.435	71.935.394
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.755.685	3.491.874
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.558.832	2.316
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	20.102
Ostala sredstva	520.232	475.607
Preuzete buduće obaveze	14.000.512	12.591.459
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	14.000.512	12.591.459
Stanje na dan 31. decembar (bilans i vanbilans)	96.511.696	88.516.752

* potraživanja dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembar 2017. godine, odnosno 31. decembar 2016. godine. Rukovodstvo na dalje analizira samo kreditnu izloženost prema kreditima i potraživanjima od komitenata, obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi stvarni kreditni rizik kao što se vidi iz strukture samih pozicija u tekstu Napomena uz finansijske izveštaje.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju strukturu plasmana prema komitentima po kriterijumima kašnjenja u otplati obaveza:

31.12.2017.	Kredit i potraživanja od komitenata		
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	71.007.389	413.077	74.420.466
U kašnjenju ali nije obezvređen	1.500.792	40.507	1.541.299
Portfolio koji je obezvređen	1.168.254	933.851	2.102.105
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1.094.198	494.749	1.588.947
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	74.056	439.102	513.159
Ukupno	73.676.435	1.837.435	75.063.870

31.12.2016.	Kredit i potraživanja od komitenata		
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68.918.480	737.476	69.655.956
U kašnjenju ali nije obezvređen	1.872.840	91.815	1.964.655
Portfolio koji je obezvređen	1.144.074	1.241.148	2.385.222
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1.051.737	605.805	1.657.542
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	92.337	635.343	727.680
Ukupno	71.935.394	2.070.439	74.005.833

Portfolio bez kašnjenja koji nije obezvređen obuhvata plasmane komitentima koji nisu u kašnjenju u izmirivanju obaveza prema Grupi.

Portfolio koji je u kašnjenju, ali nije obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od 1 do 90 dana.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja (nastavak)

Portfolio koji je obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od preko 90 dana, kao i one plasmane komitentima koji su svrstani u ovu kategoriju, jer je na osnovu individualne analize finansijske sposobnosti dužnika i mogućnosti naplate potraživanja Grupe procenjeno da su takvi plasmani obezvređeni.

Ovaj pregled jasno odražava visok stepen naplativosti potraživanja, s obzirom da na 31.12.2017. 98.42% (31.12.2016. 98.41%) plasmana komitentima nije obezvređeno, posmatrano na neto osnovi.

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Grupa koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Grupe za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika

Grupa u svom poslovanju ima uspostavljen sistem za izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku sa ciljem da se osigura pravovremena identifikacija, tačna procena, praćenje, sveobuhvatan pregled u skladu sa domaćom regulativom i internim pravilima Grupe.

Kroz izveštavanje i analizu na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog potraživanja, pružaju se potpune, tačne i pravovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija, kako bi se osiguralo da Upravni odbor, Izvršni odbor i Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom donose ispravne i informacijama i analizama podržane odluke o riziku svojstvenim kreditnim aktivnostima Grupe.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika (nastavak)

Praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija priprema se na mesečnoj osnovi. Izveštaj ima za cilj da obezbedi analizu strukture i karakteristika trenutnog portfolija, posebnosti iskazane kroz kreditni rizik i poređenje sa prethodnim periodima, kako bi se stekla jasna slika o trendovima i eventualnom povećanju nivoa kreditnog rizika.

Bitni elementi izveštaja su:

- Struktura portfolija po vrstama plasmana;
- Pregled top izloženosti;
- Kretanje kvaliteta ukupnog portfolija;
- Praćenje parametara rizika prema strukturi portfolija u odnosu na interno postavljene limite;
- Praćenje interno postavljenih limita za kvalitet kreditnog portfolija po organizacionim jedinicama;
- Struktura portfolija po internoj i NBS klasifikaciji;
- Promene na rezervisanjima obračunatim po internoj metodologiji i po NBS klasifikaciji;
- Promene na rezervisanjima obračunatim po NBS klasifikaciji;
- Pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja;
- Restrukturirani portfolio;
- Praćenje postavljenih limita koncentracije;
- Ostale analize i izveštaji koji ukazuju na promene u kretanju kreditnog rizika i pogoršanje kvaliteta portfolija.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- Depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- Depozite sa tržišta novca;
- Kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- Subordinirane kredite;
- Akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima. Grupa upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Grupa u svakom momentu može da ispunji svoje obaveze. Pored toga, Grupa izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom. Pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Grupe prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Likvidna potraživanja Grupe prvog reda čine gotovina, sredstva na tekućem računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod Banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Likvidna potraživanja Grupe drugog reda čine ostala potraživanja Grupe koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti. Obaveze Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze Grupe koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Grupa je tokom 2016. i 2017. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog minimuma. Takođe, Grupa je na 31.12.2017. godine i tokom 2017. godine imala uži pokazatelj likvidnosti iznad propisanog minimuma. Pokazatelj dnevne likvidnosti na dan 31.12.2017. godine je iznosio 2.13, a uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 1.7

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo u narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Grupa je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niže od 100%. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom je novi indikator likvidnosti uveden Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti Banke od 30.06.2017. godine. Grupa je tokom perioda od 30.06.2017. godine pa do 31.12.2017. godine imala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznad zakonom propisanog minimuma. Na dan 31.12.2017. godine, pokazatelj pokrića likvidnom aktivom je iznosio 269,53%.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik kamatnih stopa

Grupa je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Grupa ih redovno usklađuje.

Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Grupe. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom uslađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Tokom 2017. godine kamatne stope su imale tendenciju pada. REPO stopa je snižena na 3,5% u poslednjem kvartalu 2017. godine. Šestomesečni EURIBOR je i dalje zadržan na vrlo niskom nivou (31.12.2017. -0,273%). Ne očekuje se značajniji rast EURIBORA u narednom periodu.

Devizni rizik Grupe

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat i/ili kapital Grupe.

Grupa upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Grupa upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Grupa održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditni indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik druge ugovorne strane

Pod rizikom druge ugovorne strane (counterparty risk) podrazumeva se rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

U zavisnosti od izvora izloženosti riziku, rizik druge ugovorne strane i rizik izdavaoca može dodatno da se podeli na sledeće vrste rizika:

- Rizik glavnice;
- Rizik zamene (za derivate);
- Rizik poravnanja (za derivate);
- Rizik tržišne cene.

Grupa upravlja rizikom druge ugovorne strane kroz definisani set limita u skladu sa politikama Grupe i lokalnom regulativom i vrši stalno praćenje izloženosti u skladu sa definisanim limitima.

Adekvatnost kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom Banke se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije;
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora;
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva banke bi trebalo da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja banke, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj bančinih poslovnih mogućnosti.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala.

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Adekvatnost kapitala (nastavak)

Takođe, Grupa je u obavezi da pokazatelje kapitalne adekvatnosti održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala; i
- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Kapital se sastoji iz:

- Osnovnog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala. Grupa nema dodatni osnovni kapital te se njen osnovni kapital u potpunosti sastoji od osnovnog akcijskog kapitala;
- Dopunskog kapitala koji se sastoji od subordiniranih obaveza.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije, odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala u slučaju ProCredit grupe su nematerijalna ulaganja, dok u slučaju dopunskog kapitala, Grupa nema odbitnih stavki prema zahtevima gore spomenute odluke.

Lizing prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti (gearing ratio), koji se izračunava iz odnosa neto dugovanja Lizinga i ukupnih izvora finansiranja (dugovi + kapital). Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Gearing ratio je na kraju 2017. godine iznosio 3,198.56 % (2016. 139,76%).

Odluka o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, tržišnim rizicima i operativnim rizikom, kao i kapitalnog zahteva za kreditni rizik, tržišni i operativni rizik. Adekvatnost kapitala Grupe na 31.12.2017. godine je iznosila:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala **17,20%**
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala **13,10%**
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala **13,10%**

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizici

Politika upravljanja operativnim rizikom Grupe je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom ProCredit Holdinga i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Grupa svoje poslovanje zasniva na kulturi transparentnosti i svesnosti o postojanju rizika. U okviru Grupe organizuju se redovni godišnji treninzi za operativne rizike i sprečavanje prevara u cilju održavanja visokog nivoa svesti zaposlenih.

Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Grupe omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Grupu. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Grupe.

Pored ovoga, o svim bitnim događajima operativnog rizika obaveštava se i nadležno odeljenje u Grupi. Tokom 2017. godine zabeleženo je 77 događaja operativnog rizika u ukupnom iznosu od okvirno 2.271.235,46 EUR (ukupan apsolutni neto iznos na 31.12.2017).

Jednom godišnje Grupa sprovodi godišnju samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Grupe. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Grupe, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku. Godišnja samoprocena se sprovodi zasebno za operativne rizike i prevenciju sprečavanja prevara. Pored toga, Banka od 2013. godine radi i scenario analize ekstremnih rizika („tail events“).

11. Izloženost i upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizici (nastavak)

Grupa posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda, usluga, poslovnih procesa ili finansijskih sistema kao i modifikaciji postojećih proizvoda ili redizajniranje uspostavljenih procesa. Menadžment odobrava uvođenje novih proizvoda pri čemu se obaveštava i nadležno odeljenje Banke koje takođe može učestvovati u definisanju i analizi rizika.

U slučaju da Grupa donese odluku da neku aktivnost koju obavlja poveri trećem licu, pre donošenja same odluke procenjuje se da li dobavljač ima finansijski, tehnički i kadrovski kapacitet da obavlja aktivnost koju Grupa planira da mu poveri i analizira kakva je izlazna strategija moguća u slučaju problema u realizaciji ugovora kako bi se zaštitila.

O outsourcing aktivnostima Grupa obaveštava Narodnu banku Srbije i PCH u skladu sa lokalnom regulativom, politikama Grupe, politikama ProCredit Holdinga i internim procedurama.

12. Događaji nakon dana bilansa stanja

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u okviru finansijskih izveštaja za 2017. godinu.